העולם הזה

זהו המפקד הראשי של אל-פתח

כתבי העולם הזה
חשפו את עברו של
אבו-עמר בירושלים

אבירי הסיפוח של „ארץ־ישראל השלמה" מתיימרים לא אחת לדבר בהופעותיהם הפומביות בשמם של אלה שכלל לא הסמיכו אותם לכך. מובן מאליו, בעיניהם, שהם מייצגים את „תושבי־הספר" או את „חללי צה"ל, ששפכו את דמם על משמר גבולות ארץ־ישראל השלמה." ברור להם מעל לכל ספק, שתושבי ישראל נחלקים לשניים: מחייבי הסיפוח — הלוחמים בקו הראשון; והמתנגדים לו — אי־שם בעורף.

מה חושבים הלוחמים עצמם, אלה השוכבים לילה־לילה במארבים על הגבול? בכמה מאמינים, באמת, אנשי מישמר־הגבול המפטרלים לאורך הגבולות החדשים, או הצנחנים היוצאים למשימות־התגמול?

זאת אין איש יודע. לחיילים אסור להביע בפומבי דיעה בעניינים פוליטיים. החיילים ממלאים פקודות, ואיש אינו יודע מה הם חושבים או מרגישים, עד נופלם.

אבל, קורה ונחשף לפתע עולם אישי פנימי של נער ישראלי, שמלאו לו רק 19 שנים, והוא שונה מכל אימאגי קיים על דמותו של הנער הישראלי המצוי.

★ ★ ★

אלה שהכירו את יהושע („שיקלה") שוברט, ראו בו אב־טיפוס של פייטר צברי. הוא היה גבה־קומה וחסון, מוצק ורקשות. היה בו שוויץ מסויים, אבל לא זה המבטבא בהתרברבות, אלא דווקא בשתיקה.

כשהגיע תורו של הצעיר מגבעתיים, שלא היה מעולם חבר בתנועת־נוער כלשהי, להתגייס — היה זה מובן מאליו שהוא התנדב לצנחנים. „שיקלה, למה לך כל זה?" אמרה אז אמא חנה שוברט, בקטריולוגית בקופת־חולים. „אני גבוה, בריא וחזק," אמר יהושע, „אני בוגר תיכון וצריך לשרת בצבא — אז למה לא לתת הכל בתקופת־השירות?"

הוא הגיע לצנחנים דרך גרעין נח"ל של החברה להגנת הטבע, המלכדת גרעינים של צעירים שאינם חניכי תנועת־נוער. הוא היה חייל מצטיין, ששום אימון מפרך לא היה קשה מדי בשבילו. במסע־חופים שנערך בסירונות, נשבר אחד מחבריו. שיקלה סחב אותו על גבו לאורך 15 ק"מ. הצניחות היו עבורו חוויה. וכשפרצה מלחמת־ששת־הימים, כבר היה מפקד־כיתה.

הבזוקאי של הכיתה שלו, שיהושע שימש לו מספר 2, הצליח לפגוע ולחסל טאנק סטאלין מצרי, שהסתער עליהם.

הוא יצא מהמלחמה שלם, אך נפצע לאחריה ברגלו מריקושט, בשעת־אימונים ברמת־הגולן. עוד לא הספיקו להוציא את התפרים מרגלו, ויהושע שוברט התחמק מבית־ההבראה, לשם שלחו אותו, כדי להספיק להגיע לתחילת קורס־הקצינים.

★ ★ ★

בחופשה היחידה שניתנה לו בתקופת קורס־הקצינים, יצא יהושע שוברט לטייל עם חברה בבית־לחם. שם עצרו אותו מפקדים, משום שלא חבש את כומתת־הצנחנים שלו לראשו. „איפה הייתם בזמן המלחמה?" שאל יהושע, שלא רצה לקלקל את חופשתו. הוא היכה את אחד השוטרים הצבאיים באגרופו והשכיבו. את השני דחף, ולאחר שקבע מיפגש בירושלים עם חבריו, ברח מהשוטרים הצבאיים דרך סימטאות בית־לחם, כשהוא עובר את המרחק עד ירושלים בריצה.

המשטרה הצבאית איתרה אותו, אך בבית־הספר לקצינים הסתפקו באתראה בלבד, משום שהיה חניך מצויין. אבל כשבאחד הימים נתפס שיקלה בשעה שהתחמק ממתנהו בערב, כדי לאכול ארוחה במסעדה בירושלים — זרקו אותו מהקורס. פרטים מעטים אלה דיים, אולי, כדי לשרטט דמות של חייל־צנחנים ישראלי טיפוסי. אולם כל זה היה כלפי חוץ.

בחייו האזרחיים היה יהושע שוברט נער צנוע, המתמסר ללימודים, לספורט, לטיולים ולאהבת־סבע. חברתו היתה מורכבת מבני־נוער בגבעתיים, לא „סאלוניים" וגם לא חברי תנועת־נוער. הוא לא היה חלוץ, אך גם לא נער־דיסקוטקים. צבר פשוט, שגדל עם המדינה, אך לא היה מוכן לקבל את הדברים המתרחשים בה וסביבה כמו שהם.

„הוא דיבר על הצורך בהשגת־השלום ביננו לבין שכנינו הערביים, על חובתנו לסייע בפתרון בעיית־הפליטים. הוא התנגד לשימוש בכוח, ובכלל נשמעו דיעותיו כחופפות במידה רבה את הדיעות אותן משמיע כל הזמן העולם הזה", סיפרו חבריו. גם כשהיה במדי הצנחנים, היו ליהושע שוברט ויכוחים ממושכים עם חבריו סביב בעיות כמו „למה אנחנו נלחמים כל־כך טוב? משום שאנחנו חיילים טובים, בעלי משמעת, או מפני שאנחנו שונאים את הערבים?" בסיכומם של ויכוחים כאלה היה יהושע מצליח להביא את חבריו להסכמה שביסודו של דבר אין נלחמים כדי להרוג ערבים.

שבוע לפני פעולת כראמה היה יהושע בחופשה בבית הוריו, שם היה לו ויכוח חריף עם אביו, עובד ותיק בדואר, האב, חסיד סיפוח־ששתים, השמיע את הדיעה שאסור בשום פנים להחזיר לערבים את השטחים המוחזקים.

סיפרה חנה, האם: „יהושע אמר: אהה יודע מה, אבא? אנחנו לא יכולים להחזיק בשטחים. מה נעשה עם כל הערבים היושבים בהם?' כשאבא עמד על דעתו, הוסיף יהושע ואמר: אבא, אתה רוצה את השטחים, או לך ותחזיק אותם! אבל אותנו אל תשלח! אם הערבים ירצו שלום, מוכרחים להחזיר להם את השטחים. אינך מסכים? אז לך, תלחם לבד!'"

★ ★ ★

מלחמת־ששת־הימים עשתה משהו אפילו לטיפוס קשוח וחסון כמו יהושע שוברט. זמן רב לאחר סיום־המלחמה, עריין חשו יזיזיו כי יהושע מתנהג כאחוז הלם.

סיפרה האם: „כשבא הביתה, אחרי המלחמה, לא שאלתי אותו שום דבר. ראיתי שיש לו ממש הלם, אמא, הוא אמר לי, מספיק לי עם המלחמה לכל החיים. את יודעת אמא — נאצר שלח למלחמה ילדים ממש. כשנלחמתי נגדם, לא ראיתי את זה. אבל במידבר, כשבאו לבקש מים, ראיתי אותם. הם היו ממש ילדים. נתתי פקודה לחיילי לתת להם את כל המים שהיו לנו."

בשעת־הלחימה בתעלות של רפיח, הסתער יהושע בראש חייליו, כשלפתע ראה חייל מצרי, המכוון כלפיו מרגמה. הוא חיסל אותו בצרור תת־מיקלע, אבל התמונה לא נשכחה מזיכרונו. „הוא רצה להרוג אותי," היה מהרהר בקול בפני חבריו, „הוא כיוון אלי תותח כזה."

אבל גם ההתלבטות והזיכרונות לא שיגו את דיעותיו בצורה קיצונית. הוא היה מזועזע לאחר שהופקד על שמירת מחסני־המזון של האו"ם באל־עריש, לשם באו פליטים וניסו לגנוב קמח. „ריחמתי עליהם," סיפר לחבריו, „אבל הפקודה היתה לא לתת להם להתקרב. בכל זאת הצלחתי לתת לילדים קצת מהקמח שנשפך."

ואחת מחבריותיו במגמה הביולוגית של בית־ספר התיכון קלעי בגבעתיים, פגשה אותו לאחר המלחמה, גילתה לו כי היא עוסקת בהוראה. „בתור מורה," אמר לה, „תעשי הכל, אבל אל תחנכי למלחמה!"

„כן," ענתה לו המורה, „אבל בכל זאת אנחנו צריכים צבא להגן על עצמנו!"

„אני לא יודע מה לומר לך," השיב יהושע, „אבל אל תחנכי למלחמה. לא בגלל האבידות. אבידות יש משני הצדדים. אבל זה שנלחמים ילדים — זה נורא."

גם בנושאים אחרים היו ליהושע דיעות מגובשות. למרות שאביו הוא דתי ושומר מסורת, התנגד יהושע לכפייה דתית בכל צורה שהיא. הוא לא הוציא תעודת־זהות מסיבה אחת: „אני לא רוצה שיכתבו לי ב־תעודת־הזהות — יהודי. אני אוציא תעודה רק כשיסכימו לכתוב לי שם — ישראלי!"

★ ★ ★

כיצד נדך צבר בסביבה בלתי־פוליטית, כשאינו נתון ללחצים אידיאיים, עם רעיונות מסוג זה, שלא פעם העמידו אותו במיעוט בויכוחים שניהל עם חבריו?

אולי היתה זו השפעת אמו, חנה. האם, שגדלה ולמדה באוקראינה, רחוקה מכל זיקה ליהדות או לציונות, היתה נשואה שם לרופא יהודי, סגן שר־הבריאות האוקראיני, כשפרצה מלחמת־העולם השנייה, היו לה ארבעה ילדים. היא ברחה עימם לאורנבקיסטן. האב נהרג במלחמה. לאחר המלחמה חזרה האם לאוקראינה, קיבלה תפקיד כמנהלת מעבדה בקטריולוגית גדולה באודיסה, וכמרצה בבית־ספר לאחיות.

שם נישאה בשנית, לפליט יהודי מפולניה, הגיעה עימו למחנה־עקורים בגרמניה, שם שימשה כאחות בבית־יתומים. שם גם נולד יהושע. רק ב־1949 עלתה משפחת שוברט לישראל, התשכנה בבית נטוש ביפו.

היתה זו האם, שמאורעות המלחמה השאירו צלקת עמוקה בנפשה, אשר הטביעה את הסלידה מהמלחמה בליבו של יהושע ע"ד מגיל צעיר. בבית־הספר התגלה יהושע כשומר־הצדק הכיתתי.

כאשר הגיעה העליה הפולנית, ולכיתתו של יהושע הוכנסו ילדים שזה עתה עלו מפולין, היה זה אך טבעי שהצברים ילעגו להם. את החלש שבהם אף כינו בשם „גוי". יהושע נטל אותו תחת חסותו, „מי שיגע ביוסי," הצהיר, „יהיה לו עסק איתי!" מאז הפך לאפוטרופוס לאותו ילד־עולה, ולמגינו.

אבל דיעותיו, כפי שהתגבשו במשך השנים, ועליהן הגן בלהט בויכוחים, עוצבו אולי על־ידי גורם נוסף. „אין ספק," אמרי חבריו השבוע, „כי למאמריו של העולם הזה היתה השפעה רבה עליו."

★ ★ ★

אולם גם מי ששונא מלחמה ומייחל לשלום, ללא סיפוחים וללא דיכוי, יודע כי בשעת־חירום חובתו היא להתייצב בקו הראשון, כדי להגן על מדינתו.

כשהוצא יהושע שוברט מקורס הקצינים, נאמר לו כי הוא יוכל, כעבור חודש, להיכנס שוב לבית־הספר, כדי לסיים את מחציתו השניה של מחזור־צוערים שני. בינתיים הוצעה לו חופשה של חודש, כיוון שמאז תחילת שירותו כימעט ולא היו לו חופשות. אולם הוא ויתר על החופשה. הוא דרש להחזירו לחבריו, בהכשרה שבקיבוץ נתיב הל"ה ובצנחנים. הוא הוחזר בדרגת סמל.

מספר אהוד גבריאלי, גיסו של יהושע, איש סיירת־הצנחנים לשעבר, וכיום מתכנן פיסי: „בזמן האחרון ניתנה לו הזדמנות לרכוש ולקרוא ספרים. בין הספרים שקרא התרשם משדות פלשת של אורי אבנרי. נתתי לו לקרוא גם את הצד השני של המטבע. זה היה הספר האחרון שקרא.

ואז ניקרא גדודו של סמל יהושע שוברט ליטול חלק בפשיטה על בסיס חבלני אל־פתח בכראמה. המחלקה, עליה פקד, היתה מורכבת מחיילים ללא ניסיון קרבי.

לפני היציאה אסף יהושע את חייליו והרגיע אותם: „אין מה לפחד, טבילת־האש אינה נוראה כל־כך. עפים מסביב הרבה כדורים, אבל לא כל כדור פוגע."

כמפקד זחל"ם, דהר יהושע שוברט בטור הזחל"מים ששטף את כראמה. לאחר כיבוש וטיהור העיירה, הוטל על יחידתו התפקיד לסהר כמה חוות בסביבת הכפר, שלפי הידיעות שימשו את אנשי אל־פתח.

ליד אחת החוות עצר הזחל"ם. החיילים, ובראשם יהושע שוברט, קפצו ויצאו לעבר הבית שבחווה, כדי לטהרו. בדרכם היה עליהם להצות גינת־ירק. בתוך הגינה שכנו מוסתרים כמה חבלנים.

יהושע רץ ראשון. כשהתקרב אל מיסתור־החבלנים, פתחו אלה במטר יריות. יהושע ספג פגיעה במותן מכדור של רובה־סער רוסי קלצ'ניקוב. החיילים שרצו אחריו נפגעו אף הם.

הוא הספיק לרוץ חזרה לוחל של המ"פ, לדווח לו: „יש פצועים בגינה, צריך לחזק אותם!" לפני שהספיקו להעלותו על הזחל"ם, כדי לפנותו לנקודת איסוף הפצועים, יצאה נשמתו של יהושע שוברט, שונא־מלחמה, חובב טבע, שוחר צדק ושלום.

שלום כפר

® — Registered trade mark for Polyester Fibre "DIOLEN"

Treff 66

חולצת פסים - החולצה שבאופנה

במבחר צבעים אביביים • קלילה, אורירית ואינה דורשת גיהוץ

מעוצבת ע"י **להב** מאריג **Diolen®** עם כותנה

להב - החולצה המלהיבה כל גבר ואשה

פרסום מלניק

בקצב הזמן

היא מודרנית. היא צועדת עם האופנה.
כל פריט בלבושה אופנתי ומודרני. חצאיתה
גזורה לפי האופנה האחרונה, גרביה הם
בגוון הנכון, ארנקה הוא במידה הנכונה.
ובארנק נמצא פנקס השיקים הנכון.
פנקס השיקים של "בנק לאומי" - הבנק העומד
לשרות הצעירים בכל עניניהם הכספיים.
תשלום לתופרת? קניית נעליים? -
אין קל, פשוט ו...בטוח מאשר תשלום בשיק.
שיק של בנק לאומי - הבנק הצועד עם הזמן
ובקצב הזמן, הבנק המטפל בעיסקת "מיני"
כמו בעיסקה גדולה.

בנק לאומי למי? - למי שצעיר ברוחו!

בנק לאומי
לישראל בע"מ

מכתבים

פשיטת־רגל!

בזמן האחרון פשה האופנה של מסירת־הצהרות של שרים על נושאים שאינם בת־חום־עבודתם.

בשבוע האחרון רואיין, למשל, שר־העבודה, יגאל אלון. מעניין שמכל דבריו ש־הופיעו במעריב אין פרט אחד הנוגע בענייני תעסוקה.

זוהי שיטה פסולה. לא פחות פסולה היא ההצהרה ש„נאצר מאמין רק ליגאל אלון," או משהו כזה. ואם זה נכון, מדוע אלון הוא לא במשרד־החוץ?

אגב, איני יודע מניין לקח אלון את דבריו: מאז 1952 מוזכר שמו של הסרן מפלוג"ה, ירוחם („ג'ינג'י") כהן, בכל זיכרונותיו של עבד־אל־נאצר ובספריו.

שמות אחרים, המועלים על־ידי נאצר: משה שרת ז"ל — ושמו של השבועון המסויים. יגאל אלון אינו מוזכר אף פעם אחת על־ידי הראיס.

גדעון גלעדי, הרצליה

סיקורסקי, לא פרלון

בגיליון החג (העולם הזה 1597) פורסמה בעמוד 33 תמונה תחת הכותרת „מסוק מדגם סופר־פרלון" בעוד התצלום מראה מסוק מדגם סיקורסקי אס־58.

אברי רוזנטל, תל־אביב

● העולם הזה מתנצל על הטעות המעופפת. ההבדל בין שני המסוקים — ראה תמונה.

...אצלנו קוראים כולם להליקופטר ה־גם אני, אגב. אבל האם זוהי סיבה לכנות את דיין כ„לא חושב לטחת ארוך" — משום שהוא פשוט לא מסכים עם אבנרי?

עובדה היא שהמצב בשומרון וביהודה טוב, כרגע — ויפה שאבנרי הדגיש זאת. מה שיהיה לטחת ארוך נוכל לשפוט רק אז. לכן אין לבטל את מדיניותו של דיין, עד שלא נראה מה קורה.

בקשר לטענות, כאילו שר־הביטחון הפכפך — איני רואה זאת. אומנם טעה בפיצוץ ה־בית בירושלים, אך כל אדם טועה.

קרין בן־ציון, ירושלים

זה שדיין הצטלם עם ספר (העולם הזה 1598) עדיין לא מוכיח שהוא קרא אותו. הרבה אנשים ונשים מצטלמים בכל מיני פוזות עם כלי־נשק, מבלי שירו אף ירייה אחת.

אולי דיין בכלל רק הסתכל בתמונות? אז למה לכם להשמיץ?

גדליה ששקובם, תל־אביב

● התמונה, כמו כמה תמונות אחרות שליוו את מאמרו של אבנרי, נלקחו מסיפרם של העיתונאי פנחס יורמן והצלם דן הדני דיין דיוקן, שהופיע בהוצאת מסדה.

פגישה עם ערבי

עדיין נרעשת ונרגשת אני בעיקבות שיחה שהיתה לי עם ערבי ישראלי צעיר — איש גדול־מידות וחושב, שאיכפת לו כל הנעשה מסביבו. לא אוכל לפרסם את שמו: חלילה לי מלסבך אותו בצרות.

מסוק „סופר־פרלון" ס"א/321

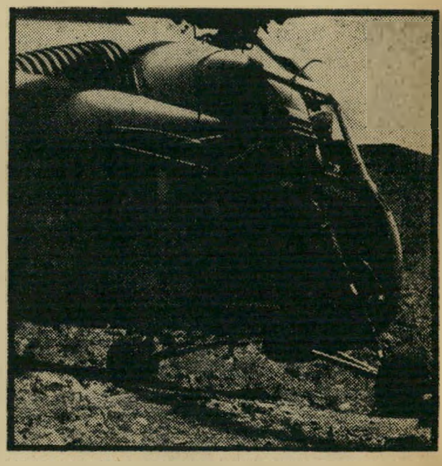

מסוק „סיקורסקי" א"ם/58

צרפתי סופר־פרלון — עם פי דגושה, כמו שקוראים לבד לחולצות ולחזיות.

האמת היא שזהו פראלון, שמה של צי־פור, בצרפתית. כל המסוקים הצרפתיים נושאים שמות של ציפורים: פראלון, אלואט ועוד.

זמיר רחמני, בת־ים

...אשר למילה „מסוק": היא דבקה ב־הליקופטר בהשראתו של נשיא־המדינה המנוח, מר יצחק בן־צבי ז"ל.

עם כל הכבוד, מילה זו לא אהודה על טייסי־ההליקופטרים, כי טייס־הליקופטר צריך היה להתכנות — מ ס י ק. כקורא ותיק, ואחד מאלה שהשתתפו במיבצע המתואר על־ידכם — אבקש להשתמש, להבא, במילה הליקופטר.

טייס הליקופטר, אי־שם

דיין עד כאן

קראתי את דעתו של ח"כ אבנרי על דיין (העולם הזה 1597) משך 10 חודשי כהונתו כשר־ביטחון. אין זו דיעה אובייקטיבית. נכון, אבנרי הוא תומך נלהב בפדראציה הוא העלה כמה בעיות: (א) עד כמה שידוע לו — ומקורותיו רבים מאוד — עוברים צעירים ערביים רבים, מגבול רצועת־עזה לגדה המערבית ומשם — לירדן ולעיראק. אחד מהם אמר לו: „כאן אנו רעבים ללחם, וכן גם שם. אבל שם לא נזכה ליחס של השפלה מתמדת!"

צעירים אלה מגיעים לעיראק, מתאמנים בנשק, ומוחזרים ליחידות־חבלה, לשם הסתננות לישראל. יש להם, איפוא, סיבה טובה לרצוח ולחבל.

ממשלת ישראל יודעת על כך וגם מעודדת את העקירה ההמונית, במתן רישיונות־יציאה בקלות מרובה.

(ב) ההסברה שלנו מטופשת ומזיקה. אם עוזרים לתושבי הגדה והרצועה בשיקום החקלאות שלהם — למה להודיע על כל זריעת חלקת־תפוזים? ולמה לעשות את כל זה בדפוסים ההסגנתיים והצעקניים? זה רק מרחיק אותם מכל רצון לקבל עזרה מצידנו.

(ג) ולבסוף — לשיקומם של אנשי־הרוח הערביים. הבה נפנה לכל אוהדי־ישראל בעולם, ולכל בעלי הרצון־טוב בארץ, ליטול שכם בעבודת השיקום של ערביי ארץ־ישראל. רק כך נרכוש את ליבם של אלה שאמרו אחרי מלחמת־ששת־הימים: „נחכה ונראה," — והמיואשים עתה עד־כדי לוחמה.

עדינה אהרונסון, עומר, הנגב

פגישת לוחמים

עם תום מלחמת־ששת־הימים, התברר לנו, לוחמי־לאטרון תשכ"ז, שבסערת הקרב — והנופש — לא טרח איש מחברי קיבוצינו להנציח את המלחמה באיזורנו.

כעת קרב יום־השנה למלחמה. החילונו באיסוף תצלומים מהמלחמה, לארכיון הקיבוץ שישב 17 שנה מול לאטרון ויושב כעת ליד לאטרון.

כל מי שיש בידו תצלומים מהמלחמה באיזור לאטרון — יתקשר נא עימי!

רמי יזרעאל, קיבוץ נחשון,ד.נ שמשון

לא לקחו טרמפ

ברצוני לדחוף על שתי מכוניות ממשלתיות שלא עצרו לחיילים: (א) טנדר 598־113, שלא עצר, בערך בשעה 16.00, בתחנת־הטרמפים של חיפה, ביום ו', 29 במארס. (ב) מכונית 764־248, מדגם סוסיתא, באותו

(המשך בעמוד 6)

התיקון הקטן

אל תצבע את פנים המקרר כי אין צורך בכך. טמבור-ספריי נועד לצביעת פגמים קטנים בצבע של המקרר בבית, האופנים של הילד, העגלה של התינוק, מכונת הכביסה של הגברת או פגמי צבע של מכוניתך. טמבור-ספריי באחד-עשר גוונים נפלאים יתקן את הפגמים. טמבור-ספריי מכסה כל פגם. לנוי ולהידור:

טמבור ס

מקצוע נפלא ללא אבטלה

בבית ספר „דיאנה" רוכש התלמיד, בנוסף לידע מקצועי, ניסיון מעשי רב ובטחון עצמי בעבודה מעשית, וזאת תודות ללקוחות הרבות והקבועות המבקרות בסלון בית־הספר והנהנות משרות מעולה הניתן במחירים נמוכים ביותר. למסיימי הקורס ניתנות תעודות סיום וסיוע לקליטתם בעבודה.

הקורס החדש נפתח: 1.5.68

בית־ספר ספרות נשים

דיאנה

פפר דיזנגוף ריינס 1 ת"א טל. 260066

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' קרליבך 12, טלפון 30134־3,
ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ,
תל־אביב, רח' פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ. •
העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

מכתבים

(המשך מעמוד 5)

יום, באותו מקום ובערך באותה שעה.

מוטי קרניאל, חיפה

הזקן המיסכן

מיסכן בן־גוריון! תמיד יש לו צרות עם הספיחים של המשפחה שלו. לפני שנים אחדות היו לו צרות עם בעלה של בתו, הפרופ׳ רננה, אדם בשם לשם, אשר היה מעורב בעסקת־שוחד גדולה במשרד־הביטחון. ואילו עתה נישאת נכדתו גליה לבנו של הר־סתקן־רמאי בקנה־מידה בינלאומי (ה־עולם הזה 1597).

סגך

פשוט רחמנות על הזקן הזה!

שמעון סגל, ירושלים

קריאה להפגנה

הדתיים הסוגרים את מועדוני־הלילה בתל־אביב (העולם הזה 1596) עוברים באמת כל גבול! אסור לעבור על מיקרה כזה בשתיקה.

אני מוכן לארגן הפגנה ברחוב דיזנגוף, בשעה 12 בלילה, עם ריישיון משטרה. ברשותי בית־דפוס להדפסת דגלונים ואני מתחייב להכין שלטים וכו׳ — אם ימצא הממון הדרוש.

אני פונה באמצעותכם לכל אוהדי־הקצב, מרחוב המסגר והחשמונאים, לבעלי הסטייקיות והדיסקוטקים, לאייבי נתן, לפריקה, למאנדי — התקשרו איתי ונקבע תאום להפגנה.

משה כץ, קק״ל 63/2, קרית־ביאליק.

● המעוניינים — יפנו לקורא כץ לפי הכתובת דלעיל.

עזר כנגדה

שוב פעם מצליח עזר וייצמן להוכיח כי נוסף על כך שהוא גבר אמיתי, הוא גם בעל לב חם. הקטע בסיפורה של האחות, אשר טיפלה במשה דיין (העולם הזה 1597) על כך שהוא היה מבקר קודם כל את פצועי צה״ל, ביניהם דניאלה לוקאץ המנותחה, ורק אחר כך את גיסו, שר־הביטחון, מעיד עליו אלפי עדים.

שפריר

אולי כדאי בהזדמנות זאת להשוות אותו עם יעל דיין, שאינה מוכנה לעשות דבר ללא תמורה, אף לא לשרת את אביה בהיפצעו.

אלונה שפריר, תל־אביב

דעת קוראה צעירה

אני תלמידה בכיתה השביעית, בקולג׳ תיכון, אבל כבר יש לי דעות משלי.

אני חושבת שהעיתון שלכם־שלנו נעשה רציני יותר ויותר, מדגיש יותר ויותר מאמרים פוליטיים ואילו שני המאמרים על העירום זה כעין מציצה, למען יקנו את העיתון.

למה אתם לא מבינים שמה שאנו אוהבים זה אותם מאמרי־העירום — המתפרסמים, לא כמו בעיתונים אחרים, בצורה נאה האופיינית לעיתונכם?

אסתר אקונים, יד־אליהו, תל־אביב

●

הקוראת רחל חג׳יבאני, שמכתבה ״עזרה לנכה״ התפרסם ב,העולם הזה׳ 1597, מתבקשת להתקשר בדחיפות למערכת.

●

זכות קדימה במדור זה תינתן למכתביהם של קוראים המצרפים את תצלומיהם למכתבים.

20 שנות הישגי ישראל

למעלה: ה״פרימוס״, אחד ממטוסי ה״פייפר״ המועטים שהיוו את תחילתו של חיל האויר הישראלי.

למטה: להק מטוסי קרב סילוניים על־קוליים מסוג ״מיראג׳״, חלק מחיל האויר הישראלי, שהשמיד במלחמת ששת הימים למעלה מ־400 מטוסי אוייב תוך 3 שעות.

...וסיגריה זו – אחד מהישגי דובק

דובק
רויאל
פילטר

20 סיגריות. כיד המלך

פרסום ד״ר יעקבסון

הנדון:

מה להראות?

ך מיצעד שיערך בשבוע הבא בירושלים לא יהיה מיצעד רגיל, הן מבחינת הזמן והן מבחינת המקום.

הוא יציין מלאת 20 שנה לקיום מדינת ישראל.

הוא יהיה המיצעד הראשון מאז מלחמת ששת־הימים.

הוא יעבור על־פני 65 אלף בני ירושלים הערבית.

הוא ייערך לעיני העם הערבי הפלסטיני, אשר רובו מרוכז עתה בשטחים המוחזקים.

הוא ישודר בטלביזיה, שאינה מכירה בגבולות ובקווי הפסקת־אש.

זה יכול היה — זה צריך היה — להיות מיצעד מיוחד־במינו.

אבל הוא לא יהיה כזה.

לא יהיה זה אלא מיצעד צבאי שיגרתי.

קולות רבים — ביניהם קולו של הרמטכ"ל — הביעו דיעה שיש להוסיף צביון חדש למיצעד. אני מצרף את קולי לקולות אלה.

★ ★ ★

מ אז ומעולם יש לי דיעה קדומה נגד מיצעדים צבאיים. לא מפני שאני מתנגד לצבא, אלא להיפך, מפני שאני מעריך את חשיבותו.

הצבא אינו צעצוע.

הוא לא קיים כדי לאפשר לעסקנים פוליטיים להצטלם על בימת־ההצדעה, בפוזות של מצביאים דגולים.

יש עמים החובבים מיצעדים צבאיים, מפני שהם מזכירים להם ניצחונות רחוקים. העם הצרפתי, למשל, שלא ניצח במלחמה מזה חמישים שנה, אוהב להיזכר בתהילה שחלפה.

אנו איננו זקוקים לכך.

יש משטרים הזקוקים למיפגנים צבאיים כדי להפחיד את אוכלוסייתם האזרחית, להרתיע תנועות מהפכניות ולדמיין לעצמם עיצמה צבאית שאינה קיימת. אנו מוקפים מישטרים כאלה, במרחב שלנו.

למזלנו, אין לנו מישטר כזה.

יש מדינות הזקוקות למיפגנים צבאיים כדי להזכיר להאויבים פוטנציאליים, כי צדיין כוחן במותניהן — למרות שצבאותיהן לא פעלו זמן רב. למשל, שבדיה, או שוויץ.

אנו איננו זקוקים לתזכורות מסוג זה.

בשנה האחרונה ערך צה"ל מיצעד — צפונה, מיזרחה ודרומה — שלא יישכח במשך זמן רב. לעומת מיצעד היסטורי זה, תיראה תהלוכה ברחובות כתחליף עלוב.

מאז ממשיך צה"ל ללחום — יום־יום וליל־ליל, לאורך קווי הפסקת־האש, מאחוריהם ואף מעבר להם.

כל אדם בעולם יודע, כי צה"ל הוא צבא מצויין. תהילתנו הצבאית רשומה בספר דברי־הימים. שום מיצעד צבאי, גדול ככל שיהיה, לא יוסיף על כך דבר.

הוא רק יוסיף לצה"ל מאמץ מיותר והוצאות מיותרות.

★ ★ ★

מ בחינה אחת, לפחות יכול מיצעד זה להביא נזק בטחוני. דוקא מפני שהוא נערך בירושלים, ויעבור ברחובות העיר המיזרחית.

ירושלים המיזרחית היא, בין השאר, בירתו של העם הערבי הפלסטיני, בה פועם ליבו. על לב עם זה נערך, בימים אלה, קרב סמוי אך גורלי.

מי יכבוש את ליבו? הרצון לחיות בשלום עם האומה הישראלית, או השאיפה להילחם בה?

יכולנו להראות לערביי ירושלים, ובאמצעותם לערביי ארץ־ישראל כולה, את פנינו היפות ביותר.

יכולנו להראות להם את הישגינו, את טיב חברתנו, את נסיונותינו להגשים במדינתנו רעיונות של חופש ודמוקראטיה.

יכולנו להיראות בעיניהם כעם גדול ב־ניצחונו, נדיב ורחב־לב, המכבד את יריבו המנוצח והמושיט לו יד בהבנה ובכבוד.

תחת זאת נצעד כרחובותיהם ככובשים על תותחינו ושריונינו.

ולא די בכך. אנחנו נגרור עימנו, במיצעד זה, את השלל שלכדנו בשלוש חזיתות.

לשם מה? אילו רגשות אנו רוצים לעורר?

כל ערבי שיחזה במאנק ירדני יזכור, כי במאנק זה נהרגו אחיו.

כל צעיר ערבי יראה בטור־השלל תיזכורת למפלת עמו במלחמה האחרונה.

חשוב מאוד, על כן, מה יש במיצעד. אך חשוב עוד יותר מה אין בו.

אין זה מיצעד התואם את חגיגיות המעמד, במלאת 20 שנים למדינה.

אין זה מיצעד המפאר את המדינה בעיני עצמה, בעיני תושבי השטחים המוחזקים, בעיני העולם.

מי שיחזה בו, יכול להעלות על דעתו כי צה"ל הוא ההישג היחידי של מדינת־ישראל בכל שנות־קיומה.

העולם עלול לקבל את הרושם, כי הפכנו עם־חיילים ומדינת־צבא, לא מאוס צורכי־התגוננותנו —

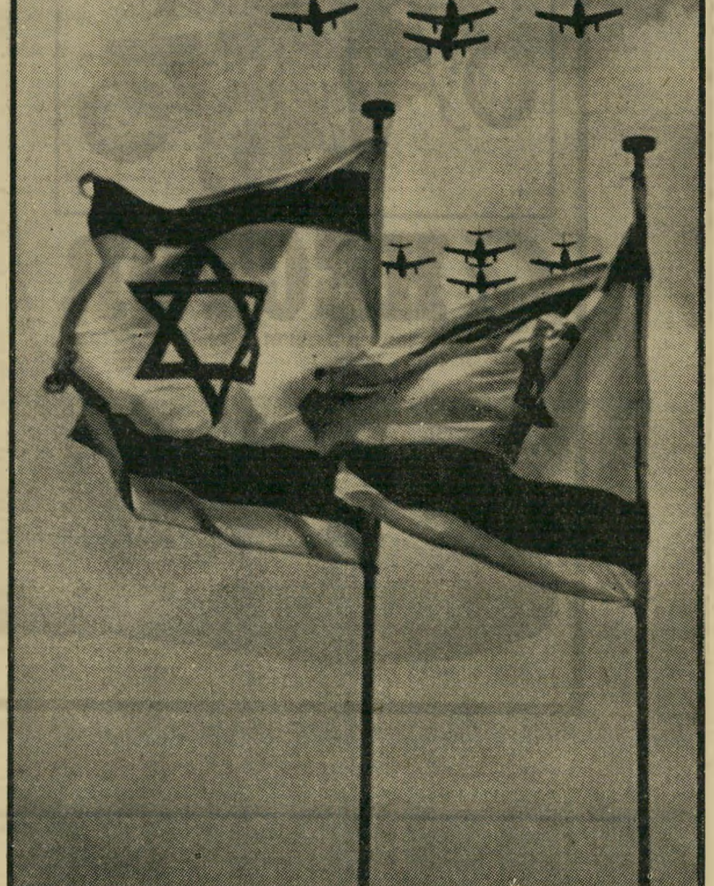

אלא מפני שלא נותרו לנו שום כשרונות אחרים.

שאיננו מסוגלים לשמוח, אלא למראה נשקנו.

שאיננו מסוגלים להתכנס ולחוג, אלא באירועים צבאיים.

שאיננו מסוגלים עוד להתהלך, אלא לזכר כיבושינו.

★ ★ ★

ך חרי כי־כך קל להעלות בדמיון מיצעד אחר — את מיצעד הישגי ישראל, את תהלוכת הצלחותינו ושאיפותינו!

תהלוכה שתפגין את יצירות־הפאר של ההתיישבות העובדת, מימי־ראשיתה ועד היום, מדגניה ונהלל, דרך חניתא ונירים, ועד משקי עמק בית־שאן, המהווים כיום את קו־הגנתנו הראשון.

תהלוכה שתראה את גלי־העלייה הגדולים, מאז ימי הביל"ויים ועד אחרוני־העולים מכרית־המועצות, את הפולקלור הספגוני של העדות, את חווי המיזוג ותוצאותיו.

תהלוכה שתעלה על נס את יצירתנו המשקית, את התפתחות העשייתנו האזרחית והצבאית, את נתיבי תחבורתנו באוויר ובים, את שרותינו הסוציאליים והבריאותיים, את יצירתנו האמנותית.

תהלוכה שתזכיר את פעולת מוסדותינו הדמוקראטיים לא רק בימי־שלום, אלא גם בימי חירום וחרדה, את יחסי־החוץ שלנו, את עזרתנו לעמים קרובים ורחוקים.

תהלוכה שתשים את הדגש על שורשינו בארץ זו, שתציג את תולדות ארץ־ישראל בכל התקופות, את שותפות־הגורל הישראלית—ערבית, מימי אברהם אבינו, את הברית העיברית—ערבית בימי החשמונאים, את עמידתם המשותפת של מוסלמים ויהודים בהגנת־הגבורה על ירושלים וחיפה נגד הצלבנים, את ימי תור־הזהב בספרד.

ובמיסגרת זו, המיסגרת הכוללת של חיינו הלאומיים, את מקומו של צה"ל כחומת־המגן של מיפעלנו, את יכולתו של עמנו היוצר להתגונן ולהשיב מלחמה שערה.

מיצעד כזה יכול היה להיות מאורע ראשון במעלה — מאורע לאומי, מאורע ארצישראלי, מאורע מרחבי ובינלאומי.

באמצעות הטלביזיה, היו חוזים בו מאות אלפי ערבים משני עברי קו שביתת־הנשק.

הוא יכול היה לתרום תרומה עצומה לאיחודה האמיתי של ירושלים — איחוד של לבבות, ולא רק איחוד של דונמים.

הוא יכול היה להיות ראשיתו של מיבצע הסברתי גדול כלפי ערביי ארץ־ישראל כולה — ובכך להביא תועלת של ממש לבטחון־המדינה ולצה"ל.

★ ★ ★

מ דוע זה לא נעשה? מדוע זה לא נדון? מדוע זה לא עלה אפילו על דעת איש מאנשי־השלטון?

מפני שהשלטון הזה הוא עייף, עייף...

אין הוא מסוגל לשום דבר המחייב התלהבות, המחייב רענון, המחייב גישה חדשה — בקיצור, התכוננות הקשורות, בדרך כלל, בנערים.

מישטר עייף, מישטר זקן, מישטר שבע, מישטר ציני — מישטר הנאחז בשיגרה כמו בקרניי־המיזבח, מפני שאינו מסוגל לשום דבר.

כשם שמישטר זה אינו מסוגל להחליט החלטות גדולות לגבי פיתרון בעיית ארץ־ישראל, ומעדיף את הסטאטוס קו על כל מיבצע נועז ומהפכני — כן אין הוא מסוגל לחרוג מן השיגרה גם בחגיגות יום־העצמאות, עניין שהוא קטן, לכאורה, אך שיש לו משמעות סימלית רבה.

לעריך מיבצע צבאי — זה קל. נותנים פקודה, הקצינים מתכננים, היחידות מכצעות, החיילים מציתים. אפשר לסמוך על צה"ל שיבצע בצורה מושלמת כל תפקיד.

אך לעצב את יום־העצמאות בצורה חדשה — זה קשה. לכך דרוש כישרון. לכך דרוש חזון. לכך דרושה התלהבות.

והיכן לוקחים תכונות כאלה כמידבר זה של עסקני־מפלגות זקנים, הקובעים את גורל המדינה?

אילו רגשות של בושה והשפלה יצרכו את ליבו למראה המיצעד?

מה תהיה תגובתו אם יעמוד לידו איש אל־פתח וילחש באוזנו: „האם אתה סמרטוט או גבר? מה אתה עושה כדי למחוק את התבוסה שנחלנו? האם תעמוד מנגד כאשר כבוד עמך נרמס לעיניך? האם לא תצטרף אלינו ותוכיח לעולם, כי ערביי־פלסטין אינם אספסוף חסר־כבוד?"

כל היודע מה עצומים חשיבותם של מושגי־הכבוד בתרבות הערבית, יכול לתאר לעצמו את הנזק לבטחון־המדינה הכרוך בתהלוכת־השפלה כזאת.

איש אל־פתח לא יכול היה לתכנן מיפגן יעיל יותר למטרותיו.

מאת **אורי אבנרי**

תמרורים

נחוג • יום הולדתו ה־34 של **יחזקאל המאירי**, עתונאי (בעיקר ידיעות אחרונות) המווהה עם מקום־מגוריו (הגליל העליון בכלל, צפת בפרט). הוא נולד בצפת, בה נולד אביו לפניו, ובה היה אביו דמות מפורסמת (בין השאר בשל היותו ראשון המפתחים של תעשיית הגבינה הצפתית). עבודתו העתונאית הובילה אותו לכתיבת ספר ראשון שבויי סוריה, ובקרוב יופיע גם ספרו השני המוקד: דמשק, שיספר על תקריות־הגבול של 19 השנים האחרונות מנקודת־מבטם של הסורים, על־פי מיסמכים שנתפסו במלחמת־יוני, ואשר מהם הסתבר כי חלק גדול מן התקריות יוזם על־ידי הפי־קוד הנמוך בגבול, ללא הנחיות מדמשק.

נפצעה • הזמרת הצרפתיה **סיזבי ורמאן**, בתאונת־דרכים קטלנית, בה נהרגה גם ידידתה־מילדות. הרופאים הודיעו, כי תצטרך לשכב כשבועיים ב־בית־חולים, לא סיפ־רו לה על מות ידי־דתה, הזעיקו את בעלה, הזמר ג'וני האליידיי, כדי שהוא ימלא את התפקיד הבלתי־נעים, ימסור לה את הבשורה.

ורמאן

נפצע • בת־אונת־שרשרת בה היו מעורבות שבע מ־כוניות, הנסיך **אל־כסנדר** של יוגו־סלביה, 22, בדרכו בין לייג' לבריסל, בבלגיה. הנסיך, בנו של המלך פטר ה־מודח והגולה, משרת כסגן בצבא הבריטי.

מבוקשת • נערה בת 17־18, בלונ־דית או ג'ינג'ית, שתסכים להינשא לפר־סומאי **ג'ון אנדרוז** מקליפורניה. שירש 103 אלף דולאר — בתנאי שישא אשה תוך חודש ימים. תנאי נוסף: עליה להיות ממוצא סקוטי.

נפטרה • בירושלים, בגיל 48, **איזבת קאמפבל**, אשת הקונסול הכללי של ארצות־הברית בישראל. ילידת ניצה שבצרפת, נישאה לדיפלומאט האמריקאי סטיפן קמפבל ב־1945 אחרי שיחרור צרפת. על חלקה במלחמת־המחתרת נגד הנאצים זכתה במדלייה האמריקאית של החופש, אות לגיון הכבוד הצרפתי, מדליית הלוחמים ה־בלגית, צלב המלחמה הצרפתי, והמדליה ה־מלכותית לאומץ־לב הבריטית.

נפטר • בגיל 65, **מאיר פומרנץ**, אחד מנהגי־האוטובוס הראשונים בארץ, מאז יסד ב־1928 את קבוצת־הנהגים השרון המ־אוחד, שמרכזה היה בכפר־סבא ואשר ממנה קם קואופרטיב אגד. כבר אז היה ותיק ב־ארץ (26 שנה) ומנוסה בעבודות חלוציות מגוונות: בניין, סלילת כבישים, פרדסים. היה חבר במועצה המקומית הראשונה ב־כפר־סבא, ומפעילי ההגנה במקום. בתו הבכורה נפלה באחת מפעולות ההגנה.

נפטר • בגיל 76, **עקיבא צבי רוס־בינה**, מנהל מחלקת הרוקחות ב־מרכז הרפואי הדסה בעין־כרם, אחד הרוק־חים הראשונים של ירושלים החדשה, וכ־אשר החלו אלה מתרבים — היה בין יוזמי ומקימי הסתדרות הרוקחים, הגיע לראשות מחלקת הרוקחות במשרד־הבריא־ות.

נפטרה • בניו־יורק, בגיל 82, הסו־פרת האמריקאית **עדנה פרבר**, ש־חיברה מיספר רב של רבי־מכר (בי־ניהם הענק), מחזות וסיפורים קצרים, ה־מתארים את ההתי של ארצות־הברית. היא תמיד היתה ג־אה ביהדותה וברקע שבו גדלה: בת למ־הגר הונגארי, שלא יכלה ללמוד בבית־ספר תיכון ולכן ה־חלה עובדת (כעיי־תונאית) בגיל 17. במשך שנים כתבה יותר מ־1000 מילה ליום, 350 יום בשנה, נשארה רזקה עד מותה. אחד ממעריציה: זאב ז'בו־טינסקי, שהקדיש לה אחד ממאמריו, בו טען כי חלוצי ארץ־ישראל היו אברכי־משי בהשוואה לחלוצי מערב ארצות־הברית.

פרבר

לגבר! גרבי הקטור

הקטור - שם חדש ומושג חדש בגרבי גברים.
גרבי הקטור החדשים נאים בצורתם ואיכותם משובחת. גרבי הקטור גמישים ואינם מתרופפים.
במבחר שלל גוונים ובשני מינים.
הקטור SHADOW 3.95 ל"י
הקטור B. R. 2.50 ל"י
הקטור - הגרב לגבר המקפיד על הופעתו מראשו ועד... כף רגלו.

HECTOR
גרבי גברים מעוצבים ומיוצרים ע"י סברינה

Kay ט

גימנסיה ריאלית

הרשמה לשנת הלימודים תשכ"ט לכתות בוקר ט', י', י"א, י"ב

תיכון עיוני במגמות
הומניסטית
ריאלית

רדיו־אלקטרוניקה
טלויזיה - תעופה
לבורנטים כימיים

גרפיקה-שרטוט
ציור אופנה
פקידות

כולל הכנה לבחינות הבגרות הנערכות על־ידי משרד החינוך
הוראה על־ידי מורים אקדמאיים בעלי נסיון * סטיפנדיות

פרטים והרשמה	תל־אביב	חיפה	רמת־גן	חולון	פתח־תקוה
8—5, 1—9	ברנר 17 מפנת אלנבי 55	שמריהו לוין 30	ביאליק 42	סוקולוב 56	ברכובא 1

סטודנט לנקמה

מוחמד תייסיר קובעה

בשביל יושבי האולם הקטן, בבניין משטרת־רמאללה, היה זה מישפט שיגרתי. עוד עַרבי הועמד לדין צבאי.

אבל מוחמד תייסיר קובעה אינו „עוד ערבי". הוא בעל־התפקיד המדיני החשוב ביותר שנפל בידי כוחות הביטחון.

כיו"ר ההתאחדות העולמית של הסטודנטים הפלסטינים, היה דמות בינלאומית באותם חוגים שמאליים בהם יש לסטודנטים מישקל. הוא שוחח עם ז'אן־פול סארטר, התארח אצל מדינאים, משוררים ופרקליטים בתריסר ארצות. על כן, כאשר נודע כי נעצר, בסוף חודש דצמבר האחרון, עורר מעצרו רעש גדול לא רק בקאהיר — שם הוא יושב דרך קבע — אלא גם בפאריס ובברלין.

הוא לא יכול היה לקבל את מבוקשו — סניגור זר — אבל כאשר ניפתח מישפטו, ביום ראשון זה, ישב בין הקהל גבר צנום, לבוש בקפידה: ז'אן־פייר לה־גאל, מרצה למישפטים ועורך־דין פאריסאי. הוא נשלח על־ידי עמיתיו מהשמאל החדש לשמש כמשקיף במישפטו של תייסיר.

כשהוא נעזר בצעיר ירושלמי דובר־צרפתית, שתירגם לו כל משפט, רשם לה־גאל בשקידה את מהלך המישפט. מה ימסור לחבריו — שכמה מהם הגנו על עצירי הפל"ן האלג'יראים? מה יתפרסם בעיתוני העולם?

ליושבי האולם הקטן לא היה איכפת, באותו רגע. הם היו שקועים בתהליך ראיתי — לעיתים המשעמם — שנועד לקבוע אם אומנם תייסיר קובעה הוא לא רק מסתנן, כפי שהודה, אלא גם טרוריסט, הממלא תפקיד מרכזי באירגון ששמו צעירי־הנקמה.

★ ★ ★

תפקיד מרכזי

עדות המרכזית הוגשה בעילום־שם. גבר צעיר עלה על דוכן־העדים. נשיא בית־המשפט, סגן־אלוף אהרן אלפרין, ציווה שאסור לצלמו, או להשמיע את שמו.

היה זה האיש שחקר את קובעה, זאחרי שנעצר. האיש, שבמשך מספר שיחות קשר קשרים מוזרים של כימעט־ידידות עם הנחקר. האיש, שבהפסקה ניגש אל כלוב הנאשמים ולחץ את ידי היושב בו. תייסיר התרגש מן הפגישה, השיב בלחיצת־יד.

אבל מה שהעד ביקש למסור מעל דוכן העדים היתה הודעה שכולה לרעתו של תייסיר. הודעה, שתמציתה אחת:

תייסיר קובעה השתתף בחקמת אירגון חבלני, והיה אחד מבעלי־התפקידים המרכזיים באירגון זה.

זהו תוכן הודעתו של העד:

בחודש ספטמבר 1967, בהיות קובעה בביקור בגדה המערבית, פגש את מחמד רביע — איש הקאומין אל־ערב ברמאללה. מחמד רביע **היה** בעבר מפקח במשרד־החינוך בגדה המערבית וכיום עובד בחברת הניר בעמאן.

קובעה סיפר למחמד רביע על חוצאות המלחמה בקלקיליה ובשיחתם הגיעו למסקנה, כי עליהם לעשות למען חיסול התוקפנות הישראלית, להחזיר הפליטים וכל זאת על־ידי איחוד הפלסטיניים לפעולה.

הם נפרדו במטרה להיפגש בעמאן.

בסוף ספטמבר 1967, לאחר שוב תייסיר לעמאן, הוא זומן לפגישה בה הוצע לו לקחת חלק בהנהגת אירגון חדש: צעירי תנועת הלאומנים הערבים הפלסטיניים.

כשם לזרוע הצבאית של האירגון החדש ניקבע: צעירי־הנקם.

תייסיר הביע התנגדות לשימוש במילה „הנקם", וסוכם כי בשלב מאוחר יותר ידונו בשינוי מילה זו.

המשתתפים בפגישה היו:

● אחמד מחמוד אבו סליאן — כינויו באירגון אבו עיסא. משמש האחראי הצבאי באירגון. תושב מחנה־הפליטים וחדאת ליד עמאן.

● רושדי אל־חטיב — תושב עמאן. עובד חברת התעופה עליה, משמש האחראי לענייני הכספים באירגון.

● מחמד רביע — מכונה אבו נביל (על שם בנו הבכור נביל), שהוא המנהל, המנהיג והרוח החיה באירגון.

★ ★ ★

מגמות האירגון

וסבר תתייסיר כי אין לאירגון תוכנית־פעולה כתובה, אך כללית רוצים הפלסטיניים, תושבי הגדה, לפעול־בעיקר באמצעות תושבי השטחים שנכבשו — למען עניינים, וזאת לאחר היאוש מפעילותם של השליטים הערביים. לשאלת תייסיר מדוע לא יפעלו במיסגרת אירגון השיחרור הפלסטיני, הגיבו כולם כי הם תומכים בשילטונות הערביים. השגת המטרה תהיה מנוף לחיסול „תוצאות התקפנות" והחזרת השטחים.

שתי דרכים ניראו לאירגון לפעולה: המתנה לתוצאת הדיונים השונים במיסגרת האו"ם; ופעולות צבאיות בשטחים הכבושים.

המטרה — יצירת אי־שקט, טירור ושיבוש החיים הסדירים בשטחים, במגמה להוות לחץ על דעת־הקהל העולמית והחוגים הליברליים בישראל, בד בבד עם פעילות מדינית של ארצות־ערב עד־כדי אילוץ ישראל לסגת מן השטחים שכבשה.

★ ★ ★

הנחיות לפעולה

על־פי החלטות ההנהגה והוראות מחמד רביע, נאמר לתייסיר כי לא יזהה את עצמו בפומבי כאיש אירגון צעירי־הנקם.

מה הריץ אותו סביב העורם עד הכלא הישראלי?

נלהבים של אירגון השיחרור הפלסטיני, אך בגלל שוקיירי החליטו לפעול בצורה ניפרדת.

כמטרה הציבו לעצמם להביא לנסיון לאחד את האירגונים הפלסטיניים, לשאוף לעצמאות ביישות ובפעולה, ולהינתק מהת־

בחא הנאשמים

מתייעץ מוחמד תייסיר קובעה עם פרקליטו, עורך־הדין הירדני שלמי חצעיר עודי טיטון. טיטון מונה על־ידי בית־המשפט להגן על הנאשם — אך כאשר נתבקש בית־הדין הצבאי על־ידי תייסיר, כי יאפשרו גם לו להצטרף להגנת־עצמו — נענה בית־המשפט לבקשת הנאשם. ועתה הוא ופרקליטו מכינים את ההגנה יחדיו.

דיש-רק למתקדמים

(המשך מעמוד 9)

הנקם. הוא יופיע בפגישות רבות, דיונים וישיבות כיו"ר של התאחדות הסטודנטים הפלסטיניים, ויסתיר את שייכותו לאירגון זה.

● עליו לשאוף להתקרב אל הנהגות האירגונים, ולהיות רצוי על כל אחד מהם, כך גם ללמוד על כוונותיהם. בקרב אירגוני התלמידים ימליץ על אירגון צעירי־הנקם.

● תייסיר יכין בכתב את היסודות למיסגרת הרעיונית של האירגון, ידאג לצד הפוליטי. החומר יופץ בצורת כרוזים, באמצעות כלי־ההפצה של תנועת הקאומיון* בארצות ערב ובגדה. במיקרה של חילוקי־דעות רעיוניים תגובש הסכמה בין תייסיר לבין מחמד רביע.

● הוטל על תייסיר להתחיל בהקמת התאחדות סטודנטים ותלמידים פלסטיניים בגדה המיזרחית, ולעמוד בראשה. סוכם שהוא ידאג לשלבה בהתאחדות העולמית.

● מחמד רביע הסביר לנחקר את כללי המידור וחשיבות השמירה עליהם. הוא נישבע ליתר השלושה כי לא יגלה סוד מענייני האירגון.

עדותו של העד עלום־השם הוסיפה עוד עשרות פרטים על פגישות ועל תוכניות.

---

* אנשי אל־קאומיון אל־ערב הם חברי פלג שפרש מתנועת אל־בעת, בשל נאמנות לעבד־אל־נאצר. מרכזם בקאהיר, אך בגלל הסתייגותם משוקיירי, לא הצטרפו לאירגונו.

גם במיסמך העיקרי השני שהוגש לבית־המשפט, דובר על אותן פגישות ושיחות. הוא נכתב בערבית, והשתרע על פני חמישה עמודים של כתב־ידו הצפוף של קובעה. הוזכרו בו עשרות שמות של גברים, אשר עימם נפגש בעמאן. ההסבר שלו: אלה פעילים באירגונים ערביים שונים, והוא נפגש עימם במיסגרת תפקידו כיו"ר הסטודנטים.

ואילו בעיני העד עלום־השם נראו הפגישות הרבה פחות תמימות. כי האנשים היו ברובם קציני צבא השיחרור הפלסטיני שהגיעו לעמאן מקאהיר — בדרכם לפעולות חבלה בגדה המערבית וברצועת עזה. הוא

נפגש איתם — קבע העד — בהיותו איש מרכזי בארגון צעירי הנקם ובאל־קאומיון.

כל פעם שהעד הזר על קביעתו זו, היה חיוך גדול של הכחשה משתפך על פניו של קובעה. וכאשר ניתנה לו ההזדמנות לחסור בעצמו את העד, שב ושאל אותו פעם אחר פעם: „האם הודיתי שאני חבר רשום באירגון? האם יש הוכחה שאני חבר רשום?"

★ ★ ★

מדוע עשה זאת?

השאלה שריחפה באולם היתה: מדוע עשה זאת? מה דחף עסקן־סטודנטים, הידוע ברחבי העולם כולו, והמקיים קשרים עם אישים רבים, לחצות את הירדן ולסכן את עצמו ואת המשך הקאריירה שלו?

הוא עצמו הסביר זאת בפשטות: רצה לראות את משפחתו. כאשר לא הצליח לקבל רישיון דרך הצלב האדום — הסתנן מערבה.

ומה מניע אותו לפעול נגד ישראל? „ראיתי את קלקיליה אחרי שנהרסה," השיב.

אבל מעדויות התביעה יכלה גם להצטייר תמונה אחרת: עסקן שהגיע למעמדו הודות לתמיכתם של פעילי אל־קאומיון והשמאלנים האחרים בקרב התאחדות הסטודנטים. הודות לתמיכתם יכול היה לגבור על היו"ר הקודם, איש אירגונו של שוקיירי. לכן, כאשר היו ראשי אל־קאומיון זקוקים לעזרתו — כדי לארגן את הסטודנטים והתלמידים בשטחי־הכיבוש לפעולה מחתרתית — הם קראו לו למלא את חובתו.

הוא ציית — וכך הגיע אל תא הנאשמים.

ראיון עם תייסיר קובעה

הוא היה בסופיה ובנאירובי, במוסקבה ובאולן־באטור שבמונגוליה החיצונה. ובכל מקום הוא עשה צרות לישראל. הוא הסתובב בין ראשי המישלחות של הסטודנטים, שבאו לאותם קונגרסים בינלאומיים, יזם ולפעמים אפילו ניסח החלטות־גינוי לישראל.

הוא לא השפיע רק בזכות קומתו הגבוהה, עיניו החומות הגדולות ושיערו השחור; אלא מפני שהיה יושב־ראש ההתאחדות העולמית של הסטודנטים הפלסטיניים.

השבוע, עמד מוחמד תייסיר קובעה (29) בתא הנאשמים, בבית־המשפט הצבאי ברמאללה. הוא נתפס לפני ארבעה חודשים בירושלים המזרחית, לבדו בחדר שכור, לבוש בפיג'מה. עתה הואשם תייסיר בהסתננות לארץ, וגם בהשתייכות לאירגון בלתי־חוקי.

איזה אירגון? על כך התנהל ויכוח מייגע בין הסניגור, עורך־הדין הירושלמי עוזי סיון, לבין עד־התביעה, איש שרותי־הביטחון ששמו נמסר רק בראשי־תיבות לנשיא בית־המשפט.

מן הויכוח הארוך אפשר היה להבין, כי קיים אירגון גדול ששמו אל־קאומיון אל־ערב („הלאומנים הערביים"). אחד מראשי אירגון זה הזמין לביתו בעמאן את קובעה, ושם — יחד עם עוד שניים — הוחלט על הקמת אירגון חדש, שייקרא צעירי אל־קאומיון אל־ערב, ואשר תהיה לו גם זרוע צבאית: צעירי־הנקמה.

העד־המומחה, שחקר את קובעה מספר פעמים, הצהיר, כי תייסיר הוא חבר מרכזי במיכלול זה של אירגונים עויינים.

כתב „העולם הזה" ניצל את ההפסקות במישפט, כדי לשוחח עם קובעה. זהו תוכנו המתורגם של הראיון, שהתנהל בערבית:

אני מבין שאתה מקלקיליה. מתי היית שם לאחרונה?

— ביקרתי בספטמבר. אחרי המלחמה. ראיתי את בית־אמי הרוס. אחי הגדול, מאמי החורגת, נהרג בהפצצה.

וזה דחף אותך לעשות...

— תראה, כל מה שעשיתי זה לעסוק בענייני־סטודנטים. זאת פעולה פוליטית. אני לא איש־צבא ולא עסקתי בענייני־צבא. אילו הייתי איש־צבא הייתי מתגאה בכך. לא הייתי מכחיש. הייתי קם כאן ימכריז שזכותנו ללחום בישראלים ולסלק אותם מאדמתנו!

מדוע אינך עושה זאת?

— כי אני איש פוליטי, וגם המשפט הזה יש לו מגמה פוליטית.

איזו?

— להחזיק אותי בכלא. לנטרל אותי. להוציא אותי מהמחזור.

בשביל מה?

— כי ישראל יודעת כמה אני יכול להזיק לה. לא פה, בגדה. שם, בעולם. הנה, אתן לך הוכחה: תפסו את אחמד כליפה. הוא היה הממונה על אירגון אל־קאומיון בכל הגדה המערבית. שפטו אותו מייד ונתנו לו שנתיים מאסר. אותי החזיקו ארבעה חודשים. ותראה כמה יתנו לי!

כמה לדעתך?

— לפחות שנתיים.

כמה בדיוק?

— (מהסס, כמי שאינו רוצה להכניס רעיונות חמורים לראש שופטיו. לבסוף): יותר. תראה, יתנו לי יותר.

למה?

— אחמד כליפה אינו חשוב. הוא לא ידוע. אבל אני חשוב. אני יכול להזיק. אז יחזיקו אותי כאן הרבה זמן.

★ ★ ★

אתה נשוי?

— לא, ארוס.

למי?

— בחורה מצ'כיה.

בתא הנאשמים ברמאללה

היתה אצלך לביקור?

— (מופתע): לא. לא.

האם הזדמן לך לפגוש ישראלים באירופה?

— כן. בהחלט.

מי?

— סליחה, אבל זה סוד. אתה מבין...

איזה מין ישראלים?

— ישראלים מתקדמים. אני יודע שיש בישראל אלמנטים מתקדמים. אני מכבד אותם, כשם שאני מכבד כל גורם מתקדם וכשם שאני מתעב לכל גורם ריאקציוני — יהודי אם ערבי.

אתה קומוניסט?

— אינני שייך לשום אירגון, אבל אני מכבד ואוהד את הקומוניסטים, הסוציאליסטים והקאומיון.

איך אתה מביט על מצבך הנוכחי?

— זאת בשבילי הזדמנות להכיר את ישראל...

לא, תשובתך אינה צודקת. אתה אינך לומד להכיר את ישראל בבית־הסוהר. אתה מכיר רק חלק מסויים של ישראל...

— כן. אבל זה החלק המעניין אותי. לא איכפת לי מהמתקדמים שאין להם השפעה בישראל. איכפת לי השלטון. הוא הקובע, ואת פרצופו אני לומד להכיר. (מהרהר) אכיר אותו באמת כאשר אשמע את פסק־הדין.

★ ★ ★

בינתיים?

— מה שאני רואה אינו מוצא חן בעיני. הנה, הקצין סביר. הוא היה בראש אלה שהיכו אותי, כאשר עצרו אותי. וכשאמרתי לו כאן שהוא היכה אותי, ענה לי שאני שקרן. איך אפשר לקרוא לי שקרן?

זה העליב אותך?

— כן! לכן סירבתי להציג לו שאלות. גם מכה אותי וגם קורא לי שקרן — זה צדק זה?

חכה לפסק־הדין, וראה.

(כאן ביקשו אנשי־המישמר לסיים את השיחה. קובעה התיישב במקומו): מסור דרישת־שלום. למתקדמים. (אחרי הירהור קל): רק למתקדמים!

במדינה

העם

מתנחלים, מתחסדים, מתכחשים

הישראלי הממוצע בז לפוליטיקאים ומעריך אנשי־צבא.

מה שאירע, בשבועות האחרונים, בעיר חברון, יכול רק לחזק יחס כפול זה.

כי בשום מקום לא בלטו יותר ההתחסדות, הבאלאגאן והציניות של צמרת העסקנים — לעומת היחס האחראי של אנשי־הביטחון.

הראל אל ההר. ערב פסח הגיעה לחברון חבורה של אנשי „התנועה למען ארץ־ישראל השלמה."

היא העמידה פנים כממלאה חובה דתית — חגיגת ליל־הסדר בעיר ההררית, שבה היתה קיימת עד לטבח 1929 קהילה קטנה של בחורי־ישיבה.

אולם מטרתה האמיתית היתה אחרת, ולא היה צורך בחוכמה רבה כדי לעמוד עליה. היא רצתה ליצור „נוכחות" ישראלית בחברון — כדי לחזק את תביעת תנועתם הקטנה לספח את כל הגדה המערבית.

המארגן והרוח־החיה של המיבצע: איסר הראל, אויבו־בנפש של לוי אשכול, המנצל כל הזדמנות כדי להעמיד את מטרת־שינאתו במצב מביך.

יגאל הגואל. ואכן, ליל־הסדר עבר — ובני־החבורה לא הראו כל סימן של רצון לחזור לירושלים.

הם לא נשארו שם לבדם. חיש־מהר פשטה בחוגי־העסקנים השמועה, כי הנה אפשר לעשות הון פוליטי, להופיע בעיני כל חסידי־הסיפוח כגיבורי־מולדת.

הראשון שניצל הזדמנות זו ברעש מירבי היה יגאל אלון. שר־העבודה, הפועל באופן קדחתני כדי לחזור לתודעת הציבור ולהתחרות עם משה דיין על כס ראש־הממשלה, אץ לחברון. הוא נתן את מלוא תמיכתו לאנשי־החבורה.

בחוגי־הממשלה עורר הדבר מורת־רוח וגיחוך. כי ידוע שאלון תומך בהחזרת הגדה המערבית, ובכללה גם חברון, לממלכת ירדן — תוך השארת עמק־הירדן בלבד בידי ישראל והקיבוץ־המאוחד.

אחרי אלון באו עסקנים אחרים. רובם היו מתחסדים לא פחות מאלון — בהעמידם בציבור פנים של מספחים, בעודם דוגלים בחוגי־הצמרת בהחזרת הגדה לחוסיין. יוצא מכלל זה: השר מנחם בגין, הדוגל בפירוש בסיפוח מלא.

רמאות ושקר. גורם אחד לא נסחף בקלחת זו. הודיעו השבוע הכתבים הצבאיים, שהם המפרשים המוסמכים של עמדת צה"ל: משרד־הביטחון התנגד בהחלט למיבצע.

לא די בזה. בדברי־הכתבים נקבע בבירור, כי המיבצע כולו התבסס על רמאות ושקר: אנשי־החבורה הבטיחו בפירוש לגורמי־הביטחון, כי יסתלקו מחברון למחרת ליל־הסדר. הם הפרו את הבטחתם החגיגית.

העמדה הבטחונית נובעת משיקולים כבדי־מישקל. התנחלות בחברון בדרך זו תתפרש בעיני כל ערבי בגדה כהתנכלות ישירה בעתיד העם הפלסטיני, כצעד ראשון לקראת נישולו מארצו.

דווקא בחברון הצליח משה דיין להשיג מידה מירבית של שיתוף־פעולה עם ההנהגה המקומית, ולצורך זה גם היה מוכן להיכנס למריבה ישירה עם שר־הדתות.

גרעין של „מתנחלים" בחברון יגביר לא רק את המתיחות הבטחונית, אלא גם יכריח את צה"ל להגן עליו. כמו שנייר־זבובים, מושך זבובים, הוא ימשוך פעולה עויינת.

כל זה היה צריך לעניין את הממשלה, להטיל עליה אחריות מוגברת. אולם חבריה היו עסוקים במירוץ אחר הפירסומת, ובתחרות על כתר הצביעות המוצלחת. הגורמים הבטחוניים נאלצו לקבל את עול־האחריות על עצמם.

מנגנון

העוז של עוזאי

תפקידו של מזכיר־הממשלה היה תמיד עמדת־צומת, מרכז־עצבים ממדרגה ראשונה. אבל רק לאחר שעבר לידיה של מזכירת־הממשלה יעל עוזאי (55), הפך להיות גם הוכחה לכך שלא נעלמו אנשים עם עק־

(המשך בעמוד 15)

זהו מפקד „אל־פתח" —

„א בו־עאמר? ערפאת? לא שמעתי עליו מימי." זאת התשובה האוטומאטית־כימעט, של כל ערבי ב־גדה המערבית או בירושלים המיזרחית — למרות שיאסר ערפאת, המכונה גם אבו־עאמר, הוא המפקד הראשי של אל־פתח, ושדוקא השבוע מלאו העיתונים פרטים אודותיו.

כאשר הגישאל לא השיב תשובה מיתממת. הוא גילה חשדנות: „מדוע אתה שואל אותי? מה אתה רוצה ממני?"

כי ברור: מי שמכיר את החבלן מספר 1, עלול לעורר את חשדות המשטרה הישראלית.

בעל־מוסך בירושלים, בן משפחת ערפאת, נשבע: „לא מכיר אותו, לא ראיתי אותו. שמעתי עליו. אנחנו משפחה גדולה מאוד. מקורנו בשכם. אולי שם אפשר למצוא קרובי־משפחה שהכירו אותו."

בשכם מהמה משפחת־ערפאת חמולה ענפה. „יאסר ער־פאת?" שאל אחד מהם, „בחדאי. תמצא אותו בחנות ההיא."

בחנות השיב גבר משופם, כבן 40: „נעם, אני יאסר ערפאת. מה אוכל לעשות בשבילכם?"

„אתה הוא יאסר ערפאת, מפקד אל־פתח?"

„אהא, את ה ה ו א אתם מחפשים? לא, יא סידי, אני לא מפקד אל־פתח. אני החייט."

כבר היו לו כמה רגעים לא נעימים בגלל בן־משפחתו, בעל השם הזהה. „לפני שנתיים או משהו, באו אלי מה־בולשת. הבולשת הירדנית. לקחו אותי למשטרה. שאלו אותי

כפי שהכירוהו חבריו בארץ

לבסוף, החליט כי רק עזה, בה מרוכז הגרעין הגדול ביותר של פליטים מיואשים, יכולה לשמש לו בסיס מוצק. הוא עבר לשם, וב־1956, זמן קצר לפני פרוץ מיבצע־סיני, ייסד את חרקת אל־תחריר אל־וטאני אל־פלסטיני (תנועת השיחרור הלאומי הפלסטיני). מטעמי קונספיראציה, השתמש בראשי־התיבות של השם ח.ת.פ., הפך אותן כדי ליצור את השם פתח, שפירושו — כיבוש.

את הדחיפה הגדולה קיבל מהמישטרים המהפכניים של אלג׳יריה וסוריה. הראשונים היו חבריו מימי גלותם ב־קאהיר. אך זכתה ארצם לעצמאות, הזמינו ידידיו את ערפאת לאלג׳יר, העמידו לרשותו בית דו־קימתי ותקציבים, עזרו לו לגייס ולאמן חבלנים.

כאשר התהפך השלטון באלג׳יריה, ופטרונו מוחמד חיידר נאלץ לברוח, נפסקה התמיכה בו ובאירגונו. אבל כעבור שנה הפס הבעת את השלטון בסוריה — ויאסר ערפאת הפך איש חשוב בדמשק. התיאוריה שלו תאמה את זו של הבעת. אל־עאסיפה (הסערה), הזרוע הצבאית של אל־פתח, נלקחה תחת חסותו של מפקד חיל־המודיעין הסורי, שהחל מפעיל אותה — למרות הסתייגותן של השכנות: ירדן ולבנון.

יאסר ערפאת הוכנס לרשימה השחורה של הבולשת ה־ירדנית ושל המשרד השני הלבנוני. הלבנונים, שרצו לשמור על השקט עם ישראל, אף הרגו אחד מאנשי אל־פתח, ידיד־נעוריו של יאסר. כדי להתנקם בהם, הורה לאחת מהוליותיו לבצע פעולה בתוך שטח ישראל, ולחזור לבסיסה שבסוריה — דרך לבנון. בצורה זו קיוה לכבך את הלבנונים בפעולת־תגמול — וכימעט שהצליח.

★ ★ ★

הרי מלחמת־ששת־הימים, נראה יאסר ערפאת בשכם ובירושלים המיזרחית. אבל איש לא מכר אותו לשלטונות הישראליים, והוא שב לגדה המיזרחית, שהפכה להיות בסיסו העיקרי של אל־פתח. הוא הקים את מטהו ב־כפר כראמה, התחלך גם בעמאן ללא פחד משלטונות־ירדן.

אבו־עאמר הצליח להימלט מכראמה, דקות אחדות לפני שנתחו שם הצנחנים הישראליים. למחרת, היו הוא ואנשיו גיבורי העולם הערבי כולו, הפכו סכנה בלתי־מוסתית לשל־טונו של חוסיין. עד כדי־כך, שרבים החלו שואלים את עצמם: מתי יבצע אל־פתח הפיכה בירדן, ויקים שם רפובלי־קה פלסטינית?

מיברק מנשיא אלג׳יריה, הוארי בומדיין, הזמין את ער־פאת לאלג׳יר. התוצאה: הודעה כי אל־פתח ינקוט להבא ב־שיטות־פעולה חדשות. במקום פגיעות לאורך ביקעת־הירדן, יתבססו מעתה חוליות אל־פתח בעומק השטח הישראלי.

תוצאה שנייה: מייסד אל־פתח ומפקדו יצא מאלמוניותו המחתרתית. הודעה רשמית מסרה, כי מעתה ייצג יאסר ערפאת את האירגון כלפי חוץ.

בשיחה באלג׳יר עם כתבת הנובל אובסרבאטור, קבע את מטרות־המלחמה של אירגונו: חיסול מדינת־ישראל — אך מבלי להשליך את תושביה לים. אלה מהם שיסכימו לחיות

האיש שאינו אוהב נשים

לפני עשרים שנה

יאסר ערפאת, אז בן 16, צועד אח־רי מפקד איזור ירושלים, עבד־אל־קאדר אל־חוסייני (למוך, חובש כפייה, במרכז), שנהרג בקרב על הקאסטל ־הקבור ב־חצר מיסגד אל־אקצה בירושלים. הוא הפיח ביאסר הצעיר רוח צבאית, שדחפה אותו עד שהגיע בעצמו למעמד מפקד.

אם אני יאסר ערפאת מנהיג אל־פתח. נשבעתי שלא.

כי יאסר ערפאת ההוא היה אויבו של המלך חוסיין, וה־בולשת הירדנית חיפשה אותו ואף עצרה כל איש אל־פתח שהתבלט מעל פני השטח.

★ ★ ★

דם היחידי שהיה מוכן לספר על קשריו עם אבו־עאמר דרש תחילה שבועה שהותו תישמר בסוד. הוא מהגדס, כמו ערפאת, והתיידד עימו בכוויית. „עבדתי בנמל אל־אחמדי, ויאסר היה מפקד־פלוגה של שריוניות, שפעלה נגד מבריחים," הוא נזכר.

לא במיקרה הגיע ערפאת אל תפקידו הצבאי. כי מאז היו־תו בן 15 התעסק עם נשק, היה זה בראשית מלחמת תש״ח. יאסר היה אז יתום מאב, ולאמו לא היתה שליטה על מע־שיו. הוא התחבר אל קבוצות הלוחמים הערביים, שמילאו את ירושלים וסביבתה, תחת פיקודו של עבד־אל־קאדר אל־חוסייני. שעות שלמות היה מפרק ומנקה את הרובים וה־מיקלעים של הלוחמים. מאוחר יותר היה מספר על עצמו, כי באותה תקופה היה מזכירו של עבד־אל־קאדר. האמת היא, כי השתדל להימצא ככל האפשר בצילו של אל־קאדר.

אחרי מותו של עבד־אל־קאדר בקרב על הקאסטל, נראה ערפאת הצעיר בסביבות שכם, גם שם בחברת חיילים. ה־פעם: כעובד אזרחי במהנה של הצבא העיראקי. כאשר הס־תיימו הקרבות, והעיראקים עזבו את ארץ־ישראל, נדד גם יאסר מיזרחה, בדומה לפלסטיניים רבים.

למרות שלא היה פליט, חיפש עבודה בכתיית וחי חיי־פליט טיפוסיים. במהרה הגיע לקאהיר — כנראה בעזרת מילגה של ממשלת כוויית — אשר שלחה צעירים פלסטיניים רבים ללמוד במיכללות ערביות. בבירת־מצרים למד הנדסה, הצטרף לאירגון האחים המוסלמים, ולא חדל לדבר על ה־צורך בשיחרור פלסטין.

חבריו הסטודנטים התלוצצו לא פעם על קנאותו, הציעו לו להצטרף לבילויים. תשובתו היתה תמיד: „אין מקום בחיי בשביל נשים. כל זמני שייך לפלסטין."

★ ★ ★

את צעדיו המעשיים הראשונים בפוליטיקה עשה ב־קאהיר. כאשר נבחר לראשות הסתדרות־הסטודנטים ה־פלסטיניים. אבל הפרק המצרי בקאריירה שלו הגיע לקיצו

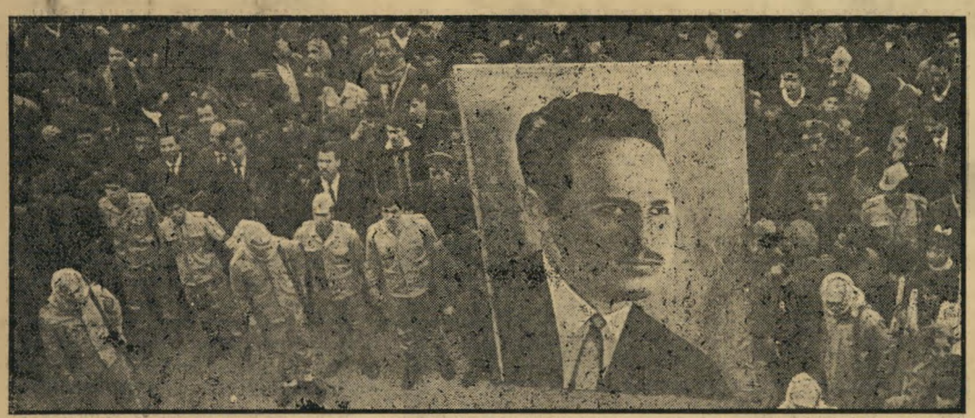

כיום

אלפים משתתפים בלוויית איש אל־פתח. יאסר עצמו צעד בשורה הראשונה של המתאבלים על מות גיאל מוחמד קעוש, אחד מראשוני המצטרפים לאירגו־נו. קעוש, שתמונתו נישאת בלווייה, היה יליד הכפר מירון שבגליל העליון, ובוגר בית־הספר התיכון בצפת. במשך תקו־פת היכרותם — לימד קעוש את יאסר ערפאת עברית.

ב־1954, כאשר ניסו האחים המוסלמים לרצוח את עבד־אל־נאצר, מנהיגי האירגון נעצרו. אוהדים, מסוגו של יאסר ער־פאת, גורשו מצרים.

הוא הגיע לביירות — מרכז כל הגולים ויוצאי־הדופן של העולם הערבי. דרכו נראתה לו ברורה, והתיאורטיה שפיתח אז הפכו לאידיאולוגיה הרשמית של אל־פתח. הוא הגיע למסקנה, ששום ממשלה ערבית אינה מסוגלת — או אינה מעוניינת — לעזור לעם הפלסטיני; שכולן מוכנות להשלים עם קיומה של ישראל. לכן, אם רוצה העם הפלסטיני להינצל, עליו להפר את השקט ולפתוח במלחמה נגד ישראל.

★ ★ ★

ואז החל מארגן סביבו חוגים קטנים של פליטים, עזר לייסד ירחון אידיאולוגי בביירות ואסף תרומות לקיומו.

במדינה פלסטינית יוכלו להישאר, כאזרחים שווי־זכויות.

הדרך להשגת המטרה: מלחמת גרילה מוגברת. „עכשיו אנחנו פוגעים רק במטרות צבאיות. אבל אם ימשיכו היש־ראלים להתנכל לאזרחים ערביים ולפוצץ בתים, נפנץ גם אנו באזרחיהם. נפרסם אזהרה רשמית על כך," הצהיר.

סיכמה הכתבת: „הדברים יכולים להיראות נוקשים מדי. אבל זהו בר־השיח שעמו צריכים לנהל את השיחות."

• באחד מפירסומי אל־פתח פירסם ערפאת שיר המוקדש ללוחמי אל־עאסיפה: „מי מועך את האוייב?/ מי מפוצץ את משאבות מימיו?/ מי מעלה בנפץ את הסכרים והגשרים?/ מי הם, מי הם כפירי־האריות?/"

ברא'יון עם אורי אבנרי מסביר דן בן־אמוץ מדוע העמיד

מי אתה, דן

דן בן־אמוץ בגיל 15

דן, עד עכשיו היית בעיני הצי־בור סמל הצבריות. עכשיו עתה עומד לפרסם ספר שבו אתה מת־גלה כיליד אירופה, שבא ארצה בימי השואה. מה הניע אותך לג־לות, לפתע, את עברך?

קודם כל, באתי ארצה לפני השואה, בשנת 1938. ההורים שלי גרו בפולין, בעיר ששמה רובנו, ליד הגבול הרוסי. הם שלחו אותי ארצה, ללמוד שנתיים בבן־שמן, מתוך כוונה שאחר־כך אחזור הביתה. זה נתברר לי לאחר מכן, מפי קרובים.

בן כמה היית כשבאת?

בן 13 וחצי.

מדוע לא היית נוהג לספר זאת, עד כה?

אני חושב שזה תהליך טבעי ביותר לגבי כל הילדים שהגיעו ארצה בגיל כזה.

היה תהליך ברור מאוד של התבוללות בקרב צברים. כמו כל הילדים האחרים, אני לא רציתי להיות שונה. ואי־אפשר היה להיות כמו כולם כשנולדת במקום אחר, וההורים שלך היו במקום אחר.

נידמה לי שהתהליך הזה קרה גם לך, וגם להרבה אנשים אחרים שאנחנו מכירים, לדור שלם של אנשים שמקובל לראות אותם היום כילידי הארץ, או כמייצגים את ילידי הארץ. בגיל צעיר היה תהליך מתמיד של קבורת העבר.

ואתה חושב שזה לא בריא?

לגבי הגיל ההוא זה ניראה לי כטבעי ביותר. אבל אני חושב שצריך להגיע הרגע, כמו שהגיע רגע זה אצלי, שאתה אוזר מספיק אומץ לראות את עצמך ואת העבר שלך. זה תהליך בריא לרצות להתבולל, בשלב מסויים, וזה גם תהליך בריא לראות את עצמך, בשלב אחר.

מתי זה בא לך? האם הספר שלך הוא תוצאת התהליך הזה, או שהתהליך הוא תוצאה של ה־ספר?

הספר הוא תוצאת התהליך. התהליך עצמו קרה לי כבר לפני שנים מיספר.

איך?

זה תהליך ממושך ואיטי מאוד. זה לא קרה ביום אחד, שפיתאום אמרתי: זהו זה. הגיע הרגע שחשבתי שאני מספיק מבוגר, ומספיק חזק, כדי להפסיק להעמיד פנים.

המצאתי לי דודים ודודות

האם אתה סבלת מזה ש„הע־מדת פנים," כפי שאתה קורא ל־זה?

לא, להיפך, זה היה נוח מאוד. העמדת־הפנים הזאת, שאני יליד הארץ, מנעה שאלות בלתי־נעימות, שמהן ניסיתי להימלט מאז שהגעתי ארצה.

זה דבר טבעי ביותר שאנשים כשנודע להם שאתה לא יליד־הארץ, ישאלו שאלות על המשפחה. ואת השאלות האלה לא רציתי לשמוע.

מהרגע שאני הפכתי ליליד הארץ, במרכ־אות כפולות, פסקו כל השאלות. ברגע שאמרתי שאני יליד תל־אביב, אף אחד לא העלה על דעתו לשאול: מה עם ההורים שלך? היתה תשובה. אני זוכר שהמצאתי לעצמי משפחה.

זאת היתה תקופה משעשעת מאוד. ב־שיחות עם חברים אני תיארתי להם את ההורים שלי, ואת הקרובים שלי, דודים בטבריה ודודים בירושלים ודודים בתל־אביב, משפחה ענפה, שכל יום הייתי מגלה בה קרוב נוסף. חלק מאותם בני המשפחה — היה זמן שאני ממש אימצתי אותם לעצמי, הכרתי אותם טוב, והתפלאתי שלא כתבו לי מכתבים.

זה היה בתקופת בן־שמן?

כן, בתוך התקופה הזאת. אני מתאר לעצמי שבגלל התהליך הזה של ההת־בוללות גברה גם ההתעניינות שלי בארץ, ובשפה. לא יכולתי להמציא לי דוד בירו־שלים, בלי לדעת איך דוד זה מדבר. לצורך זה הייתי צריך לדעת על הפולקלור של תושבי הארץ הוותיקים. וכך, במשך הזמן, נוצרה גם אמונה בין הידידים הכי קרובים שלי שאין ספק שאני יליד־הארץ.

אגב, ידעתי כבר עברית כשהגעתי ארצה. בפולין ל־מדתי חמש שנים בבית־ספר עברי, לפני שבאתי אר־צה.

זאת אומרת, שאתה הפכת להיות כאן הצ־בר בה"א הידיעה דווקא מפני שלא היית צבר?

אני מתאר לעצמי שכן. זה קורה גם בעיתונות ובספרות, שאנשים מן הצד רגישים הרבה יותר לדברים הטיפוסיים. האוזן שלהם רגישה יותר לדברים המיו־חדים, הספציפיים, שבשפה ובמינהגים, ל־ביטויים, לתנועות.

משפחתי נעלמה אחרי 1939

אמרת קודם שרצית לברוח משאלות על משפחתך. היום אתה כבר לא רוצה לברוח?

היום זה כבר לא נתון בכלל לרצוני. היום יש בי מספיק אומץ כדי לפגוש את בני משפחתי — שאין לי כל סיכויים לפגוש אותם.

מתי שמעת עליהם לאחרונה?

את המיכתב האחרון קיבלתי מהם בזמן שהרוסים פלשו לפולין, ב־1939. מישהו, שהכיר את הורי, סיפר לי שאחותי, שהיתה גדולה ממני בשנתיים, התחתנה עם קצין בצבא האדום ופונתה לפנים ברית־המועצות בזמן שהגרמנים פלשו, אבל לא שמעתי ממנה.

מה מכל זה משתקף בספר?

שום דבר, למעשה. שום אינפורמציה אישית לא מופיעה בספר. כל הדמויות המופיעות בספר הן פרי הדמיון, חוץ מסופם של הורי, אחי ואחותי, שאותו לא יכולתי להמציא. והמצב עצמו, של ילד המגיע בלי בני משפחתו, וכעבור שנים רבות מאוד, כדי לקבור אחת ולתמיד את העבר, נוסע לעיר מולדתו, ולתדהמתו ניפתח לפניו העבר מחדש.

לך זה לא קרה?

זה מצב היפוטתי בלבד.

אמרת שגיבור הספר חוזר אל עברו כדי לקבור אותו. זהו מה שאתה מרגיש?

אני כבר מזמן קברתי את עברי, ופתחתי את הקברים מחדש. אצלי התהליך מזמן ניגמר. גיבור הסיפור נימצא באמצע התהליך.

24 שעות ביממה בבית־הקברות

אבל אני רואה שהשואה מעסי־קה אותך לאחרונה. למה?

כמו השם של הרומאן, הבעייה העיקרית המעסיקה אותי היא הרצון לשכוח וחוסר אפשרות לשכוח. זאת אומרת, אני חושב שהיה בריא מאוד אילו כולנו, לא רק אני, היינו מסוגלים לשכוח. מפני שקשה לחיות חיים נורמאליים ולזכור את כל הדברים האלה. זאת אומרת לחיות בבית־קברות הפתוח 24 שעות ביממה.

אם אתה רוצה, כל דבר מזכיר לך. מספיק לראות פולקסוואגן, לראות שגרירות גרמנית, לשמוע מילה גרמנית ברחוב. אדם נורמאלי ובריא, באופן טבעי קובר בתוכו דברים שנוכחותם מפריעה לחיות חיים תקינים.

אבל אני הגעתי, בסופו של דבר, למס־קנה שלשכוח אפשר רק דברים שאנחנו לא מסרבים לזכור. התהליך הראשון צריך להיות לזכור — לא להנציח, אלא לזכור, להיות aware, ורק אחר־כך יש, אולי, סיכוי, לשכוח. דברים שאנחנו מטמינים בפינת־השולחן, ומתעלמים מקיומם, קיימים בנו בצורה הרבה יותר חזקה, מאשר דברים שאנחנו מביאים אותם לתודעה ונותנים להם לאט־לאט להתרחק מאיתנו.

זאת אומרת, שהגישה היסודית שלך כלפי השואה היא שצריכים להתגבר עליה?

בהחלט, חייבים להתגבר עליה. ואני מקנא בכל בן־אדם שיכול לשכוח אותה.

יחד עם זאת, אני שם לב ש־אתה בעצמך מזכיר אותה ברג־עים מסויימים. למשל, אני זוכר שאחרי פרשת כפר־קאסם כ־תבת מאמר שהזכיר לנו את ה־שואה.

טוב, אז אני חושב ש...אלה הם הסימנים הראשונים של ההתעוררות שלי כלפי העבר. זה היה נסיון — והבעייה הזאת עדיין מעסיקה אותי — הנסיון להבין את הגרמנים.

איך קורה שאדם נורמאלי, אזרח טוב, האיש הממוצע, האדם הפשוט, כל שמות־התואר שהחברה מעניקה לאזרחים ה־הממושמעים שלה — איך קורה שאדם כזה הופך למפלצת, לרוצח?

ואני חושב שלא רק הגרמנים מסוגלים לזה, אלא כל אדם אחר בעולם, כולל היש־ראלים. באווירה מסויימת מסוגלים להפוך לחיות־טרף, הייתי משתמש במונח של קו־נראד לורנץ: „התלהבות מיליטאנטית".*

ממש אפשר לפתוח את הפרק בו מספר לורנץ איך אדם נורמאלי, ברגע שהוא ניקלע לתוך ציבור תקוף התלהבות מילי־טאנטית, מאבד את כל קני־המידה הרגילים שלו, את כל הערכים שעליהם הוא חונך, והוא נסחף בזרם, מסוגל לעשות דברים שהוא עצמו לא היה מאמין שהוא יעשה אותם.

אילו הייתי גרמני בימי הנאצים

אני לגמרי לא בטוח איך אני הייתי מתנהג לוא הייתי גרמני בן 18 בשנת 1938. אני מקווה שהיה בי הכוח הנפשי

* הכוונה לספרו של לורנץ, „עם התוקפנות".

עם אשתו השניה: בן־אמוץ עם בתיה אפולו

פני צבר והסתיר את עברו ומוצאו הגלותי

בן-אמוץ?

לעמוד מנגד, אבל את זה אני אומר היום, מקצה סולם־הערכים הפרטי שלי, שאותו רכשתי לא שם, אלא פה, אבל אני לא יודע אם המדים השחורים והיפים, והנערות הצעירות שהסתכלו בהערצה על לובשי ה־מדים האלה, או כל מיני שטויות מסוג זה, לא היו משפיעים עלי.

אם אני הייתי מסוגל באותו גיל, בארץ, להצטרף למפלגה בגלל צמה ארוכה של ילדה שהיתה באה לצריף שלה. אז מי יודע מה היה קורה לי בגרמניה?

אמרת קודם שהמאמר ההוא שלך על כפר־קאסם היה למעשה התחלתו של תהליך חזרתך אל העבר שלך.

לא, אבל זה היה באותה תקופה. זה היה נסיון למצוא קווים מקבילים בין טענותיהם של גרמנים, לבין טענותיהם של ישראלים. כשהגרמנים טענו שהם לא ידעו על השואה, כל אחד התייחס לזה באי־אימון. ובאותו זמן עצמו היו אנשים בארץ שטענו — וזו היתה גם אמת, אולי — שלא ידעו על כפר־קאסם.

אני ניסיתי לנתח מצב שבו מתרחשת זוועה במקום מסויים, והאינפורמציה הזאת לא מגיעה לתושבים, מפני שאסור היה לכתוב עליה, והדבר הזה מעמיד את האדם באותו מצב כמו הגרמני שאמר „לא ידעתי."

הדור השלישי הוא מצויין

אתה אחד המומחים הגדולים בארץ לצברים. אמרת בצדק ש־אתה, שמפני שלא היית בעצם שייך ועמדת מן הצד, היית מסוגל לראות יותר ממי שהיה בפנים, בתוך המחנה. כיום, כשאתה בן 44 ויום אחד, איך היית מעריך את ילידי־הארץ בני דורנו?

אני לא נוטה להיכנס להכללות, כי כל הכללה לא תהיה מדוייקת. בוודאי שאני לא רוצה לעסוק בהגדרות. כתבתי שנים רבות מאוד על ילידי־הארץ, על אספקטים שונים של תושבי־הארץ וילידי־הארץ, ואני חושב שצריכה להתקבל איזו שהיא תמונה מסך־הכל של הדברים שכתבתי. זה לא יהיה הוגן לנסות להגדיר בהגדרה יבשה דור שלם של כל מיני אנשים.

הנורא הוא שאנחנו, סוף־סוף, עם ככל העמים. זה מה שרצינו להיות במשך שנים רבות, ואת זה השגנו, לצערי הרב.

למה לצערך?

זאת אומרת שיש לנו מנוולים, אנשים רעים ואנשים טובים, אנשים בלי שאר־רוח

דן בן־אמוץ כעת: בשעת כתיבת ספרו „לזכור ולשכוח"

ואנשים שחולמים מהטוב ביותר עד הגרוע ביותר. מבחינה זאת אנחנו עם ככל העמים.

הנה, לעומת כל הדברים השחורים שאנחנו יכולים לראות, כפי שהם משתקפים בעי־תונות היומית והשבועית, מופיע לך פתאום גם דבר ששמו שיח לוחמים, שהוא לדעתי התעודה המזעזעת המאלפת ביותר שקראתי על ילידי־הארץ. נדמה לי שאין שום עם שיכול היה להקים דור של חיילים כאלה.

מאיזו בחינה, חיילים כאלה?

חיילים מתלבטים וישרים עם עצמם.

הספר, כמובן, לא משקף את החתך של כל החיילים. זו קהילה ספציפית מאוד של בני־משקים. אבל זו קרן־אור מעודדת מאוד, ואין ספק שבני הקיבוצים הם גורם בעל השפעה מכריעה בצבא. לכן זה כל־כך מעו־דד.

מישהו אמר על שיח לוחמים שכמו בתו־רשה, הדור השלישי, בדרך כלל, דומה לדור הראשון. ואני חושב שהדור השני של ילידי־הארץ היה באמת שונה מהדור הרא־שון. גם זה תהליך טבעי, מפני שרצו לגדל אכן עם „בריא", במרכאות, אנשים חסרי תסביכים שאין להם שום בעיות. ניסו עד כמה שאפשר להתרחק ממה שנקרא יהודי „גלותי," שוב במרכאות, והדור השני של הצברים הגשימו את המאוויים הלאומיים ה־אלה.

והנה, בדור השלישי, צצו לנו שוב, במה־דורה מודרנית לחלוטין, המתחבטים והנבו־כים, הגנסינים והברנרים, וזה יוצא מן הכלל. זה דבר חשוב מאוד. זה מעודד אותי.

מפני שבשיח לוחמים יש אין־סוף של סימני שאלה. ונדמה לי שזה הדבר הטוב ביותר שיכול היה לקרות. דור שמאמין רק בסימני קריאה, שלא שואל שאלות, הוא דור מסוכן. ברגע שאתה מציב סימן־שאלה ליד סימן־הקריאה, אתה לפחות נעצר וחו־שב: האם צריכים באמת להרוג? האם אין דרך אחרת? אולי יש דרך אחרת?

אני חושב שהתהליך של הצבת השאלה חשובה יותר כמעט מקביעת התשובה, בז־כות המבוכה, בזכות הספקות.

אני רואה, דן, שהתהליך של עשיית השלום עם העבר שלך, אחרי התהליך של התבוללות ב־קרב הצברים, הוא גם תוצאה של נכונות להציב סימני־שאלה לגבי הצברים עצמם. כלומר: פעם כל מה שהיה צברי היה טוב, והיום מוכנים להטיל בזה ספק.

נכון. בדיוק כמו שפעם כל מה שהיה זקן היה רע, כל מה שהיה קשור לגולה, לשם, היה רע. אני חושב שהגיע הזמן לבדוק את הדברים לגופם. כינוי־הגנאי הזה, „גלותי" מקובל מאוד. אני חושב שהגיע הזמן לשאול אם באמת על מה שהיה קשור לגולה היה רע.

הרומאן הזה הוא גם סימן־דרך בדרכך שלך. כמה זמן לא כתבת ספרות?

ב־1950 פירסמתי ספר של סיפורים קצרים, ארבעה וארבעה. מאז פירסמתי רק שני סי־פורים, וגם זה רק בזמן האחרון, בשנתיים האחרונות.

אני לא „מתבזבז"

אם כן, מה המריץ אותך לחזור לספרות?

שום דבר. זה תהליך טבעי. לא החלטתי עכשיו לחזור לספרות. היה לי מה לומר, וניסיתי לומר את זה בצורה של רומאן. אני לא מתייחס בזילזול לסאטירה ולהומור, שבהם עסקתי הרבה שנים.

אתה יודע, בוודאי, שיש דיעה בצבור שאתה מתבזבז.

אני לא יודע. אבל ספר לי על זה. מה פירושו של „מתבזבז"?

פירושו שאתה לא עושה את המכסימום שאתה יכול לעשות. למשל, בסיפרות.

מי שטוען ככה יוצא מתוך ההנחה שה־סיפרות היא יותר חשובה מכל דרך־כתיבה אחרת. ואני לא מסכים.

אני מוכן להסכים לדבר אחד, שלגבי אדם העוסק בכתיבה — ואני לא משתמש בכתנה במילה סופר, מפני שאני חושב שזהו תואר שהחברה או ההיסטוריה צריכים להע־ניק לאדם שמלאכתו כתיבה — לגבי אדם העוסק בכתיבה, העיתונות היא אסון.

כתבתי מדור שבועי במשך קרוב לעשר שנים, ואני חושב שלולא הייתי כותב מדור שבועי, יכול מאוד להיות שהיה נכתב במשך הזמן הזה ספר. החוויות שהצטברו בי נפרטו למדורים שבועיים. לזה אני מוכן להסכים.

אבל זוהי דילמה קבועה של אדם העוסק בכתיבה. להביע את דעתו באופן שוטף ומיידי על מה שמתרחש סביבו, ולקוות לתוצאות מיידיות, או לכתוב ספר מטווח־ראייה מרוחק יותר, ולהתאזר בסבלנות ול־קוות שיום אחד זה ישפיע בדרך כלשהי בצורה בלתי־אמצעית על אנשים?

בבן־שמן: דן (מימין) למחרת בואו ארצה

דר תשקיר

אחד ממנהיגי הפלסטינים, חיכמת אל־מצרי, מנכבדי שכם שהיה בשעתו יו"ר הפארלמנט הירדני, יצא בשבוע שעבר למסע מיוחד לירדן ולמצרים.

אל־מצרי, חברו הטוב של ראש עיריית שכם, חמדי כנען, נפגש כבר בירדן עם ראש־הממשלה הירדני, בהג'ת אל־תלהוני,

חיכמת אל־מצרי, שנפגש לא אחת עם גמאל עבד־אל־נאצר, עומד להתקבל אצלו בקאהיר,

גישושי־ישראל בוואשינגטון

מייד לאחר יום־העצמאות, צפוי שיגורו של אחד מ־יועציו הבכירים של ראש־הממשלה לארצות־הברית — כדי לעמוד מקרוב על הלכי־הרוחות בממשלה האמרי־קאית, לגבי בעיות המרחב.

לאחר ביקור היועץ, ייקרא כנראה גם שגריר ישראל בארצות־הברית, יצחק רבין, לדווח לממשלה.

איסר יתקוף את אבא אבן

איסר הראל, הממונה לשעבר על שרותי־הביטחון, מת־כונן לתקוף בפומבי את אבא אבן, העומד לפרסם ספר למרות שנושאו קשור בתפקידו.

הראל טוען, כי בעוד שעליו אסרו את ה־פירסום בתוקף חוק הסודיות — החל על פקידי־ממשלה מתפטרים ביחס לחומר ש־נודע להם בתוקף תפקידם — הרי שאבא אבן עצמו קיבל היתר לפרסם חומר שנודע לו בתוקף תפקידו — בין השאר חומר על פרשיות שונות.

תעודות ישראליות — תוצרת עמאן

פוענחה תעלומה הקשורה בהסתננותם של ערבים ממיזרח לירדן אל הגדה המערבית.

רובם של המסתננים הגיעו כשבידיהם תלוש־רישום של מיפקד־האוכלוסיה, אשר נערך על־ידי שלטונות־יש־ראל. בתלוש זה רשומים שמם האמיתי וכל יתר פרטי־הם האישיים.

רק לאחר שנעצרו מסתננים אחדים, ותלושי־הרישום שלהם נלקחו לבדיקה, הסתבר כי קיימת בירדן תעשייה של תלושים מזוייפים, הנמכרים בחמישה דינארים האחד.

הזייפנים צילמו טופס של תלוש מקורי, הדפיסו ממנו עותקים לכל דורש. הם שכחו דבר אחד: התלוש צולם יחד עם המיספר הסידורי שלו, ואותו מיספר מופיע על כל העותקים המזוייפים הנמכרים למסתננים. על כן מסגיר אותם מיספר זה, ברגע בו נבדק התלוש.

דיין לומד לדבר מחדש

התעלומה סביב קולו של משה דיין, שהתעוררה לאחר השידור הכושל בקול־ישראל, בשבוע שעבר, מוסברת על־ידי רופאיו כך: העצב של אחד משני מיתרי־הקול של שר־הביטחון נפגע, מבלי שהרופאים יוכלו לוודא עד כה את חומרת־הפגיעה. אין הרופאים יודעים גם מתי ואם בכלל ירפא מיתר זה.

עלול לקרות, שמשה דיין ישאר כל חייו עם מיתר־קול אחד בלבד, ויתכן גם כי ביום בהיר אחד יחל מיתר הקול לנוע שוב.

לשם כך מאמן עתה מומחה את דיין לדבר, בקול פחות או יותר נורמאלי — כשהוא משתמש במיתר־הקול הבודד שנשאר.

אחת התוצאות: משה דיין אינו יכול עוד לצעוק, או להרים את קולו.

לכן הורכב על בגדיו של דיין מיקרופון זעיר, בו הוא ישתמש לאירועים ציבוריים או בעת יש־בות מרו־בות־אנשים, כדי שישמעו אותו שם, בכלל.

חמודה — יודח

נראה, כי ימיו של יהיא חמודה, כראש „אירגון השיחרור הפלסטיני" — ספירים.

הוא היה אחד משלושה מועמדים, שהוצעו אחרי הדח־תו של אחמד שוקיירי, ונבחר רק בגלל היותו האיש המעורר פחות מחלוקת מן האחרים.

עתה מתקוממת שיכבת־המנהיגים הצעי־רה, דורשת אדם צעיר ותקיף יותר בראש האירגון — אולי כצעד לקראת הקמת איר־גון־גג פלסטיני.

גם עברו של חמודה, כמקורב לאל־בעת, נחשב כ־נקודה נגדו בקאהיר.

ריב מפ"ם—אלון

במצב עדין ימצאו את עצמם שרי־מפ"ם בממשלה, לאחר התקפתו המוחצת של חזן על שר־העבודה יגאל אלון: אלון כונה על־ידו „חותר תחת סיכויי מו"מ ל־שלום". עילת־ההתקפה: ברכת אלון למתנחלים בחברון.

אלון רוגז על עוצמת ההתקפה, דורש ל־ברר במישור הממשלתי מדוע מרשה לעצ־מה מפלגה היושבת בממשלה לתקוף שר בצורה כזו. שרי מפ"ם, לעומתו, טוענים כי הכרזות אלון, וקריאתו „ליצירת עובדות בשטחים החדשים", מהווה חריגה מהחל־טות הממשלה בנושא זה וידרשו הבעת הסתייגות הממשלה מדברי אלון.

„אני דווקא מאד אוהב יהודים!"

שביתת־דיזנגוף?

בעלי המסעדות והסטייקיות של דיזנגוף ומרכזי־הבידור האחרים בתל־אביב ביקרו השבוע אצל ראש־העיר בפועל, יהושע רבי־נוביץ, איימו לסגור את עסקיהם ולכבות את האורות בערב הג־העצמאות.

העירייה, שנבהלה מן האיום להשבית את השימחה, הבטיחה באופן בלתי־רשמי להתיר פתיחת עסקים כאלה — באופן קבוע — עד לשעה שתיים לפנות בוקר.

עתה מצפים, כאות רצון־טוב מצד ה־עירייה, לפתיחתו מחדש של הדיסקוטק „מאנדי'ס", לו יוענק רישיון כצעד ראשון בסולחה מקיפה בין העירייה לבין בעלי עסקי־הבידור הליליים.

חנה מרון תככב ב„הלו, דולי!"

שחקנית התיאטרון הקאמרי, חנה מרון, עתידה ליהפך לכוכבת־מחזמר מצליחה: חנה תושאל כנראה על־ידי הקאמרי לתיאטרון גיורא גודיק, על־מנת להופיע בתפ־קיד הראשי, במחזמר הברודביי המפורסם, הלו, דולי! שיועלה על הבימה, בסוף הקייץ השנה.

פארק לאומי מסביב לחומת העיר־העתיקה

תוכנית נוספת לפיתוח ירושלים העתיקה הושלמה לא מכבר.

לפי תוכנית זו, עומדים לטעת פארק לאו־מי ענק, מסביב לחומת ירושלים העתיקה.

רוב שיטחו של הפארק ישתרע בחלקים הבלתי־בנויים, מסביב לחומה — בקצה הדרומי־מיזרחי שלה, ובקטע המערבי שלה, משער יפו דרומה.

רמת הגולן — אתר תיירות בינלאומי

תוכנית חדשה להפיכת הקצה הצפו־ני של רמת־הגולן לאתר תיירות בינ־לאומי, מתגבשת והולכת.

עתה מחפשים משקי־עים, כדי לעניינם בפי־תוח האיזור: אתר־התיי־רות החדש ישתרע מה־בניאס עד החרמון, יכ־לול בתי־מלון חדשים, מקומות־בידור־ונופש ב־מתכונת בינלאומית. ב־דעת יוזמי התוכנית לפ־תוח גם נווה־קייט לגול־שי־סקי, על החרמון, ל־שם הולך ונשלם כביש חדש, בקצב מהיר.

משפט ספרותי ישראלי בחו"ל

משפט ספרותי, בו ית־בע המשורר הישראלי־ערבי ראשד חוסיין את עמיתו הישראלי־יהודי נתן זך לדין על עיוות תרגום ספרותי — עשוי להתחולל מעבר לים.

חוסיין תירגם, יחד עם זך, קובץ שירים ערביים בשם תמרים ודקלים. עכשיו, משהגיע הספר המוכן לידיו של ראשד, המשתלם באוניברסיטה אמריקאית, הוא טוען כי נתן זך ערך ניתוח קוסמטי בבאלאדות אחדות, שינה את תוכנן.

כן טוען חוסיין, כי זך החתים את שמו על הקדמה משותפת, אותה לא ראה כלל. הוא שוקל הגשת תביעה אזרחית — אך אינו יכול להגיש אותה, כי גם זך משתלם בחוץ־לארץ — באחת האוניברסיטאות אי־שם בבריטניה.

במדינה

(המשך מעמוד 10)

רונות במנגנון הביורוקראטי.

כי יעל היא אדם עקשני וישר. ישר עד כדי־כך, שהשבוע נודע על כוונתה לפרוש מתפקידה סופית — ולא להמשיך בשי־רות ממלכתי עוד חמש שנים, דבר שהיה מזכה אותה לפרוש לגימלאות.

פחות ופחות. הצרות של יעל — התחילו כאשר הצטרף הד"ר יעקב („ג'קי") הרצוג (47) לתפקידו כמנכ"ל משרד ראש־הממשלה. חיש מהר התפתחה מלחמה בין עוזאי ובינו. בין השאר לא מצא חן בעיני עוזאי שהרצוג פועל בעיקר כיועצו של לוי אשכול, כאיש־סודו — אך נימנע מלנהל את עבודתו הסדירה של המשרד.

עוזאי, הכפופה לפי התקן המשרדי ל־מנכ"ל, לא הסתירה את דעתה על הרצוג.

מזכירת־הממשלה עוזאי
זה הרגיז את ג'קי

יום אחד אמרה לאחד מידידיה: „פעם היה משרד ראש־הממשלה כורת־דבורים פעלתנית. כיום אלה חורים־חורים עם פקידים, בכי־רים, העושים פחות, ועוד יותר פחות."

בדיחה באידיש. אלא שיעל אינה סתם פקידה. אף היא היתה קרובה מאוד לאש־כול. על כן אזרה עוז, פנתה אליו, ביקשה ממנו למנות סגן פעיל למנכ"ל.

אשכול ענה למזכירה, כדרכו, בבדיחה ב־אידיש. עומת זאת, הגיעה, כמובן, הצעתה לאוזני הרצוג. הוא הועיק את יעל עוזאי ללישכתו, אמר לה: „מה שקורה כאן ב־משרד זה לא מעניינך. קיבלתך לראש־הממ־שלה אינה מאפשרת לך להתערב בענייני."

מזכירת־הממשלה נעלבה קשות, אך הח־ליטה להבליג. ואילו הרצוג, בנו של הרב הראשי לישראל לשעבר, ואחיו (הצעיר) של הפרשן הצבאי של מלחמת־ששת־הימים, אלוף חיים הרצוג, לא היה מוכן לשכוח.

הוא החליט להבהיר את סולם־הדירוג של המשרד, כדי שיהיה ברור מי כפוף למי. תוך כדי כך נתקל בתופעה מוזרה: דרגתה של מזכירת־הממשלה היא הגבוהה ביותר הנהוגה במשרדי־הממשלה, דרגת כ' — ש־היא שווה בדיוק לדרגתו של המנכ"ל.

70 ל"י פחות. בכך ראה הרצוג את מקור הצרות ביחסים בינו ובין עוזאי. הוא חבע מאשכול לקבוע שהמנכ"ל הוא מעל למזכירה, גם בדירוג.

אשכול, השומע בקולו של הרצוג ב־עניינים רבים, לא היה מוכן גם הפעם להתווכח על פרט ביורוקראטי — והסכים. וכך קיבלה יעל עוזאי הודעה מפתיעה, שב־עיקבות בדיקה חוזרת הורדה דרגת תפקידה מכ' ממשלתי ל־י"ט' ממשלתי.

ההבדל בין שתי הדרגות הוא רק כ־70 לירות ברוטו. אך יעל ראתה בעניין הצבעת אי־אימון בכושרה, החליטה להתפטר.

קורבנו העיקרי של הסיכסוך: יורשה של יעל עוזאי, מיכאל („מייק") ארנון, איש משרד־החוץ עד כה, שיצטרך להסתפק במש־כורת קטנה מזו של קודמתו.

ירושלים
הפוטש שלא היה

מרדכי איש־שלום שונא את ראש־העיר, תדי קולק, אומנם, תדי ואיש־שלום נמצ־

(המשך בעמוד 18)

כמובן אני מעשנת אסקוט,
אסקוט טעימה יותר —
טובה יותר!

אסקוט — סיגרית האיכות של ישראל

לנערות עם מעוף

דרושות

1) נערות „גוגו" ישראליות לחו"ל

הכישורים: הופעה נאה. רצויה — ידיעת אנגלית או צרפתית. בקיאות בכל הרקודים הסלוניים ובפרט ברקודי „הדיסקוטק". אינטליגנציה. נכונות לעבוד בחוץ־לארץ, למשך תקופה מוס־כמת. נסיון קודם — לא חשוב.

2) נערות להרכבת תזמורת קצב

הכישורים: בקיאות בנגינה לפחות על כלי אחד. יכולת שירה — עדיפה. התמצאות במקצבים החדישים. הופעה נאה. נכונות לעבוד לתקופה מוגדרת, לפי חוזה, ובמסגרת של תזמורת קצב לנערות.

מועמדות מתאימות תפנינה בכתב, בצרוף תמונה, תוך פרוט הכישורים ונסיון קודם — במיפה שקיים — לת. ד. 4407, תל־אביב. התמונות תוחזרנה.

סודיות מובטחת!

הסיפור המופלא של קאובוי קייט

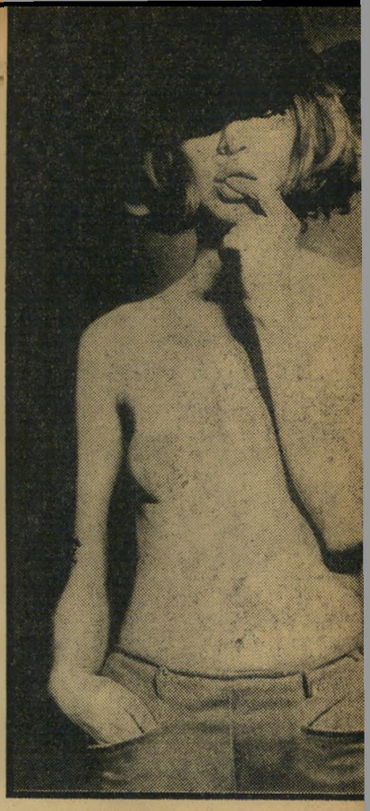

„עם הספר" הפך, לאחרונה, ל„עם האלבום". כל יום מופיע אלבום חדש על גבורתנו. כל האלבומים מכילים את אותן התמונות, כל אחד בסידור אחר. וכל אלבום נמכר.

אולם אלבום אחד עלה בשבוע שעבר על כולם. הוא הופיע בחנויות — והוא נעלם לגמרי תוך 24 שעות.

לא, זה לא היה על צה"ל. הלוחמת העומדת במרכזו אינה נקראת ציפורה או דליה. שמה קייט, והגברים של ישראל חטפו אותה כמו מצות של פסח.

זהו סיפור בתצלומים. אולם התצלומים אינם מספרים את העלילה בתיאור רגיל ורצוף, כמו בקולנוע או בספר מצוייר. העלילה רק נרמזת בתצלומים — שכל אחד מהם הוא יצירה צילומית בפני עצמה, וכולם יחד מהווים סיפור שיש בו עומק של רגש כמו בספרות הקלאסית הכתובה.

„קאובוי קייט" מייצג אמנות מסוג חדש. יצר אותה סם האסקינס, צלם דרום־אפריקאי שלמד בלונדון, והנחשב לאחד מגדולי אמני־העדשה בעולם. יצירות־העירום הטופוגראפיות שלו זכו בשורה ארוכה של פרסים. „קאובוי קייט" זכה להצלחה עצומה בעולם, לא רק בתור אב־טיפוס של עירום מופשט, אלא גם כיצירה שירית.

„את רוב התצלומים האלה לא צילמתי בחוץ, אלא באולפן," סיפר האסקינס. „למשל, את תפאורת־הכלא בנה בשבילי בני, בן השמונה. חוסר־ההתחשבות הנחמד שלו בעובדות ובצרכים ממשיים, הוא שהכתיב לי את סיגנון צילומי בקטע זה."

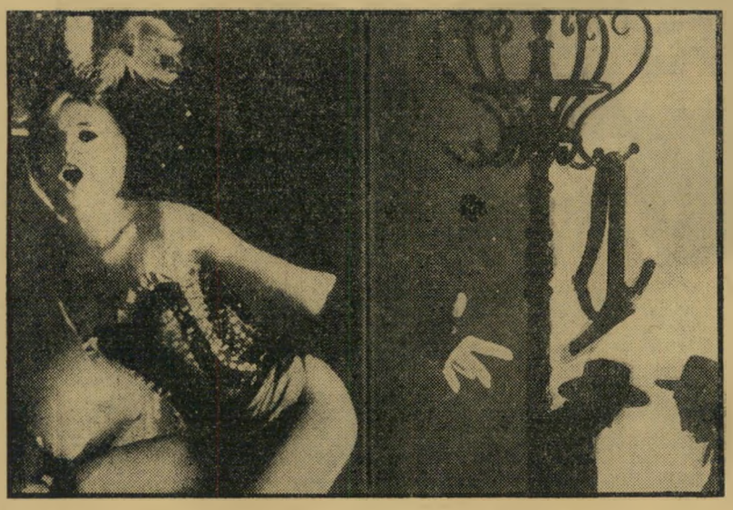

1 היה היתה נערה בשם קייט. היא היתה לבנה כמו פרח, פראית כמו ויסקי. היא היתה קאובוי מהסוג שהמערב הפרוע חלם עליו — ולא השיג לפני שהתעורר משנתו. ערב אחד, כמו בכל ערב, הוציאה קייט את האופניים מן האוירוה ורכבה למסבאה. שם רקדו הרקדניות, ושתו השתיינים, וקלפו הקלפנים, והוויסקי נשפך כיין, והפוקר היה מופקר, וידי הגברים הזדקרו לקראת קייט. אבל קייט חמקה ביניהם. כמו בין שיחי הצבר. היא עברה לחדר האחורי האפל. שם מצאה את רוזי.

2 רוזי היתה שחורה, כשם שקייט היתה בהיר צדיק, וגופה חטוב כשעון של חול. שדיה התנש של ארץ הקולוראדו, והקאניון ביניהם היה תלול למשחק הקשוחים, בחדר האחורי של המסבאה. ה

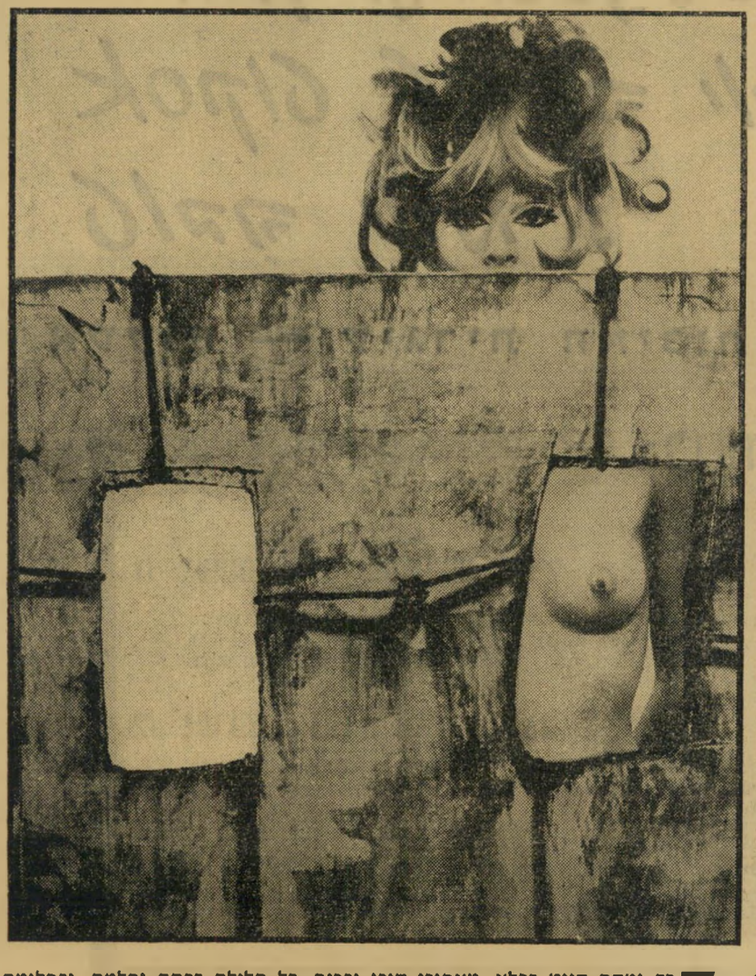

7 כך נמקה קייט בכלא, מאחורי סורג ובריח. כל הלילה בכתה וחלמה. ובחלומה ראתה מה קרה באמת בחדר החשוך, וידעה מי ירה ומה עליה לעשות. היא חמקה מן הכלא כרוח־רפאים, כנשמתה חתועה של רוזי, ושום סורגים לא יכלו לעצרה.

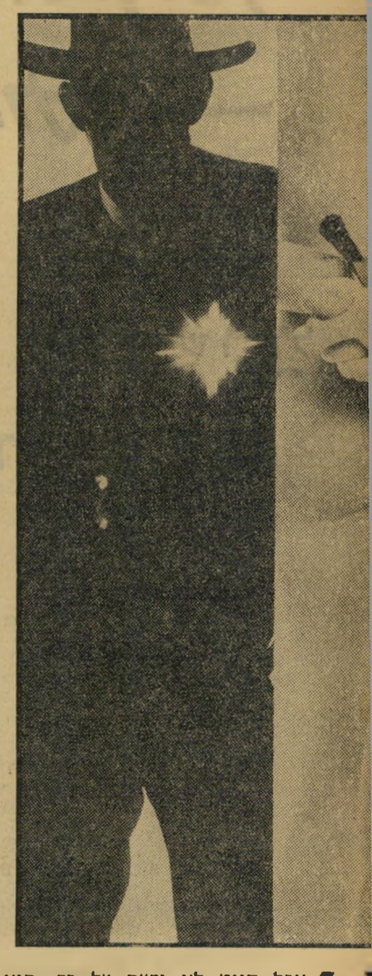

6 אבל קייט לא ידעה על כך. היא הלכה אל משרדו של השריף ותת־מסרה לו — כי היתה תמימה וישרה.

8 קאובוי קייט רצה, רצה, רצה, בערבה, בנ הצבר. היא שמעה את יללת חזאב ועברו מהים. מעבר לנהר היא מצאה את המקום א

רגליה היו ישרות כמו ליבו של
כמו צוקיה החלקים והשגיאים
מוק. רוזי לא פחדה מחבריה־
רימתה בקלפים, ישבה על האס.

3 חמוקיה של קייט היו עגלגלים, אך היא עצמה היתה הנערה הישרה ביותר בכל המערב הפרוע. לכן בערה בה חמתה להשחית, ושדיה געשו כהרי געש, שעה שתפסה את רוזי מרמה במישחק המקודש של ארץ הקאובויים.

4 דברים רמים נאמרו בחדר האחורי החשוך, וגידופים מסמרי־שערות ניסרו בחלל — אך רוזי השחורה וה־תמירה לעגה לדברי קייט הבהירה, שביטאה את זעמה בשפה שכל קאובוי מחוספס היה מתגאה בה. ואז —

5 לפתע נשמע רעם יריית האקדח, והס הושלך במיסבאה האפלולית. הסוס הלבן של רוזי בכה כאשר רוחה עלתה השמימה. גופה החטוב של רוזי שכב דומם על שולחן־הקלפים הירוק. החדר האחורי החשוך היה ריק מאדם. השריף ענד את כוכב־הכסף שלו, הכריז פרס כספי גבוה על ראשה, ואירגן את המירדף הגדול.

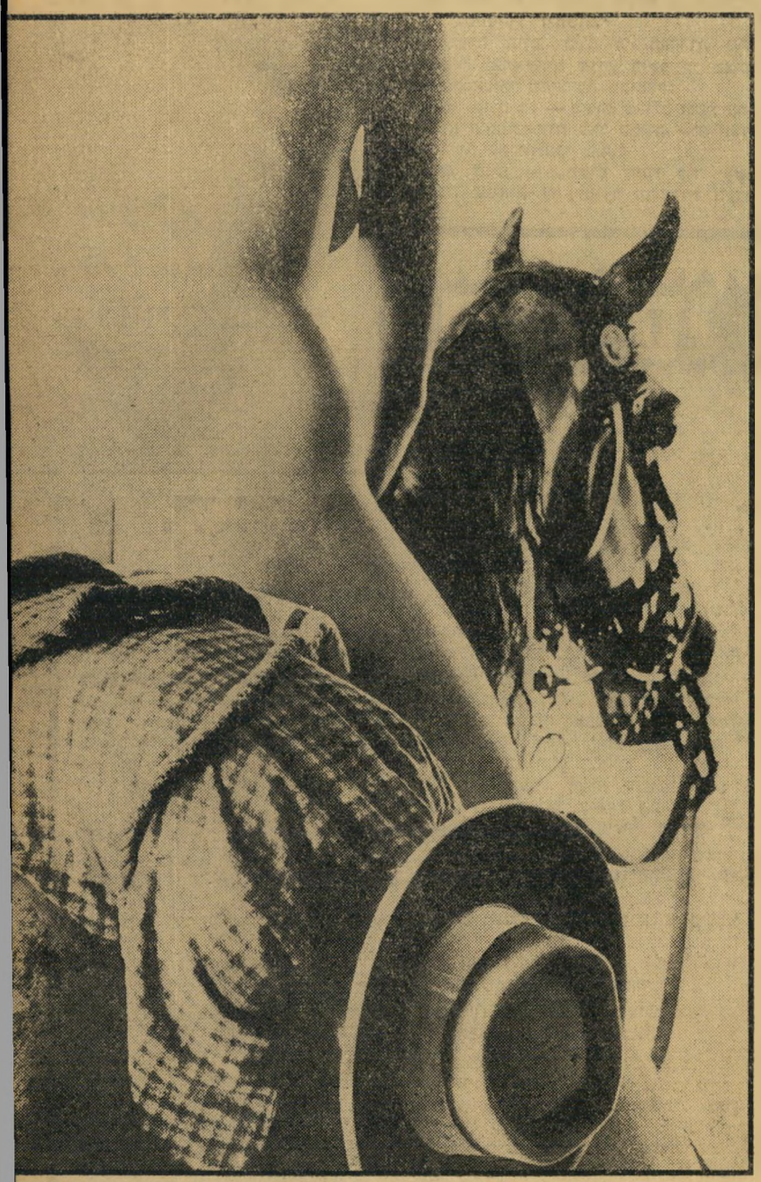

9 וכך שבה קאובוי קייט אל העיירה, כשהרוצח הכפות על אוכפה, והדרך לגרדום היתה קצרה. ושוב זרם הוויסקי על הקלפים בחדר האחורי של המסבאה. הצדק ניצח שוב. כי אלוהים עוזר לצדיקים, ובעיקר לצדיקות — בייחוד כשהן יפות כקייט.

היא שכבה במארב, והשעות עברו, והתנים יללו, והשחר זרח, ולפתע
הופיע גבר אלים על סוס שחור. הקרב היה קצר ואכזרי, אך קייט
היתה חזקה יותר וגמישה יותר וצודקת יותר — לכן גברה על יריבה.

במדינה

(המשך מעמוד 15)

אים במתנה אחד — במע"י המאוחדת — אבל איש־שלום אינו שוכח לראש־העיר החדש, שהוא גם האיש שהביס אותו בבחירות, כשקולק היה מועמד רפ"י.

איש־שלום נעזר, בכל מאמציו, על־ידי יד־ימינו, חברת סיעת־מע"י בעירייה, יהודית גינזבורג.

השבוע נמצאה ההזדמנות הראשונה — וכימעט והורד ראש־העיר מכיסאו, באמצעות פוטש מתוכנן לכל פרטיו.

לא כמו וואטס. תולדות הפוטש שלא היה — אחד הסודות השמורים ביותר של עיריית־ירושלים — מתחילות עם התנגדותו של תדי קולק להכרזת יום איחוד ירושלים: „אסור ללבות את היצרים," הסביר קולק לידידיו את סירובו להסכים ליום־חג משונה זה.

משום כך, לא בשלה השעה לתגיגות־ניצחון, שתתפרשנה כהתגרות, על־ידי אנשי העיר־העתיקה: „עכשיו הרגע למנוע שבעוד 10, 15 או 20 שנה תיהפך ירושלים למוקד של מהומות גזעיות כמו הרובע וואטס או ממפיס באמריקה," אמר קולק בשיחה פרטית.

אלא שהצהרותיו נפלו על אוזניים ערלות — אלו של רוב חברי מועצת־העיר, המאוחדת, כביכול* מאחרי תדי קולק, בקואליציה של כימעט־קיר־אל־קיר: מועצת־העיר קיבלה, בניגוד לראש־המועצה, החלטה פה אחד לקיים את חגיגות יום ירושלים המאוחדת.

תמורת הבטחות. היתה זו ההחלטה הראשונה שנתקבלה נגד רצונו של תדי קולק — מאז ניבחר כראש־העיר. היא מילאה את איש־שלום תחושת־שיכרון, ממש. על כן החליט ללכת הלאה ולנסות להביס את תדי שנית — והפעם, כדי להפילו סופית מכס ראשות־העיר.

בתחילת השבוע שעבר עמדו יחסי הכוחות, במועצת־העיר בת 21 החברים, כך:

● **בסיעת מע"י** תמכו חמשת אנשי המערך־לשעבר — באיש־שלום, נגד איש רפ"י־לשעבר, קולק. הצטרפו אליהם שני חברי רפ"י־לשעבר — רפאל באלווא, שרב אישית עם קולק, לפני שנתיים, וז'קי לוי, שהיה הממונה על העיר המיזרחית, בטרם הוחלף על־ידי ראש־העיר במירון בנבנישתי, מומחה שאינו נימנה עם חברי המועצה.

● **בסיעת גח"ל** החליט ראש־הסיעה בעירייה, אליאל דרור, להתיר לכל חבר להצביע לפי מצפונו. שניים מבין ארבעה אנשי־גח"ל — חיים קורפו ויהושע מצא — הצטרפו לאיש־שלום, תמורת הבטחות. אליאל עצמו תמך בקולק, וכמוהו עשה עמיתו יצחק דרורי.

● הרב משה פורוש, מנהיג **אגודת־ישראל** בעירייה, סיעה בת שלושה חברים, הסכים לפוטש — בתנאי שהקצבתה של העירייה לסיעתו תוגדל.

● שני **אנשי המפד"ל**, שיוצגו על־ידי הרב שאר־ישוב כהן, הצטרפו אף הם למרד נגד קולק — לו שומרים טינה, מאז הציג תדי את השר המפד"לי, זרח וורהפטיג כשקרן.

כך גייס איש־שלום 16 מתוך 21 חברי־מועצה למען הפוטש — כשמאחרי קולק ניצבים רק איש־רפ"י־לשעבר, הפרופסור אנדרה שוראקי, שני חברי־גח"ל ואיש־מפ"ם.

אשכול פסק: „לא." עם שלל זה ב־דו, ניגש איש־שלום, בשמחה ובששון, ללוי אשכול.

להפתעתו, לא מצא את ראש־הממשלה מתלהב לתוכנית־הפוטש. אשכול הקשיב לפרטי־התוכנית — וביקש לדחות את ההפיכה, עד „שיתייעץ ויחשוב."

למחרת היום, ביום ב' האחרון, קרא אשכול לאיש־שלום אליו, בישר לו באופן אולטימאטיבי שההפיכה מבוטלת:

● קודם כל — משום שקולק נמצא עתה בשיא הפופולאריות שלו בבירה, „גם יהודי אמריקה לא יתלהבו מזה."

● שנית — „משום שתדי עוד יעשה הרבה שגיאות עד למועד הבחירות הקרובות, ואז תוכלו להוריד אותו מתפקידו."

כך, בגלל הופעותיו באמריקה — שם הוא מוכר רק קצת פחות מיצחק רבין ומשה דיין — זכה תדי קולק לחנינה זמנית — ותושבי־ירושלים לתקופת־הפוגה, בה יוכלו ליהנות — עדיין — מראש־עיר מוכשר.

* מלבד שתי סיעות־יחיד: „פועלי־אגודת־ישראל" וה„סיעה למען ירושלים."

משפט

יהודי עם לב־זהב

חה"כ הרב שלמה לורנץ הוא יהודי יקר. לא זו בלבד שהוא עסקן של אגודת־ישראל, חבר ההנהלה של בנק אגודת־ישראל — יש לו, חוץ מכל אלה, גם לב טוב.

והלב הטוב הזה שלו מסבך אותו כל הזמן בצרות. ממש לא נעים.

למשל: היה לו חבר טוב בשם ישראל שדמי, יהודי אגודאי מבני־ברק. ללורנץ לא היו שום עסקים משותפים עם שדמי זה. אפילו בבית־המשפט המחוזי הוא הכחיש בכל־תוקף ששדמי והוא כחרו יחד בקרקעות, וששדמי היה בעצם בא־כוחו. אלא מה? שדמי היה ידיד, חבר־המפלגה.

משום כך, כשבא שדמי אליו, אל לורנץ, וביקש שיחתום בשבילו ערבות, כדי שהוא, שדמי, יוכל לקבל הלוואה בסך 25.000 ל"י אצל בעל־חנות קונפקציה בשם פלינט — לא היסס הח"כ המכובד אפילו דקה אחת: הוא שלף את פינקס־ההמחאות שלו, כתב מיד צ'ק לפקודת פלינט.

דין־תורה לפלינט. הצרות החלו רק לאחר מכן, כשהגיע מועד פרעון ההלוואה ושדמי, שהסתבך בעסקי־הקרקעות, לא יכול היה לשלם.

פלינט דרש את הכסף מלורנץ. לורנץ סירב לשלם, הציע דין־תורה. בדיון שהתקיים אצל הרב קרליץ מבני־ברק, גם הוא איש אגודת־ישראל, נתחוור לפלינט שאת הכסף שלו, שהרוויח בזיעת־אפיו ממכירת סוודרים לנשים טורדניות, הוא כבר לא יראה בחזרה. הדיין פסק לטובת הרב לורנץ, וליתר ביטחון השאיר אצלו את ההמחאה השנוייה־במחלוקת. כך, על כל פנים, הצהיר לורנץ בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

אבל ללורנץ יש, בכל־זאת, לב יהודי חם: כדי שפלינט המיסכן לא יהיה ממורמר לגמרי, הוא הציע לו, תמורת הצ'ק על־סך 25,000 ל"י — 5.000 ל"י במזומן.

ערבות מצויינת. אפשר היה להשוב שאחרי ניסיון בלתי־נעים בזה עם שדמי — ילמד לורנץ לקח, ולא יהיה יותר מדי טוב. אבל לא — לורנץ העניק לשדמי ערבות נוספת, בצורת המהאה החתומה על־ידו — גם היא על סך 25 אלף לירות.

הקורבן הבא היה שלמה לווינשטיין, סוחר תל־אביבי. ללווינשטיין היה קצת כסף מזומן, שהצטבר בידו עקב העובדה שהלקוחות היו משלמים במזומן ואילו את הסחורה היה מקבל, ככל סוחר ותיק, באשראי, את הכסף הזה הפקיד בידיו של מתווך־בריבית מכר בשם יחיאל קורנפלד, יהודי דתי גם הוא, וקורנפלד הלווה את הסכום, בריבית — לישראל שדמי.

קורנפלד, המלווה הוותיק, לא חשש כלל מן השמועות שהילכו בעיר, כאילו עסקיו של שדמי עומדים בפני התמוטטות מוחלטת. אחרי הכל, היתה לו ערבות מצויינת להלוואה — המחאה על מלוא הסכום, חתומה בידיו של חה"כ לורנץ.

השפן של הח"כ. אלא שגם כאן חזרה ההיסטוריה על עצמה. כשהגיע מועד פירעון־השטרות של שדמי, הוא לא שילם אותם, דחה את קורנפלד בלך־ושוב, שילם לו תוספות־ריבית קטנות, החליף את השטרות מספר פעמים — עד שיום אחד קם ועזב את הארץ ומצא לו מיקלט באנגליה הרחוקה.

ועדיין לא חשש קורנפלד לגורל הכסף. הוא לקח עימו את לווינשטיין, ויחד שמו השניים פעמיהם לביתו של לורנץ.

לתדהמתם, לא מיהר לורנץ לשלוף את המזומנים מכיסו. אדרבא, הוא גילה חוסר־נכונות עקשני לשלם. ושוב, כדרכו, הציע דין־תורה — הפעם אצל הרב יהודה מאיר אברמוביץ, סגן־ראש־עיריית תל־אביב מטעם אגודת־ישראל.

אך הרב לא הספיק להוציא פסק־דין: ברגע האחרון נרתעו קורנפלד ולווינשטיין, העדיפו את בית־המשפט המחוזי על הדיון הרבני. ואז הוציא חה"כ לורנץ את השפן מן הכובע: הצ'ק הוא אומנם צ'ק שלו, חתום כדת־וכדין — אבל הוא ניתן כערבות להלוואה קודמת אותה נתן קורנפלד לשדמי — הלוואה שנפרעה במועדה.

משום כך, טען לורנץ, הצ'ק הוא בטל ומבוטל והוא, לורנץ, אינו חייב לאיש אפילו פרוטה אחת.

„החתימה זוייפה". ושעה שישב בית־המשפט על המדוכה ודן אם חייב לורנץ לפרוע את ההמחאה החתומה על־ידו — התנהל, באולם סמוך, משפט אחר.

גם שם, למרבה־הפתיעה, היה הנתבע הרב שלמה לורנץ. גם שם נידונה חתימתו של הח"כ המכובד. הפעם: דווקא על שטר, ולא על צ'ק. השטר נימצא בידיהם הנאמנות של מפרקי בנק פויכטוואנגר. החתים עליו היה מנהל הסתדרות צעירי אגודת־ישראל, אברהם רייך. הערב, כמו תמיד, היה הרב מאגודת־ישראל שלמה לורנץ.

הפעם היתה טענתו של לורנץ שונה לחלוטין: „חתימתי זוייפה," הסביר בחום לשופט לווין. ואכן, הגראפולוג אברהם לוי. שניקרא על־ידי בית־המשפט לחוות דעתו המיקצועית בעניין העיד, כי חתימתו של הח"כ לורנץ, כפי שהיא מופיעה על השטר הנידון — היא מזוייפת.

השאלה המעניינת: מדוע זוייפה חתימתו של שלמה לורנץ? ומדוע חוזרת חתימה זו ומופיעה על כל־מיני מיסמכים כספיים המגיעים, בסופו־של־דבר, לדין משפטי?

ח"כ לורנץ
מי רוצה שישלם?

מפריסי הפרסים

בזאת לא נסתיימה הפרשה. מישהי דאג לטלפן לפני שבועות אחדים לצייר ראובן ראובן, להודיע לו על נתינת הפרס לדנציגר.

השמועה מספרת כי אשתו של הצייר, אסתר (אסתרקה) המנהלת את עסקיו, החליטה לנקוט יוזמה משלה. היא טילפנה כביכול לזלמן ארן, עימו היא מיודדת, וביקשה להעביר את רוע הגזרה. „זה יהרוג את רובין (שמו הקודם של ראובן)," היא התחננה „הוא יתאבד! אתם מוכרחים לתת לו את הפרס!"

שר־החינוך הרגיע את אסתר, הבטיח לה לבדוק מה יוכל לעשות בנידון. אולם חברי הוועדה, גם אלה שתמכו בתחילה בראובן, הסבירו לשר־החינוך כי אינם מוכנים לשאת התערבות חיצונית, פוליטית או אישית בהחלטותיהם, ובחירתו של דנציגר אושרה בשנית.

אסתר ראובן אינה מאשרת את השמועה בדבר השיחה עם שר־החינוך: „אני לא טילפנתי אליו אף פעם," אמרה לכתב העולם הזה, „אולם אלינו טילפנו מאות ידידים וסתם אנשים, שאמרו כי כל העניין הוא סקנדל. ייתכן שהיו באלה שטילפנו גם לשר־החינוך."

שיהיה לבריאות. אולם בכך לא נסתיימה פרשת פרס ישראל.

כשנודע לשר־הבריאות ישראל ברזילי, כי עומדים להעניק את הפרס לפרופ' חיים שיבא, מנהל תל־השומר, קפץ מעורו. שיבא ידוע כמנגדו של ברזילי וכזועק הראשי כנגד מחדלי משרד־הבריאות בשטח התברואתי בארץ. „זו מכה מתחת לחגורה," טען ברזילי. ואומנם זו מעין הכרה ממלכתית בטענותיו של שיבא ונזיפה עקיפה במשרד־הבריאות.

ברזילי שוחח על נושא זה, „בעדינות רבה", כפי שמגדירים זאת מקורבי שר־החינוך, עם ארן, אולם ארן, למוד ניסיון מפרשת דנציגר־ראובן, לא הסכים להתערב בדבר.

פרס לשותף. סערה שלישית, שיכלה היתה להתפתח לסערה גדולה, היתה בשדה הארכיטקטורה. ארכיטקטים אחדים החליטו כי הפרס מגיע לאחד משני האדריכלים הישראליים: רמי כרמי או צבי רכטר. אולם נציגי האדריכלים, שישבו בוועדת פרס ישראל, האדריכלים אריה שרון ואלפרד מנספלד, אשר זכו בשנים שעברו בפרס, החליטו, על־פי הצעתו של מנספלד, לבחור באדריכל בנימין אידלסון, מי שהיה משך שנים רבות שותפו של שרון.

התארגנה קבוצה של ארכיטקטים צעירים, אשר החליטו למחות נגד הבחירה ולדרוש לבחור באחר, בטענה כי שרון בחר באידלסון בגלל קשרי הריעות שביניהם.

אולם כאשר נודע להם כי היה זה דווקא מנספלד אשר הציע את אידלסון, החליטו לשתוק, כדי לא לפגוע בחשיבות הפרס לארכיטקטורה.

„אוסקר" ישראלי. כך אירע, שבנוסף על השערורייה שהצליחה להתפרץ אל דפי הכרוניקה והמאמרים הראשיים בעיתונות, בדבר סירובו של דויד בן־גוריון לקבל את הפרס מידי אוייבו, זלמן ארן, קיימות עוד שערוריות אשר נחבאו אל הכלים.

התוצאה: בירושלים הגיעו רבים לכלל מסקנה שהגיע הזמן לעשות רביזיה לכל עניין פרס ישראל, כדי שלפרס זה יהיה ערך בציבור. הוא מזכיר את חלוקת האוסקר ההוליבודי, ששום איש־מיקצוע שוב אינו מתייחס אליו ברצינות.

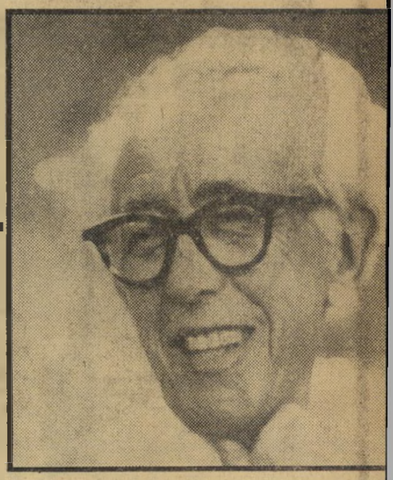

צייר ראובן
מי איים שיתאבד?

כאשר יבקש שר־החינוך־והתרבות, זלמן ארן, את רשותו של נשיא המדינה להעניק את פרסי ישראל, בטקס ממלכתי שייערך בנוכחות כל גדולי המדינה, במוצאי יום־העצמאות בירושלים, יהיה זה סיומו של סיפור מתח.

כי השנה היתה המתיחות סביב הענקת הפרס, ל־32 אישים יוצרים בשטחים שונים, מלווה במתיחות רבה, בניסיון להשפיע על חברי־הוועדה שחילקו את פרס, ואף על אישים אחרים.

מי טילפן לשר? עיקר המחלוקת היתה סביב הענקת הפרס לצייר ופיסול. שלא כמו בעבר, מוענק הפרס השנה אישים „על מפעל חייהם," ולא על ישגים חד־פעמיים. לכן עלתה מועמדותו של הצייר ראובן ראובן על סדר־היום ל הוועדה, אשר ישבה על מדוכת הפרס.

אולם למרות שבתחילה נידמה היה י הצייר אומנם יזכה בפרס, החלו שמעים קולות נגד. „הוא לא כל־כך צייר גדול, הוא מובר גדול," טען ישהו. „צריך לתת את הפרס לצעירים עולים עליו," טען מישהו אחר.

אט־אט הצליחו אוהדיו של הפסל צחק דנציגר (52), מרצה לארכיטקטורה בטכניון בחיפה, הידוע כשייך לקבוצת־הצעירים „אופקים חדשים".

ואומנם, הלחץ הצליח, ודנציגר הוכרז בעל הפרס.

נגד אבא, למען השלום!

האב רוצה להתפשט בכוח הנשק

כ אשר ירד המסך על הצגת השלום המחזה החדש של בימת השחקנים, נותר בין הצופים איש אחד כועס מאוד.

שמו: ד"ר אהרון בן־עמי, ולכאורה היתה לו סיבה טובה מאוד לכעוס: בתו עופרה, החטובה והבלונדינית, מופיעה במהלך ההצגה, על הבימה, כשהיא עירומה כיממעט כביום היוולדה, מראה כל מה שבתנאים כתיקונם אפילו אבא שלה אינו רואה בבית.

אולם מה שהרגיז את הדוקטור הנאור לסוציולוגיה לא היה, למרבית הפליאה, מראה איבריה החשופים והנאים של בתו הקטנה על הבימה המוארת; ואפילו לא קריאות ה־„פוי" של כמה מן הצופים הפחות־נאורים, שישבו לצידו.

ד"ר בן־עמי התרגז נורא — משום שבמאי־המחזה, המרצה הירושלמי אריה זאקס, צירף את חמוקיה של עופרה לטכסט של המחזאי היווני אריסטופנס כדי להתקיף בחריפות, אפילו ללעוג, לכל האידיאלים הנשגבים בהם האמין בן־עמי בכל ליבו ובכל נפשו.

זאקס, מ־ אורך המחזה, לא חסך חיציו מאנשי „התנועה למען ארץ־ישראל השלמה," הרחיק־לכת עד כדי הזכרת אחד מהם, המשורר נתן אלתרמן, בשמו המפורש.

ואילו ד"ר אהרון בן־עמי, האידיאולוג הראשי של זרם זה, מטיף מאז מלחמת־ששת־הימים לסיפוח השטחים בכוח הזרוע.

★ ★ ★

שטויות של א"י השלמה

„א ני לא שונאת את אבא שלי," הסבירה עופרה לכתב העולם הזה. „פעם אפילו הערצתי אותו. אבל היום אני חנו ביחסים אירומים.

„זה הכל בגלל הפוליטיקה: אבא עוסק בשטויות של „תנועת ארץ־ישראל השלמה."

התפקיד הקטן שעופרה מגלמת, התחרו המון מועמדות — ביניהן אפילו מכורסמות מאוד*.

„אבל מכולן קיבלתי דווקא אני את התפקיד," מספרת עופרה. הבמאי, אריה זאקס, בחן אותי אישית, מבחינה תיאטרלית

הבת מתפשטת למען השלום

וגופנית כאחת. ורק אחרי־זה חתמו איתי על החוזה.

„ואז הגיע הרגע הגדול: הייתי צריכה לעלות על הבימה, עירומה לגמרי — בפני קהל.

„הרגשתי פיק־ברכיים, הסמקתי כולי, כל הגוף שלי רעד. חיכיתי שיהיו תגובות גסות, שהצופים יצעקו לי כל מיני מילים.

„אבל — שום דבר לא קרה. אמרתי את הטכסט שלי — ועברתי את מיבחן־האש הראשון.

„עכשיו, זה כבר הולך בקלות. במקום שהקהל יפתיע אותי — אני מפתיעה אותו. ובעצם, זה לא מפתיע בכלל. כי אחרי־הכל, אני שחקנית!"

★ ★ ★

החזה הסימלי

„בדיוק שזה אבי את ההצגה? „זה לא מוצדק. אם כבר מוכירים את הוא היה אפילו אחד מהמייסדים שלה. אבל אני חושבת שזוהי תנועה פאשיסטית. ואני נגד דברים כאלה.

„משום־כך, אני נורא שמחה שהיה לי מזל כזה לקבל תפקיד ראשון בתיאטרון, ואפילו להתפשט — דווקא בהצגה כזאת שמטיפה למען השלום. מה גם שבהצגה אני מסמלת, בקטע שלי, את השלום עצמו.

„לא קל לקבל תפקיד בתיאטרון. אפילו לא תפקיד של פסל־שלום עירום. על כן, על אלתרמן כבדיחה — מה יש? זוהי אפילו בדיחה טובת־לב. אם אנשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה רוצים להיעלב — ש־יעלבו בגלל הסצינה הסופית, בה עושים כל מיני דברים לשלום. לא בגלל בדיחה על משורר.

„אבי ראה את ההצגה. העירום שלי לא זיעזע אותו, גם לא החזה החשוף. בעצם, הוא היה מוכן לזה, מאחר ואני סיפרתי לי על כך מראש.

„מה שהרגיז אותו באמת היתה הגישה האנטי־מלחמתית. הוא לא הבין שזה מחזה סימלי, ייחס הכל למלחמת־ששת־הימים, טען שאסור להציג מחזה אנטי־מלחמתי אחרי מלחמה כל־כך צודקת.

„לא עזר שציטטתי את ד"ר אריה זאקס שטען, כי בעצם זהו לא מחזה נגד המלחמה אלא מחזה על האינדיבידואליזם, לא על השלום. בכלל לא עזר לי.

„אבי גם אמר לי: „התפקיד קטן מדי. בגלל זה לא היה כדאי שתפסיקי את הלימודים באוניברסיטה...'

„אבל על זה שאני מתפשטת בציבור — לא אמר שום דבר.

★ ★ ★

ערך ניצחי

„א ני, לעומתו, דזקא נורא שמחה שהופעתי הראשונה היא בתיאטרון כזה, ובהצגה כמו השלום. זוהי הצגה נורא חשובה. נכון: בעוד שנה או שנתיים לא יהיה לה ערך — כי אז לא יהיה עוד דבר מצחיק כזה, כמו התנועה למען ארץ־ישראל השלמה. עד אז יפתרו את בעיית־השטחים.

„אבל איזה ערך יש בכלל לתיאטרון? רק ערך לגבי אלה שיושבים, אותו הגע, באולם. כשיוצאים החוצה — זה גמור.

„סרט אפשר לעשות בעל ערך ניצחי. אבל תיאטרון צריך להיות אקטואלי. לכן, כל השחקנים שמתים לנעוץ ציפורניים בתפקידים של צ'כוב או שקספיר — טועים. הרבה יותר חשובות הן האפיזודות הקטנות של השלום. יותר מעניין לראות מה עושים בהצגה כזאת, ולהציג ביקורת חריפה."

★ ★ ★

רק עם אמנים

„ב וגדתי לפני עשרים שנה בבית־החולים עין־גדי, ותמיד אהבתי אמנים," מצהירה הנערה, קטנת־הקומה ובהירת־השיער. אף פעם לא התאהבתי בסתם בחור בן־גילי. כל החברים שלי היו מבוגרים ממני לפחות בעשר שנים — ובעלי־נשמה. אמנותית.

„אף פעם לא הייתי בתנועת־נוער; הסטודנטים לא עניינו אותי אפילו שהייתי שנה וחצי באוניברסיטת תל־אביב: ועכשיו לא איכפת לי בכלל, מה שאומרים עלי — כל זמן שזה לא מתנגש במוסר ובטעם הטוב שלי.

„וגם המוסר שלי הוא לא בדיוק כמו של אחרים: למשל — כשאני לא־נשואה — זה פשוט טיפשי להיות נאמנה לגבר אחד; בייחוד לגבר שיש להניח שהוא לא נאמן לי.

„בכלל, כל העניין הזה של הנאמנות הוא קצת מצחיק, לא? אינני בטוחה שאשמור אימונים גם לבעלי, אחרי שאתחתן; לא אכעס נורא אם הוא יבגוד בי. איזו מין מילה מצחיקה — לבגוד. האימון בין הגבר לאשה צריך להיות מבוסס על דברים עמוקים יותר — ולא על מה שקורה, במיקרה לגמרי, באחיזה רומאנטית של פלירט־לאחר־מסיבה.

„וזהי גם הסיבה שכרגע אין לי גבר קבוע או חבר משלי.

★ ★ ★

למען השלום כיבד

„ע כשיו יש לי, סוף־סוף, קאריירה אמנותית ממש.

„בכלל לא איכפת לי שהמבקר חיים גמזו קטל את ההצגה. הוא בכלל לא מבין אותה, אם הוא אומר שזוהי הצגה גימנאזיסטית, הנעדרת מחזה או יצירה ספרותית של ממש. זהו מחזה נועז מאוד של אריסטופנס, שאינו מיועד אולי לילדים, אבל מתאים מאוד לכל אדם שמסוגל לחשוב. כשגמזו מבטל את ההצגה שבה אני מופיעה, זה כאילו שהוא אומר: „אני כבר לא מסוגל לשפוט תיאטרון מסוג כזה. אני סנילי. אני כבר מיושן.'

„ואולי, כל מה שמרגיז אותו זה לא שאני מופיעה עירומה, אלא שצוחקים על־חשבון הפרה הקדושה — המשורר נתן אלתרמן.

„מה שלא מבינים זה שההתפשטות שלי היא לא סתם התפשטות: אני לא הייתי מוכנה לעשות צילומי־עירום סתם, או להופיע מעורטלת במועדון־לילה. העירום שלי לא נועד לעורר או לגרות יצרים. אם הוא עושה את זה למישהו — זה באמת העסק שלו. שיהיה מרוצה.

„העירום שלי נועד למען האמנות ולמען השלום בלבד!"

* בין השאר: דוגמנית־העירום הכוכבנית תירצה ארבל.

ג׳נרל אלקטריק - אנגליה

להשיג בחנויות המובחרות

יבואנים: י. טויינה, תל-אביב—ירושלים

במדינה

דת

מכירה כפולה

כל העסק היה נורא לא נעים: שעה של־כולם היה ברור שהרב הראשי הבא של העיר תל־אביב יהיה האלוף שלמה גורן, המ־שיך רב־השכונות, יצחק דידיה פרנקל, ה־פוסח על כל הסעיפים בין האגודה לבין פועל־ה, לעמוד על שלו — גם הוא ירוץ לבחירות.

לפרנקל היתה סיבה טובה להמשיך ול־התעקש.

זה התחיל בכך, שהרב פרנקל הפעיל לחץ בכיוון הרבנות התל־אביבית, מתוך ידיעה שראשי־המפלגה יהיו מוכנים לסטות מדר־כם ולעשות למענו משהו — ובלבד שלא יתחרה ברצינות ברב שלמה גורן, המועמד הבטוח.

הרבנים אמנם נבהלו, ואז הציע פרנקל את מחירו, שהיה בינוני למדי: בפגישה סו־דית שערך עם מנהיגי המפד״ל, השרים ורהפטיק ושפירא, תבע לעצמו רב־השכונות הפופולארי כס־רבנות שכן — זה של רמת־גן. שני השרים נטו להסכים, והעיסקה עמדה כבר על סף חתימה טובה.

אלא שאז קפץ עליהם רוגזו של הרב מנחם יהודה אושפיזאי.

ליטרת־הבשר. גם אושפיזאי היה איש־מפד״ל נאמן. גם אושפיזאי המתין בחוץ לליטרת־הבשר שלו, שהובטחה לו כבר מזמן. וכרמת־גני ותיק, אין תימה שהרב אושפיזאי לטש את עיניו, ולמעשי החזיק כבר בכיסו, בצורת הבטחה מפורשת, את כס־הרבנות של עיר־הגנים. הוא לא ידע שבעצם אותו כס־רבנות, שהובטח לו, נועד על־ידי אברהם קריניצי, ראש־עיריית רמת־גן, לאיש שלו, הרב צבי מרקוביץ. אלא שבינ־תיים, כדי לזכות בתמיכת המפד״ל עד לב־חירות, היה קריניצי מוכן לדבר על אוש פיזאי.

התוצאה: שפירא וורהפטיג נאלצו לוותר על חתימת־העיסקה, והרב פרנקל חזר למי־רוץ־הבחירות התל־אביבי — עד לרגע בו יקבל, מן הסתם, הצעה טובה אחרת.

אגב, הוא כבר קיבל אותה, בבאר־שבע. הצרה היא, שגם כס־רבנות זה אינו נמצא בדיוק בידי המפד״ל.

ארץ־ישראל

עבירה ללא חוק.

אפילו שוטרי משמר־הגבול, המורגלים ב־נשק חבוי אצל תושבי השטחים המוחזקים, היו מופתעים: הבדואי שנפל לתוך המארב שהוצב בסיני, מול באר־אורה, הוביל עימו בשני טנדרים עמוסים לעייפה, לא פחות מ־אשר 90 פגזי־ענק, שכל אחד מהם — קומתו כקומת־אדם.

מה התכוון סלאמה אבו־סול לעשות ב־מיצבור־ענק זה של תחמושת רוסית? — שאלה זו נשארה ללא־מענה. שכן שעה ש־שירכה השיירה העמוסה את דרכה מסיני אל שטח ישראל — אירע תקר המכוניתם של השוטרים. הם עצרו על־מנת להחליף גלגל. הבדואי העדיף למהר, הסתלק מן המ־קום בענן־אבק, כשהוא נוטל עימו את שני הטנדרים, את התחמושת ובעיקר — את עצמו.

אין סמכות. זה לא עזר לו, כמובן: ידו הארוכה של החוק הישראלי השיגה אותו תוך ימים ספורים.

אך כשהועמד אבו־סול לדין בפני השו־פט המחוזי הבאר־שבעי הרצל אשכנזי, על גניבת תחמושת והשחתתה, המתינה לחוק הישראלי הפתעה נוספת.

„לבית־המשפט הנכבד,״ טען פרקליטו של הנאשם, עורך־דין חיים קאזיס, „אין כלל סמכות לשפוט בסוגייה זו, שכן העבירה בוצעה בסיני, דהיינו בשטח שהשיפוט ה־ישראלי אינו חל עליו.

„השטח היחידי שסופח למדינת־ישראל,״ הטעים הפרקליט, „הוא שיטחה של ירו־שלים המזרחית. לגבי כל שאר הטריטוריות — קיימים בסך־הכל צווים שפורסמו על־ידי המושלים הצבאיים. צווים אלה הם בעלי־תוקף אולי לגבי בתי־דין צבאיים. אבל משפט אזרחי ישראלי? מה פיתאום?״

הדברים הביכו גם את השופט אשכנזי, שמיהר לדחות את המשך המשפט עד שיוכל להחליט בדבר בעייה עקרונית זו.

„חכו עוד חודשיים."

המארגנת היא דליה יורדן, בלונדית חטובת־גו שלקחה את שני המתנדבים תחת חסותה, מצאה פיתרון סביר לאחר הסירוב הרבני.

הזוג המאושר הלן יאדוש וקארלוס ס־וורדלין, ממתינים בקוצר־רוח לחופה הפר־טית הקרבה. „אנו רוצים להתחתן — בכל צורה,״ הסבירו לאורחים שבאו לחוג איתם.

הלן וקארלוס רצו להתחתן. הסיבה היתה באנאלית: הם צעירים, בני 19 וחצי כל אחד — ומאוהבים.

הם נפגשו לפני כחמישה שבועות, בקי־בוץ יחיעם שבגליל המערבי — ומייד ידעו שזהו זה. הם אפילו כתבו הביתה, כל אחד להורים שלו, וביקשו רשות. ובשבוע שעבר היה הכל מוכן.

הלן וקארלוס לא היו מורדים. אפילו לא אידיאליסטים גדולים, מאותם המאכלסים את הגופים הלוחמים בכפייה הדתית. הם היו, בסך־הכל, נער ונערה, בני הדת היהודית, כשרים בתכלית, ומאוהבים עד מעל לראש ממש.

בקולומביה הרחוקה, ארץ־מולדתה, היתה הלן נוהגת לבקר מדי ליל־שבת בבית־הכנ־סת, יחד עם הסבא שלה, שהיה רב בישראל. גם קארלוס, שהיה חופשי ממנה בדיעותיו ובאמונתו, לא חשב עצמו מעולם למורד ב־עיקר, או לאפיקורס־להכעיס. הוא ידע שהוא יהודי, ובתור שכזה היה מוכן לקיים את כל המוטל עליו.

בגבולות ההיגיון, כמובן.

אלא שבמדינת־ישראל — כפי שגילו ה־

הפצצות הגיעו!

תמונותיהן של עשרות מהן תראה ב„עולם היופי״ שהופיע זה לא מכבר

לגברים בלבד

מכון האהבה החופשית והטהורה

(נוסח שבדיה) „סקנדינה"

מודיע על האפשרות להכיר את בת הזוג המתאימה, שעיקר מטרתה היא האהבה הרצינית והטהורה.

לשם קבלת פרטים פנו: ת. ד. 15037, תל־אביב.

עדיפות תינתן לגברים גבוהים ונאים.

אמרו הרבנים של חיפה - אבל לזוג המתנדבים לא היה זמן - לכן הם ערכו

שניים עד מהרה — גבולות ההיגיון הם גמישים מאוד.

★ ★ ★

תעודה של גויים

את האכסורד הראשון גילו בני־הזוג כבר ברגע כניסתם למשרדי־הרב־נות, ברחוב ארלוזורוב בחיפה.

„להתחתן עכשיו? אי־אפשר!" פסק הפקיד ממרום־מושבו, „תבואו בעוד חודשיים." רק לאחר שהסבירו לו את דחיפות העניין, נאות להקשיב.

סיפר קארלוס לכתב העולם הזה: „הס־ברתי להם שאנחנו מוכרחים לנסוע הביתה בעוד כמה ימים, שאני גר בארגנטינה, ו־הלן — בקולומביה. אנחנו מתנדבים, אמרתי לו, והסוכנות מוכנה להחליף את כרטיס־הנסיעה של הלן, מקולומביה לארגנטינה — רק בתנאי שנביא להם הוכחה כי אנחנו נשואים. לכן אנחנו מוכרחים להתחתן."

סיפר קארלוס לכתב העולם הזה: „הס־ברתי להם שאנחנו מוכרחים לנסוע הביתה בעוד כמה ימים, שאני גר בארגנטינה, ו־הלן — בקולומביה. אנחנו מתנדבים, אמרתי לו, והסוכנות מוכנה להחליף את כרטיס־הנסיעה של הלן, מקולומביה לארגנטינה — רק בתנאי שנביא להם הוכחה כי אנחנו נשואים. לכן אנחנו מוכרחים להתחתן."

ליסנר ואשתו מארייטה, שהיא גם דודתה של הכלה.

וביום השני שעבר, בשעות אחר־הצהריים, פשט קארלוס את בגדי־העבודה המאובקים של קיבוץ יחיעם, לבש את החליפה הכהה שהיתה מונחת בתחתית מיזודתו מאז בואו ארצה, ויצא לקנות שתי טבעות־זהב. גם הלן המירה את מיכנסי־החאקי הקצרים ב־שמילה פירחונית ירקרקת, ובשעה שבע ב־ערב החייצבו השניים, נירגשים וסמוקים, בדירת ליסנר שבבת־גלים.

הם באו כדי לחוג את כלולותיהם, עם או בלי רבנים.

★ ★ ★

„אנחנו נשואים!"

את מקום החופה המסורתית מילאה יריעת־קטיפה אדומה עם ציציות־זהב, מקושטת בדגלי ישראל, ארגנטינה וקולומ־ביה, שצויירו ביד. העדים, מבין ידידי ה־משפחה, שהתכנסו במקום, בחנו בכובד־ראש את דרכוניהם של השניים, הקשיבו להם כ־

חתונה פרטית בהחלט

„חוץ מזה," ניכנסת הלן בביישנות ל־דבריו, „אבא שלי כתב לי שאני לא אעז אפילו לנסוע עם קארלוס בתא אחד, או אפילו באונייה אחת, בלי חתונה. וגם אילו היה מרשה לי," היא מוסיפה, „לא הייתי עושה את זה בשום אופן."

לכאורה — מיצוקה: לחתן בן ובת ישראל, כדי שלא ייכשלו, חס וחלילה, בעבירה. לא כן חשב פקיד הרבנות, בחיפה. „קודם כל, לפני שאנחנו ממשיכים הלאה," תבע, „אי־פה תעודות־הרוזקות שלכם?"

על־כך היתה לקארלוס ולהלן תשובה מן המוכן. כך הם חשבו, לפחות. הם שלפו, איש בתורו, דרכונים דרום־אמריקאיים בעלי־תוקף. שם, בבישבצת המועדת לכך, היתה רשומה, באותיות רישמיות ברורות, המילה סולטרו.*

„זה שום דבר בשבילי," חייך הפקיד. „צריך אישור מרב יהודי, לא ממשלה של גויים."

„אבל אף רב בארץ לא מכיר אותי!" התריס בהתמרמרות רבה קארלוס, בעברית המגומגמת שלו.

„אז תביא אישור מרב בחוצלארץ," סיים הפקיד את השיחה, „אבל, שיהיה רב כשר."

★ ★ ★

אז להתחתן בעירייה

השיחה התרחשה בערב חג־הפסח. קארלוס והלן ידעו היטב כי עד שייע־כו חילופי האיגרות עם קולומביה וארגנטי־נה, עד שיימצא רב כשר באמת שיהיה מוכן להעיד עליהם שהם רוזקים, ועד שיהיו הרב־נים בישראל מוכנים להכיר בעדותו של אר־תו רב כשר — כבר יהיה מאוחר מדי: תוקפם של כרטיסי־הנסיעה ייפקע, והם יצ־טרכו להוציא מכיסיהם אלפי לירות כדי לממן את הנסיעה.

„אם כך," הציע קארלוס בפשטות, „ניכנס לעירייה ונתחתן."

רק אז התברר לו, לתמהונו הרב, כי ב־ישראל של שנת 1968 — מעשה כזה הוא פשוט בלתי־אפשרי. „מה פיתאום?" צחק קארלוס. „גם בארגנטינה מתחתנים בבית־הכנסת, מפני שאנחנו יהודים. אבל מי ש־רוצה, יכול להתחתן בנישואין אזרחיים."

וכך, בעצם, נולד הרעיון.

הציעה אותו דליה יורדן, אשת הימאי דניס יורדן ובת־דודתה של הכלה. את ה־דירה תרמו הדודים של הלן — ד"ר ג'ורג'

* בספרדית: רוזק.

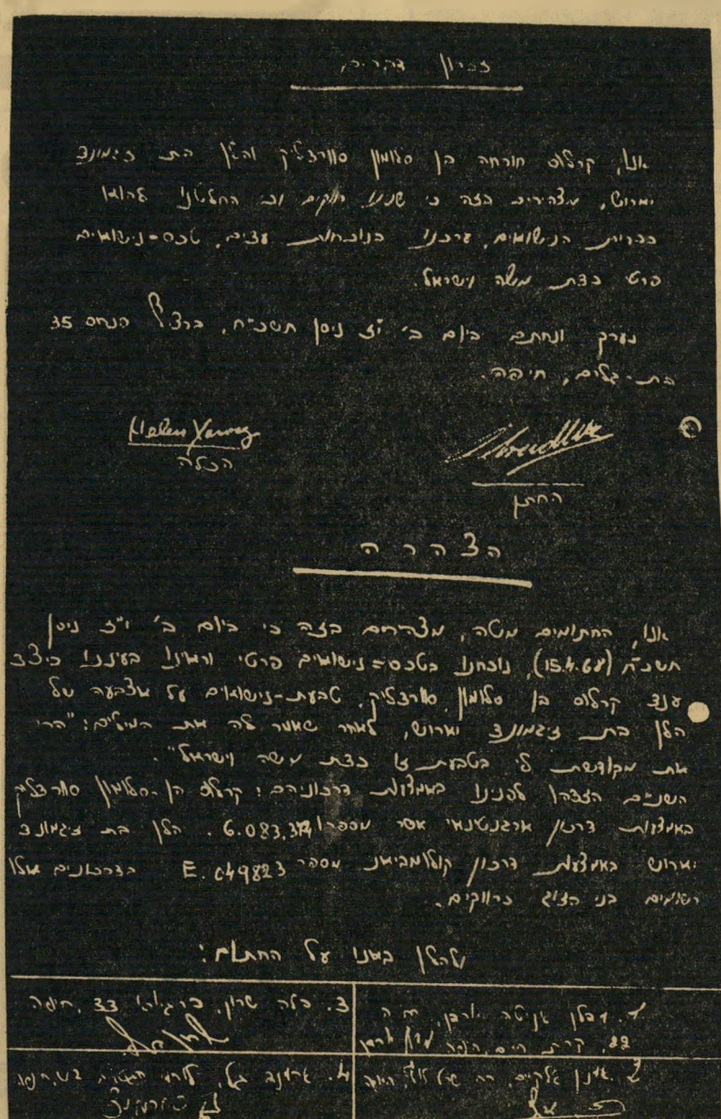

הכתובה נערכה בכתב־יד של העדה בלה שרון, תורגמה לספרדית שהיא שפתם העיקרית של בני־הזוג שנישאו. מתחתיה, חתמו על ההצהרה ארבעה עדים: אמנון אלקיים, קבלן; ארמנד גל, צייר; דליה יורדן, עקרת־בית; ובלה שרון, פקידה.

אשר הצהירו, זה אחר זו, בעיניים מלאות אהבה, כי הם רוזקים, אוהבים ורוצים להיו־שא ולחיות יחדיו עד סוף ימיהם.

זו היתה גם רוחה של הכתובה שנכתבה ונחתמה על־ידי שני הצדדים גם בעברית וגם בספרדית.

אחרי־כן בוצע הטקס עצמו: קארלוס ענד טבעת אחת על אצבעה של הלן, הרכיב את הטבעת השנייה על אצבעו שלו, אמר לה, בעברית מגומגמת קימעא: „הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל."

השניים לגמו מן היין המתוק, והחתן ניפץ בבעיטת־אדירים את כוס־הזכוכית ה־עטופה בנייר.

אז לקח קארלוס בזרועותיו — לקול תשו־אות־הנוכחים — את הכלה המסמיקה, נשק לה ארוכות־ארוכות על שפתיה.

„אנחנו נשואים," לחשה הלן, וחמקה ל־חדר השני.

★ ★ ★

הרבנים למחרת היום

ארלוס והלן אינם מורדים־במוסכמות. הם אינם מתכוונים לפתוח במילחמת־מיצווה נגד הרבנות. הם מאמינים ב־אלוהים, ואפילו בעובדה, כי הרבנות היא מוסד נחוץ.

לעומת זאת, אין הם מוכנים להשלים עם העובדה כי הרבנים רשאים לשלוט בחייהם, לקבוע עם מי, ומתי, מותר להם להתחתן. „אם הרבנות היא המוסד שמונה על־ידי ה־מדינה להעניק גושפנקה חוקית לנישואין," הסביר קארלוס, „אז שיעשו את זה, ולא יעשו צרות."

הלן אינה טורחת אפילו להיכנס לסבך הבעיות ההילכתיות והחוקיות שיצרו נישו־איה הפרטיים. אפילו פסק־הדין האחרון של בית־המשפט העליון בישראל, שקבע כי ני־שואין כאלה אינם תופסים, אינו מטריד אותה. „אני מרגישה את עצמי נשואה, ו־זהו," קבעה בפשטות.

לא כמוה סברו רבני חיפה, ששמעו על הפגיעה בסמכותם כבר למחרת בבוקר. „אנחנו מוכנים לחתן אתכם מייד," הסביר לקארלוס ולהלן אחד הרבנים החיפאיים, ש־העדיף להישאר בעילום־שם. „לא צריך תעו־דות־רוזקות, לא צריך לחכות עד אחרי חג השבועות, אפילו לא עד אחרי ל"ג בעומר. תבואו לרבנות בא' בחודש אייר — ותת־חתנו."

קארלוס והלן טרם החליטו אם לקבל את ההצעה הנדיבה.

דרכי חיים
כשאין מה לעשות

לנהג־המונית ישראל שולק היה יום רע: הוא עצר לו, כחוק, לפני הרמזור האדום שב־קרן הרחובות קרליבך — יהודה הלוי, כשל־פתע. חש בזעזוע. מבט חפוז לאחור הסביר לו מה שהתרחש: ג׳יפ ישן, עמוס־גברים, סירב להכיר באור האדום, המשיך לנסוע בתוקפנות עד שנתקל במיכשול: הפגוש ה־אחורי של מונית־הקורונאדו.

„למה?״ ביקש ישראל לדעת מן הברנש האלים והממושקף, שישב במושב האחורי של הג׳יפ. „אני כבר אראה לך למה,״ הפטיר האיש — וחבט בפרצופו של הנהג הנרגז.

זה כבר היה יותר מדי אפילו בשביל נהג־מונית רודף־שלום. „אני לא זז מכאן עד שתבוא משטרה,״ הודיע כשהוא מתיצב בהחלטיות מול הג׳יפ החוטא.

„מה לך צורות?״ יעץ לו בטוב־לב האלים הממושקף, כשהוא מחלץ את עצמותיו ה־ארוכות מן הרכב, מושך בעיקבותיו ביריון בהיר־שיער, קטן־קומה אבל מפתיד.

ואכן, הקטן לא ידע חוכמות: „בוא פייר פייט,״ סינן לעבר ישראל שולק, וללא כל הקדמות מיותרות קרע לו את החולצה.

הזכוכית עפה. עתה הבין ישראל ש־מצפות לו צרות אמיתיות. הוא זנח בזריזות את עמדתו העיקשת ליד הג׳יפ, זינק לעבר חנות־המכולת הסמוכה, הסתגר בה.

כוונתו היתה פשוטה: להתבצר בחנות, להזמין בטלפון את המשטרה ולהמתין עד שיבואו השוטרים לחלצו. אך מסתבר שלא הבין מה משמעותן של צרות אמיתיות: טרם הספיק לחייג אפילו ספרה אחת, עלה באוזניו קול זכוכית מתנפצת. דלת־המכולת עפה, שפופרת־הטלפון נחטפה מידיו ונופצה, ולפניו התנשא, בגובה של 160 סנטימטרים לפחות — הביריון הקטן מן הג׳יפ.

„פייר פייט,״ זעק הברנשון במלוא־ריאו־תיו, כשהוא חובט בישראל בשני אגרופיו.

מי שדווקא הבין היטב את הכוונה היה בעל־המכולת, ליפא פריד. הוא הציץ בהרי־סות־חנותו, בשני הביריונים, בנהג המוכה — ונימלט מייד על נפשו.

הסביר נהג־המונית לכתב העולם הזה: „הגדול־עם־המשקפיים אמר לי: ,אם לא תצא מן חנות — אני ארצח אותך׳ — או יצאתי ורשמתי לי את המספר של הג׳יפ. קיבלתי עוד מכה בשיניים מפני שהעזתי לרשום את המספר, נכנסתי למונית שלי ונסעתי ישר למשטרה.

„שמה הם בכלל לא התרגשו מן העניין. אחרי כמה ימים, הודיעו לי שאין מה לעשות. הם לא הצליחו לאתר את אלה שהיכו אותי. הם אמרו, בטח הג׳יפ גנוב״.

פשעים
הבת והגרזן

מזה שבוע ריק הכפר ערערה מרווקים. רק לפני שישה ימים היה הכפר הערבי הקטן, השוכן בשטח ישראל לא הרחק מג׳נין, גן־העדן לצעירים לא־נשואים. לגן־העדן קראו לילה, צעירה חטובת־גו שעל־אף שטרם מלאו לה 18 — הוכיחה את בקיאותה העצומה בתורת־האהבה.

בעצם, לא היתה לילה אשמה: כנערה שהגיעה לפירקה, היתה הייבת להינשא מזמן, להגות מתענוגות־הבשרים באורח חוקי וקבוע. גם מחזרים לא חסרו לה מבין בחורי־הכפר, שהיו מוכנים לשלשל לידי אביה האמיד והמשכיל דמי־מוהר שמנים. אלא שאעבד אבו־ראזק, הפאטריארך הזקן, סנדלר במיקצועו ובעל רכוש ואדמות, סירב. „בתי לילה״, הכריז, „תינשא אך ורק לבחור עירוני, שיוכל לשלם עבורה סכום שמן באמת.״

וכדי להקנות מישנה־תוקף לדבריו, נהג האב הישיש בן ה־70 להלך ברחובות־הכפר כשגרזן מאיים בחגורתו.

צילום כשעת־מעשה. עלי תוסיר אחמד רוך (32) לא שתה מעולם מבארה של לילה. היתה לו אשה משלו, שילדה לו ארבעה ואף נשאה ברחמה את החמישי. אסונו של עלי היה דווקא הצילום. הוא קנה לו אצל היהודים מצלמה, מעשה־שטן, והיה מרבין תמונות לכל־עבר. וכך נתקל יום אחד, בשדה פתוח, בלילה.

היא לא היתה לבדה — אלא שרויה בתנוחה שאינה משתמעת לשתי־פנים, בחב־רת אחד מן השבאב, שעה שתפסה אותה עדשתו של הצלם החובב.

כברה אחת אומרת שעלי הראה את התמונות למשטרה; שנייה — שהציגן ישר בפני האב הישיש. דבר אחד ברור: אבו־ראזק ידע שאי־שם בכפר סובבים תצלומים המראים את בתו בקלונה.

ביום השלישי שעבר, שעה שהיהודים חגגו את הפסח, התיישב אבו־ראזק עם שהר בחנות של הכפר. הגרזן, כמו תמיד, היה נעוץ בחגורתו. הוא ישב לו בשקט, בסבלנות מיזרחית אין־קץ, עד שניכנס עלי לחנות. גם אז לא ניכרו על פניו כל סימני־התרגשות. הוא המתין עד שהתיישב עלי על השרפרף הסמוך, וכרכן לקשור את שרוך־נעלו. אז־אז, שלף אבו־ראזק את גרונו והתיז את ראשו של הצעיר.

„היא זאכתילה!״ „פיתאום הר־גשתי שצבע אדום נופל עלי״, סיפר עלי ראייה. „צעקתי: ,מי זה מתיז כאן צבע?׳ והרמתי את הראש. ואז ראיתי שהאיש שעל־ידי — אין לו ראש בכלל.

„אבו־ראזק אמר שעכשו הוא יחתוך את הגוף של עלי לשתי חתיכות. והרים עוד פעם את הגרזן. מישהו ניסה להפריע לו. אז הוא קצץ להוא את האצבע, וברח.״

הכפר ערערה היה כמרקחה: בן־לילה, נעלמו שני בתיו של אבו־ראזק מעל פני־האדמה. האחד, בית־אבן, נהרס; השני, שהיה עשוי מעץ, נישרף כליל. משפחתו של הזקן הובראה לכפר מוסמוס הסמוך ואילו סלע־המריבה, הלא היא לילה, הועמדה תחת פיקוחו של קצין־המיבחן בבקעה־אל־גארביה.

ואז ניתגלה גם סוד נוסף: לילה נימצאה בחודש השלישי להריונה.

תפקידה של המשטרה היה כפול — ודחוף: לעשות סולחה מהירה — בטרם

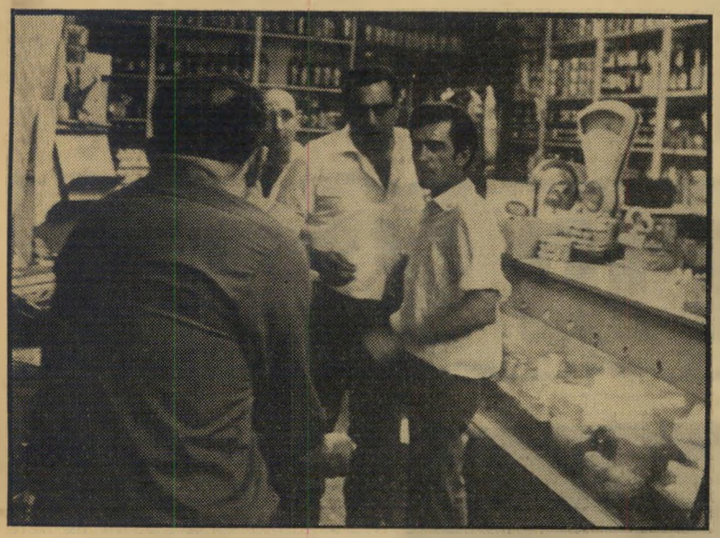

נהג שולק (שמאל) מול הביריונים השמן והקטן במכולת

פייר פייט

מצלמות
קודאק
מקום ראשון
במשאל עם 1968
סרטים

משאל עם שנערך ע״י
„ידיעות אחרונות״ הוכיח שוב - - -
הישראלי מעדיף מצלמות וסרטי צילום
של קודאק, בעלי המוניטין העולמי.

CAMERAS
Kodak
FILM

הפצצות הג׳יעו!
ראה בעמוד 20

דו״ח אישי על
מ ס ע
ל.ס.ד.
מאת דוד אבידן
משורר נודע יוצא לבדוק את תכונות הסם המדובר־ביותר־בעולם על גופו־הוא בספר היחיד על ל.ס.ד. בעברית:
ל.ס.ד. ויוזמה / ל.ס.ד. ומין /
ל.ס.ד. ונישואים / ל.ס.ד. ומלים
בכל חנויות הספרים
הפצה: ברונפמן־אייל, שטראוס 3, ת״א

למד נהגות
אצל
המורה „בנו״
כל השפות — שיטות מיוחדות
פנה
קפה „הרלי״ דיזנגוף 43
טלפון 228988

חדש!

סופר
דיאו
דורנט
מונע זיעת־יתר
שומר על רעננות
והרגשה נעימה
במשך יום תמים.
Taya

יישפך דם נוסף — למצוא אב לוולדה של לילה. השוטרים החלו לחזר על פתחי רווקי־הכפר, אלא שהתאוו בזמנו לשאת את הנערה לאשה, ובאיום שיאשימו אותם בבעילת־קטינה ניסו לשכנעם ליטול על עצמם אבהות חוקית. אלא שלזאת לא היו השבאב מוכנים, אפילו בלי מוהר. „זה לא הילד שלי," הכריז כל אחד מבועלי־לילה בניפרד. „וחוץ מזה — אני לא מוכן להתחתן עם בחורה לא־בתולה, ועוד מירשעת".

בן־לילה התרוקן הכפר מרווקים. הם נתפזרו להם ברחבי־הארץ, עד יעבור זעם. בכפר נותרו רק הקשישים, או בעלי־המשפחות, שנתכנסו יחדו כדי לתכנן את גאולת־הדם המשמשת ובאה.

תיירות

עפר הארץ

מדוע אין באים תיירים רבים יותר ל־ישראל? יש כאן ים לא פחות כחול מאשר בספרד, שמש לא כחות משזפת מאשר ב־איטליה, אפשר לטייל למידבר, לטפס להרים.

צריך ללכת לרובע התיירים בתל־אביב, לשהות שם יומיים בחג האביב, וכל השא־לות הללו נפתרות מאליהן.

כך עשה כתב „העולם הזה" ב־חג־הפסח. להלן הדו"ח שלו:

רחוב הירקון, שיועד לתיירות, הוא אחד הרחובות המוזנחים ביותר בארץ. מיגרשי־חול ריקים. בתים מטים לנפול. מלונות מפוארים המכסים את נוף הים, ולמטה, כש־יורדים לטיילת, אל שפת־הים... מוטב לא לדבר על זה.

התייר הלא־מיליונר מחפש לו מלון קטן שאינו דוגמת מלון דן, הילטון או שרתון; מלון סוג ב', עם מסעדה ושירותים, ואין סיבה שהוא לא יגיע, למשל, למלון ארמון, הצופה אל גן יפה, מסעדה חביבה בקומת־קרקע, ושלוש קומות של חדרים מעליה.

פקיד־הקבלה מבקש עשרים וחמש לירות להדר לאדם בודד. בפרוספקט של איגוד המלונות נאמר שמחיר החדר הוא עשרים לירות וחמישים אגורות. לא נאמר שעל זה נוספים עוד דמי שירות ותו־מגן.

מיסתורי חדר 24. „המחיר כולל ארוחת־בוקר," מסביר פקיד־הקבלה, „זה חדר טוב. עם שירותים ומיקלחת. אתה משלם מיד? נהוג לשלם מראש." וזה למרות שה־תייר בא עם מזוודה גדולה.

התייר משלם מראש ועולה לחדרו. זהו חדר בעל מידות של עליית־גג. מיטה, ארון זול, שולחן קטנטן, שטיח מהוה. טיח מת־קלף מהתיקרה ומהקירות.

ג'וק גדול מטייל להנאתו על השטיח. כשמתיישבים על המיטה, נאנקים הקפיצים בקולי־קולות ונמתחים עד לריצפה.

בחוץ יורד ערב החג. הכל נסגר. התיירים מטיילים באפס מעשה לאורך הטיילת ומפה־קים. בעשר בלילה כולם חוזרים משועממים למלונותיהם, לישון. רעשי הלילה מתחילים.

בחדר 24 מורידים את המים, ולתייר ב־חדר 25 זה נשמע כאילו עושים את זה על ראשו. בחדר 23 פותחים ברז, ובחדר 24 זה נשמע כאילו הוא מטפטף לאוזניים. הדלתות לא נסגרות לגמרי וחריצים גדולים מעבירים את האור ואת הקולות, שעדיין לא חדרו מבעד לקירות.

עקיצות מיסתוריות. בבוקר קמים לאכול ארוחת־בוקר. הגוף מכוסה עקיצות מיסתוריות. העיניים כבדות ועייפות. המסע־דה עדיין ריקה, והתייר מתיישב לו ליד החלון ומסתכל על נוף הים. „לא לשבת ליד החלון," מבקש המלצר, „זה מיועד ל־מספר גדול יותר של אנשים."

ארוחת־הבוקר המגיעה, יכולה לחסל תיא־בון של גדוד תיירים למשך שנה. היא מור־כבת ממצה, גבינה לבנה, יבשה, צהבהבה מיושן, רבע משולש של גבינה צהובה, כו־סית קטנטנה של מיץ, טיפת חמאה, מצות רכות הנתקעות בגרון וקפה קר ודלוח של בית־תמחוי.

בחוץ מתחיל כבר השיעמום של פסח. ה־כל סגור. אין איפה לשבת. אין מקום שאפ־שר לשתות בו משהו. הרחוב מלוכלך. הים אפור. התיירים מטיילים הלוך ושוב. אדם זקן, המוכר תמונות־קיטש של התהנה המר־כזית, הוא האטרקציה היחידה בשטח. כולם קונים. מה עוד אפשר לעשות?

„אנחנו לא באנו להשתעשע," אומר זוג תיירים מבוגרים מארצות־הברית, „באנו ל־ארץ־ישראל." הם לא מתלוננים על השיעמום והתנאים הגרועים. „אנחנו שמחים שאנחנו כאן. זה הכל."

אבל הצעירים לא מסתפקים בזה. „צריך באמת להיות ציוני גדול," אומר צלם צר־פתי, „ולאהוב מאוד־מאוד את עפר הארץ ה־זאת, כדי לבלות כאן את חג־הפסח."

אנשים

הדימוי של לסקוב

לדימוי חריף ביותר נזקק, השבוע, מנהל רשות־הנמלים והרמטכ"ל לשעבר, **חיים לסקוב**, כדי לתאר את מצבם של נשיא מצריים, **גמאל עבד־אל־נאצר**, ושליט ירדן, **המלך חוסיין**, שבדמעות־שליש מב־קשים „לחסל את תוצאות התוקפנות". אמר לסקוב על מצב זה בראיון שהעניק ליומון דבר: „זה מזכיר לי אותו סטודנט שהלך לבית־זונות וחטף סיפיליס. אל תלך — ולא תיפגע!" ● אגב, באותו ראיון נתן לסקוב פירוש משלו לנוסחאות המסוגננות, המופי־עות מדי פעם בידיעות מדיניות. סיפר לסקוב: „מקורות יודעי־דבר — זה לרוב ראש־הלישכה. חוגים מקורבים — זה אחד הפקידים." ● „הרב המגייר", **רביי מאכס נוסבאום**, שהוא הרב הרפורמי של כוכבי־הוליבוד, אינו עוסק רק בכוכבים אלא גם במדינאים. לאחרונה גילה הרב את פרטי־השיחה שניהל לא מכבר עם סגן־נשיא ארצות־הברית, **יוברט המפרי**. לדבריו, התעניין המפרי בשיחה עימו „איך יתכן שישראל אינה חושבת על פיתרון בעיית הפליטים? האם אני צריך להסביר להם מה לעשות בפרובלמה הומאנית כזאת? אני רוצה לשמוע מכם, היהודים, בבית הלבן, כיצד לפתור בעיות מוסריות ולקבל דוגמה מכם. מה אתם רוצים להיות: אלבניה קטנה?" ● ראש עיריית ירושלים, **תדי קולק**, רוכש לעצמו אהדה לא רק בקרב אוכלוסיית ירושלים המיזרחית ומדינאי יש־ראל, כי אם גם בירדן. העיתון הירדני א־דיפע, המופיע ברבת־עמון, הקדיש לתדי קולק כתבה שנכתבה ברוח אוהדת, בה מביא הכותב ציטטות מדבריו של קולק, מפרט פעולותיו לפיתרון הבעיות הכלכליות והחברתיות שנוצרו עם איחוד שני חלקי־העיר. ● **למנחם ברוצלבסקי**, בן ה־נד, המתגורר במצפה־רמון, יש דעה משלו על הרמטכ"ל של צה"ל, רב־אלוף **חיים בר־לב**. תמוה בעיניו כיצד זוכה בר־לב להערכה כל־כך רבה, „הרי הגיבור הזה עדין כל־כך!" ברוצלבסקי הזקן צריך ודאי לדעת מה שהוא אומר: סוף־סוף הוא אביו של הרמטכ"ל. כשנשאל ברוצלבסקי, שלאחרונה הוציא ספר של לקט אימרות ופתגמים, מה היא הרגשתו לאחר שבנו התמנה לרמטכ"ל, ענה: „אני לא יודע מה לענות. הוא נישאר אותו דבר. בכלל לא השתנה. הוא אותו בן נהדר כמו שהיה תמיד."

לונה בבקיני
אהבה גרמנית

הגרמני של ר' שמחה

ימים אחדים לפני שנערכו טקסי־הזיכרון לרגל 25 שנה למרד גיטו ווראשה, ניראה דווקא „אחרון הזוכרים," **ר' שמחה הולצברג**, שהוא מלווה ברחובות תל־אביב תייר דובר־גרמנית. לשמחה, יוצא גיטו ווראשה, הממשיך להפגין לבדו נגד כל קשר עם גרמניה ונגד כל ביקור של גרמני בארץ, היה הסבר להתנהגותו יוצאת־הדופן: התייר דובר־הגרמנית אותו הדריך בסיור בתל־אביב, היה עיתונאי אוסטרי, שסייע בזמנו להצלת יהודים רבים, „אינני נגד כל הגרמנים והאוסטרים," הסביר הולצברג, „הנה, אם יש גוי אוסטרי טוב, אני המארח שלו בתל־אביב." ● חתן פרס ישראל לרפואה, הד"ר **חיים שיבא**, מנהל בית־החולים תל־השומר, העלה השבוע זיכרונות מתקופת השבת השחורה, היא ה־29 ביולי 1946 — כאשר כל צמרת־הביטחון של היישוב נעצרה והוגלתה על־ידי הבריטים למחנה־רפיח. שיבא נלקח אז על־ידי הבריטים, כדי לארגן את השרות הרפואי במחנה־העצורים. לדברי הרופא, פנו אליו אז העצורים, ממפקדי־ההגנה, בדרישות מוזרות ביותר: בין השאר — לספק להם כדורי־מרץ. כששאל שיבא לשם מה הם זקוקים לכדורי־מרץ אלה, השיבו לו: „כדי לפרוץ את שער־המחנה השמור על־ידי טאנק!" ● מוזמני הצגת־הבכורה של המחזה שורשים, שהועלה בשבוע שעבר באהל, היו עדים לתופעה מעציבה. היה זה כאשר השחקנית הוותיקה **לאה דגנית** עלתה על הבימה, לאחר שנעדרה מהצגות האהל זמן רב. מרגע עלייתה לשחק, נהגה לאה כאחוזת־הלם. תחילה, לא הרגיש הקהל בכך, אולם שותפיה להצגה, ובייחוד **זיוית**, היו נאלצים להצילה כשהם לוחשים לה את הרפליקות. לאחר המערכה הראשונה התמוטטה דגנית והתעלפה — ולא הייתה מסוגלת להמשיך בהצגה. את מקומה מילא הבמאי **אברהם אסיאו**, שביקש את סליחת הצופים וקרא מהכתוב את הקטעים שהשחקנית היתה צריכה לשחק. רק מעטים ידעו את הסיבה להתמוטטותה: היא היתה קשורה בהתמוטטות אחרת — זו של בעלה, הבמאי **משה הלוי**. לפני ההצגה קיבל הלוי התקפה, נלקח באופן דחוף לאישפוז. ● הפיזמונאי **דידי מנוסי** הצטרף אל תוקפיו של שר־העבודה **יגאל אלון**, בשל הצהרותיו האחרונות. מנוסי הגיש לידיעות אחרונות רשימה סאטירית בשם הפלמ"חניק מטפס על המחר, אולם המערכת שינתה את הכותרת להפלמ"חניק מתכנן את המחר, כדי לא לפגוע בשר.

האהבה של לונה

למרות היותה בחודש החמישי להריונה, עומדת הזמרת־שחקנית **יונה עטרי**, לקבל על עצמה תפקיד ראשי בסרט שצילומיו יתחילו רק בסוף החודש הבא. יונה תופיע בסרטו של **אברהם** („פשנל") **דשא**, סורמללו הגדול, תשחק כמובן — אשה בהריון. ● עד כה התפרסם **ג'וקי ארקין**, בעיקר, כפנטומימאי. השבוע, הוא הוכיח כי כוחו רב לו גם בדיבורים. בערב־בידור שנערך במועדון צוותא בתל־אביב, היה ג'וקי צריך להופיע כאחד המספרים בתוכנית. מאחר שמנחה־הערב חלה ולא בא, קיבל על עצמו ג'וקי להנחות את הערב ולראיין את המופיעים. הוא הצליח לאלתר ראיונות משעשעים, עד שבתום־הערב הוצע לו להתחיל לערוך בקביעות ערביי־ראיונות ב־ארץ. בין השאר ריאיין ג'וקי, בערב זה, את הסטודנטית הדנית לתיאולוגיה, **אולה**, המופיעה גם בקיטעי־שירה בעברית ודנית. „רגע, אני לא מבין," שאל אותה ג'וקי, „את לומדת להיות כומר או נזירה?" „נזירה?" השיבה אולה, „מה פיתאום?" ● קאריירת המלחין הצעיר **יאיר רוזנבלום**, שכבש את עולמו בסערה לאחר מלחמת־ששת־הימים בשורת פיזמונים שהפכו ללהיטים — הופסקה זמנית, לאחרונה. יאיר נפצע ב־תאונת־דרכים, בדרך לירושלים, אושפז למס־פר שבועות בבית־החולים. בקרוב עומד יאיר לחזור לפעילות מוסיקלית, לאחר שיצא מבית־ההחלמה בו הוא שוהה עכשיו. ● דוגמנית־הצילום הכושית היפה ביותר בעולם, **דוניאלה לונה**, מאוהבת סוף־סוף. לונה, אותה השוו עורכי ירחון האופנה הארפרס ל„פליקאן אלוהי וארוך־רגליים" מצאה את האהבה דווקא אצל ניצב־סרטים גרמני, **גאורג וויליינג**. „אני אוהבת אותו על־אף שהוא יותר נמוך ממני!" מצהירה לונה, המתנשאת לגובה של 178 סנטימטר, בלי עקבים. ● תיאטרון חדש נולד. **הילל נאמן**, ממייסדי ומנהלי בימת השחקנים, פרש מהתיאטרון הצעיר, על רקע חיכוכים עם חבריו, הקים לעצמו תיאטרון עצמאי הנושא את השם התיאטרון הפתוח. הוא כבר החל, השבוע, בחזרות לקראת הצגת־הבכורה של מחזה מפרי־עיטה של **ויויאן מלבורן**, מחזאית בריטית־ביטניקית צעירה — הנושא את השם איפה, איפה, אתה ג'וני? ואשר העלאתו בעוד חודשיים בקפה־תיאטרון הילטון נשמרת, משום־מה, בסוד כמוס. ● אחד־אחד נושרים כוכבי תוכנית־המיוסקול הישראלי של **יונתן כרמון**, הממשיך להופיע בארצות־הברית — וחוזרים לארץ. אחרי אילן ואילנית, אשר חזרו רק לפני שבועיים, עומד לחזור כוכב נוסף של התוכנית — **אושיק לוי**. אושיק התכוון להישאר מחוץ לגבולות־ישראל עוד כשלוש שנים, אך לפני זמן קצר חזרה לארץ אשתו, **עירית רזילי**, והחלה לחפש עבו־רה ועבור בעלה עבודה ודירה. ● איש־העסקים ומפיץ־הסרטים **דויד שיף** שרק לפני זמן קצר נירשם לגירושין מאשתו, **אלה שיף**, התאושש מהר מאוד. אבל למרות הלקח שלמד מנשואין לנערת־זוהר צעירה, חזר דויד לאותו מחזור: לאחרונה ניראה שיף, בן ה־40, בחברתה של **נילי לבקוביץ** בת ה־21. נילי, יפהפיה בלונדית, היתה בעבר דיילת־קרקע באל־על, וחברתו של הרופא המבוקש **ד"ר יזהר חרוזי**. היא גם רשומה באוניברסיטת תל־אביב ו־מופיעה שם אחת לשמלה חדשה.

לונה בחליפה
כסף אמריקאי

FROST LIME

חדש! מוצרי
פרוסט ליים
של WILLIAMS
בריח לימונים
ירוקים טרופיים

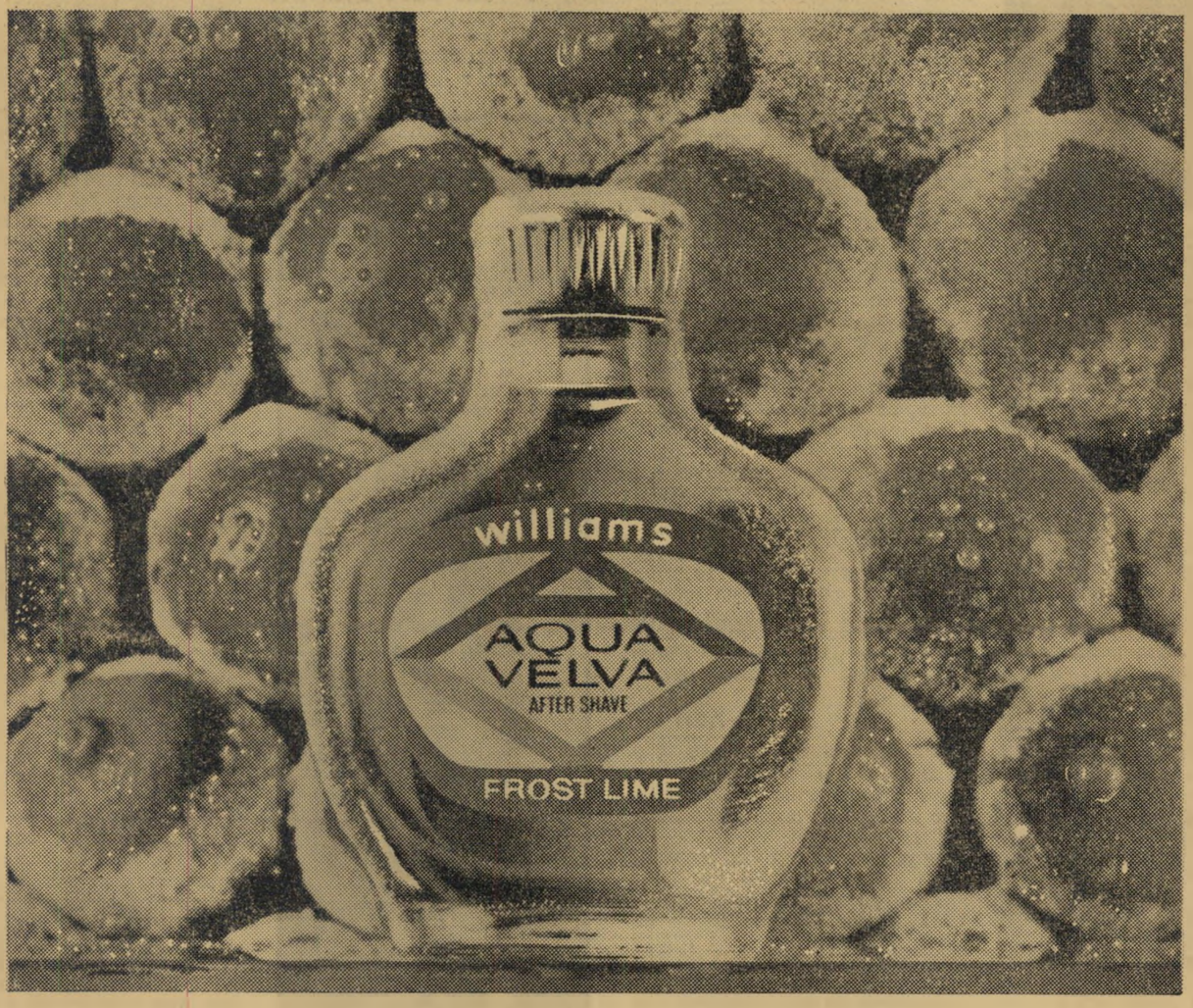

מיוצר בישראל ע"י חב' בלמון בע"מ. המפיצים חב' נורית בע"מ

בעולם

כדור־הארץ

אביב אדום

אחרי שבועות של מהומות בברלין וב־אמריקה, של דיפלומטיה סודית בוואשינג־טון, בפאריס ובהאנוי, השתתקו הצעקות ודעכו הלהבות ברוב חלקי־תבל.

רק בלב אפריקה, שם נאבקת ביאפרה נגד כוחות ניגריים עדיפים העוסקים ברצח־עם — וכמובן, בחיאט־נאם החצוייה — המשיכו להילחם הלכה למעשה.

ביתר זירות־הקרב הפיתאומיות ניכר היה, שהלוחמים משני הצדדים אוספים כוח כדי לחדש, מאוחר יותר, את מאבקם:

● **בברלין** ישבו סטודנטים ראדיקא־ליים, טיכסו עצה מה לעשות מול „חוקי־החירום", שאותם יחוקק, ללא ספק, הבונדס־טאג — בעוד איל־התעתונות אכסל שפירנ־גר הפעיל יותר ויותר לחץ בכיוון זה.

● **באמריקה** לא פרץ, כצפוי, המרד השחור. המהומות היו קטנות, יחסית. נער אחד, שהניח את נשקו בשיקאגו, אמר בבת־צחוק: „עלינו לבלות כרגיל בסוף־השבוע!"

מארגוט פונטיין
גנרל תמורת בעל

אבל מאמצי הגזענים והשילטונות, הדורשים מג'ונסון „מדיניות של יד קשה", והקריץ החם הקרב ובא — בישרו שהשקט המ־תוח הוא, לכל היותר, הפסקת־אש זמנית.

● **בבירות העולם** נמשך המו"מ על המקום בו יתנהלו שיחות־השלום בין וואשינגטון להאנוי. שני הצדדים השתדלו — כרגיל — לנצל עניין זה כדי להשיג הישגי־מישנה תעמולתיים ומדיניים. ובינתיים המשיך לזרום דמם של בני ויאט־נאם.

פאנאמה

חטיפת הגנרל

מארגוט פונטיין, הבאלרינה מס' 1 של עולם־המחול הבינלאומי, רגילה לכך שבעת־הריקוד חוטפים אותה מן האדמה, כדי להרים אותה לגבהים.

השבוע היתה מארגוט פונטיין, ילידת־ברי־טניה, מעורבת בפרשת־חטיפה מסוג אחר.

בעלה, המיליונר הפאנאמי רוברטו ארי־אס, שהוא גם חבר בית־הנבחרים של ארצו, החליט לשוב לפאנאמה, כדי להתערב במא־בק הפוליטי המתנהל שם סביב בחירתו או אי־בחירתו של נשיא חדש, ב־23 במאי. אריאס נחשב לאיש־אופוזיציה והוא שו־תק, בשנת 1964, כאשר מתנקש ירה בו.

בן־ערובה. הפעם רצו אריאס ואשתו להיות בטוחים שלא יבולע לו. על כן החליטה מארגוט פונטיין — לדברי הש־בועון הבריטי סקס' — לחטוף את ראש המישמר הלאומי של פאנמה, כבן־ערובה. „אם יעצרו את רוברטו — נוכל לקבלו בחזרה תמורת הגנרל בוליבאר ואליארינו!" הצהירה, לדברי העיתון, הבאלרינה בפני הכתב — שפגש אותה בקפה לונדוני, לא הרחק מאולם קובנט גארדן, שם מופיעה.

מובן מאליו שכאשר הופיע המאמר — הכחישה מארגוט את כל הסיפור. אבל

(המשך בעמוד 26)

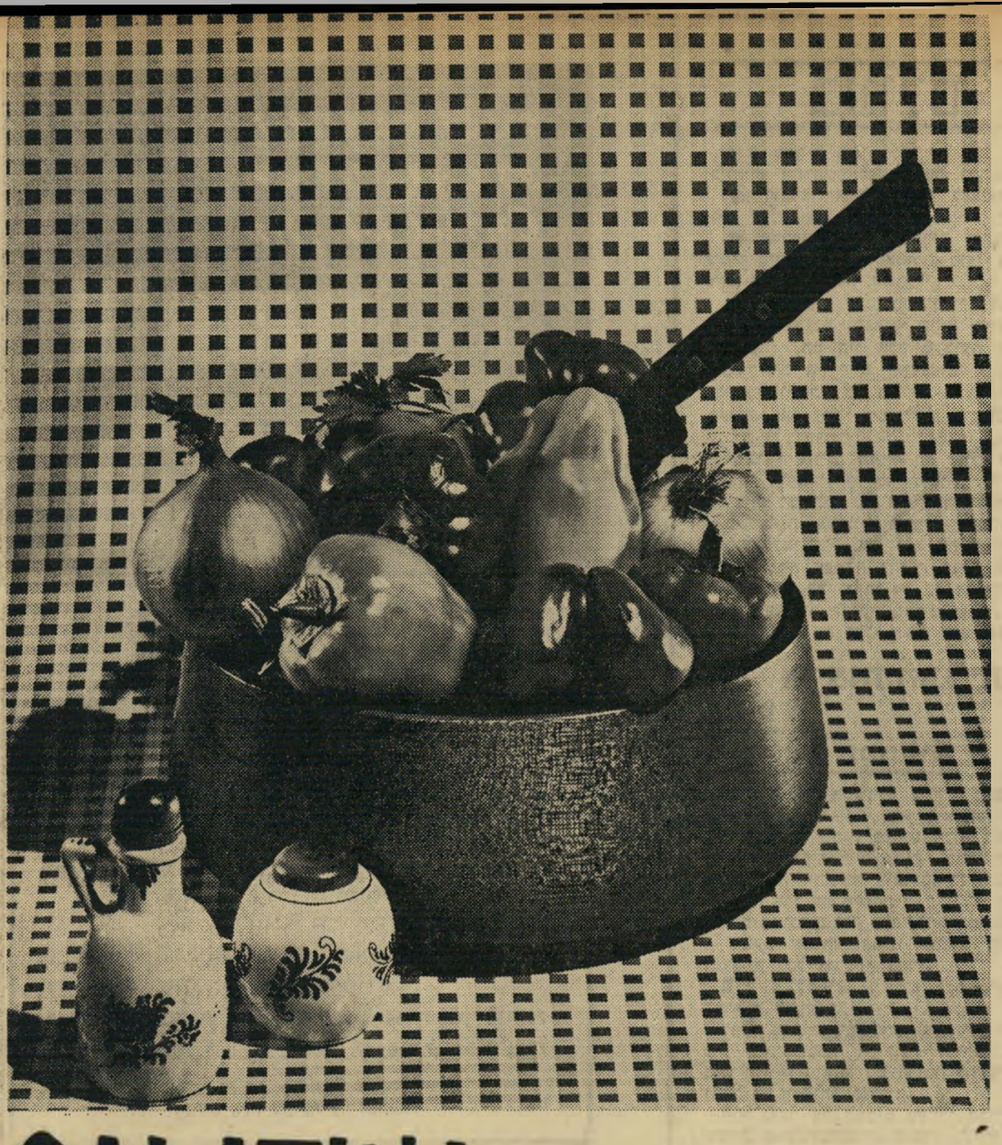

SALATINA
סלט & גבינה

גבינה לבנה רכה בתוספת מבחר ירקות, כגזר, פלפל, גמבה, בצל ותבלינים פיקנטיים, הופכים את „סלטינה" למעדן יחיד במינו על כל פרוסת לחם.

„סלטינה" — גבינת המריחה של שטראוס שכבשה את עקרת־הבית בסערה והפכה ללהיט הגבינות המבוקש ביותר השנה. „סלטינה" — אידיאלי כממרח על לחם, בפיקניקים וטיולים על שפת־הים בארוחות בוקר וכבוד לאורחים. „סלטינה" — בקופסה בת 125 גרם המחיר 55 אגורות, להשיג בסופרמרקטים ובחנויות המכולת המובחרות.

שטראוס
נהריה

פרסום דחוף

דרוש
מורה דרך מוסמך
השולט בשפות
אנגלית וגרמנית,
רצוי בעל רשיון נהיגה,
לעבודה מיידית
לפנות: „טיולי־הגליל" בע"מ
טבריה, טל. 20550—20330 (ובשעות הערב 50063), רחוב הירדן 10.

לרגל יובל ה־15 —
15% הנחה ממשית
על כל קניה
חליפות הדיון
קיצים מיוחדת
תאם
ת"א שדי מסריק 19
אוטובוס 12 19 25 62

מרכז
עדשות מגע
CONTACT LENS CENTER
„גרוזובסקי — אישון לנפ"
תל־אביב, רחוב שניאור 5 (פינת רח' פינסקר 20, ליד מוגרבי, מול מגרש חניה) טל. 55029
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה.

זהו מטבח "דנאר"
חדיש, נוח ומפואר!

מטבחי „דנאר" המפוארים מוצגים עתה לראוה
בתערוכת הרהיטים בביתן 29 בגני היריד בת"א

התצוגה פתוחה עד 27.4.68, בין השעות 22.00—17.00
וב: —

ח י פ ה: „דנאר" בע"מ, רחוב נורדוי 28, טל. 66819
תל-אביב: „דנאר" בע"מ, אבן-גבירול 47, טל. 245634
„המהדר", רח' אבן-גבירול 110, טל. 227908
„כח" שרותים בן-יהודה 170, טל. 232194
ירושלים: אברהם פרימק, שמאי 8, טל. 26608, 62736
נתניה: „אורגון", רחוב גורדון 3
רמת-גן: בביוף, רחוב הרצל מס' 64, טלפון 727433
מפרץ חיפה: ביח"ר דנאר, חלוצי התעשיה 7, טל. 723696

למרות הפיחות כ-10% הנחה ושנה אחריות.
הנחות אלה בתוקף עד 30.4.68.

דנאר בע"מ
רהיטי מטבח

שינוי כתובת —

מנוי המבקש לשנות את כתובתו מתבקש
להודיע על כך שבועיים מראש, על-מנת
למנוע עיכוב במשלוח העתון למען החדש

בעולם

(המשך מעמוד 25)

בינתיים התרחשו כבר מספר דברים:

● רוברטו אריאס הגיע לפאנאמה — ולא נעצר או נפגע.

● ארבעה בריטים צעירים, שהגיעו ב־מטוס מיסחרי רגיל לפאנאמה, נעצרו כ„קוש־רים קשר לחטיפת הגנרל."

● הפרקליט הבריטי־היהודי המהולל, דייויד ג'אקובס, הצהיר שהוא מייצג את הארבעה: „הם היו חלק מקבוצה בת 40 שכירי־חרב אירופיים, שהתכוונה לנסוע ל־פאנאמה ולשבת שם בשקט — עד שיקבלו פקודה. אני עצמי טס לשם, השבוע, כדי לנסות ולשחררם."

שכירי חרב. הוסיף הפרקליט: שכירי־החרב הועסקו על־ידי סוכנות מיסחרית בריטית, המשלמת גם את שכר־טירחתו.

כשנשאלה מארגוט פונטיין עצמה, ערב טיסתה לניו־יורק, שם היא עתידה להופיע השבוע, מה יש לה להגיד, ענתה בתוקף: „שטויות. לא ידעתי על כל העניין. אבל בזמן הבחירות לבית־הנבחרים, במאי, אהיה בפאנאמה — אם בעלי יישאר שם ואם לא."

ארצות־הברית

האיש שעבר את המחסום

יש כל מיני מפגינים. בייחוד באמריקה. ובמיוחד בעיר־ההיפים, סאן־פראנציסקו.

אחד מאלה שחזה פעמים רבות בהפגנות תושבי רובע־ההיפים היה סמל־המשטרה ריצ'ארד („קרן־שמש") ברגס, בן ה־32. ה־סמל לא אהב את מלאכתו: „מכים מכות־רצח אנשים המוכרים ירק בלתי־מזיק כמו חאשיש — שעה שמותר אצלנו למכור כלי־נשק רצחניים לכל דורש!" אמר.

כלי מכנסיים. השבוע עבר ברגס מ־הצהרות למעשים.

לבוש מדי סמל־משטרה, הוא ניגש למדר־גות בית־המשפט העירוני, הוציא מכיסו סיגריית־מאריהואנה, סם הדומה לחאשיש — והחל מעשן אותה בציבור.

הוא נעצר על המקום על־ידי חבריו. ב־פקודת מפקח־המשטרה, הוסרו מעליו סמל־המשטרה שלו — והמדים. ברגס הועבר לבית־הכלא העירוני, השוכן באותו בניין, כשהוא לובש כתונת ותחתונים.

„זה לא איכפת לי," אמר המפגין־היחיד, בחיוך רחב, „כי הוכחתי שלא אני, אלא ה־חוק, הוא הגיבב בציבור — בלי מכנסיים!"

מדע המכשף והפסיכיאטר

„האפריקאים אינם זקוקים לרפואה הפסי־כיאטרית של הלבנים. להיפך — העולם ה־לבן יכול ללמוד מהמכשף האפריקאי!"

הצהרה זו נמסרה על־ידי אחד הרופאים האפריקאיים שהשתתפו, החודש, בקונגרס האפריקאי לפסיכיאטריה, שנערך בדקאר, בי־רת סנגאל. היא מושתתת על יסודות רפו־איים איתנים.

כי כפי שהסתבר בעת שיחות־הקונגרס, תלויות לא מעט מחלות־הרוח בחברה בה גדלים החולים. הרבה הפרעות שקשה ל־רפאן, בחברה מערבית רגילה, מסולקות בנקל, באפריקה, הודות להרגלים השונים של בני היבשת השחורה.

רוחות רפאים. מקור השוני נעוץ בכך, שהחברה הלבנה, המערבית, פועלת על־סמך יעילות האדם היחיד — ותודות לסקרנותו ולרצונו לחקור את הנעלם; ב־עוד שהאדם האפריקאי פועל על־פי יסודות הרבה יותר שיתופיים: מקור־מחשבותיו הוא — שהוא שייך לקבוצה, לכפר או לשבט, הפועל יחדיו למען אינטרס קבוצתי.

משום כך, קל לרפא אפריקאי בעזרת השבעותיו של „מכשף" — המזעיק את רו־חות־הרפאים, כביכול, או המפעיל את אבות־אבותיו של חולה־הנפש; בעוד שהאדם ה־לבן החולה לא יגיב אלא לטיפול המנסה לעורר את הכרתו לעובדה שהוא חולה או מופרע.

אפשר להפנט, או לשכנע, חולה־רוח כו־שי. ואילו חולה־רוח לבן צריך לחנך מחדש.

משום כך עסקו 250 מומחים שנתכנסו

* בארצות־הברית אין צורך ברשיון כדי לקנות כלי־נשק מכל הסוגים. דובים מן הסוגים שבהם השתמשו לרצח קנדי וקינג אפשר להזמין ולקבל בדואר־חבילות.

סמל־משטרה ברגס במעצר
נשק מותר, ירק אסור

בדקאר לא רק בפסיכיאטריה לשמה — אלא גם בסוציולוגיה, בפסיכולוגיה כללית, באתנולוגיה ובידע־השפות.

„נוציא מן הכנס הזה יסודות חדישים לטיפול בחולי־הנפש," הצהיר אחד הרופאים בתום הכנס. „כבר השגנו עשרות השגות."

בכל העולם

רוצחים ישנים וחדשים

בשבוע בו סערו הרוחות ונתגבשו חזיתות בין השמאל החדש לממשלות קאפיטליסטיות וסוציאליסטיות מן הסוג החדש (ראה לעיל) — גם זה קרה:

● **בפראג,** צ'כוסלובקיה, רמזו ש־לורנטי ברייה, הבוס האיום של המשטרה החשאית הסובייטית, שנהרג על־ידי כרוש־צ'וב וחבריו לאחר מות סטאלין — היה גם האיש שתיכנן ופקד על רצח בנו של הנשיא הראשון של צ'כוסלובקיה, שר־החוץ יאן מאסאריק, לאחר שיחרור ארץ זו מעול הנאצים.

● **בוארשה,** פולין, המשיכו הטיהו־רים וההסתה נגד מתנגדי המישטר, אנשי־הרוח והציונים — הקיימים והמדומים.

● **במרכז האו"ם** פירסמו המשת־תפים של מועצת־הביטחון, המייצגים או־מות אסיאתיות או אפריקאיות, דרישה, כי האו"ם יפעל בכוח הנשק נגד רודזיה הגזענית. הקריאה נתפרשה כצעד תעמולתי, לקראת מתן חיפוי לכוחות־המחתרת השחו־רים, שהחלו פועלים ברודזיה — אם ו־כאשר יימנעו שוב האו"ם ובריטניה מכל התערבות.

● **בראר־אס־סלאם,** הכירה ממשלת טנזניה בממשלת חבל־ביאפרה הפורש — ב־מטרה לרסן את רצח־ההמונים של בני שבט איבו. „הם נודו על־ידי בני ניגריה, כפי ש־יהודי גרמניה נודו בזמנו על־ידי היטלר," הסביר שר־החוץ הטנזני, שיראל מונגה.

● **בניקוסיה,** קפריסין, קיבלו המוני תורכים צוהלים את ראף דנקטש, סגן ראש־ממשלת קפריסין, מנהיגם המוכתר של ה־תורכים באי, שהצהיר, עם שובו: „אנו נזהר שמה שהשגנו בקרבות־רחוב לא יילקח מאיתנו ליד שולחן הדיונים."

קולנוע

ישראל

האיש הבודד

יוסף פראח, התגלית הבולטת של הסרט אסירי החופש, מזדהה בדרך כלל עם הדמות אותה הוא מגלם בסרט. אבל בהס־תייגויות.

הוא ממלא התפקיד של צעיר ערבי שגאל את כבוד אחותו שנאנסה, רצח את הגבר שאנס אותה, ומרצה על כך עונש־מאסר ממושך. בחיים הוא לא היה מגיע למצב זה. „אילו לי היה קורה דבר כזה, ומישהו היה אונס את אחותי," הוא אומר, „לא הייתי מתנהג כך. לא הייתי הורג אותו. לא הייתי משלם את כל חיי בשבילה. יש פיתרונות אחרים. הייתי מכריח אותו להת־חתן איתה. אולי. או שתפיל."

אין זמן לסכור. יוסף פראח, כמו הרבה צעירים ערביים אחרים, התרחק מהכפר הערבי, ועדיין לא חדר לעולם היהודי — והוא תלוי בין שני העולמות. אבל בניגוד לחבריו, אין לו זמן להתעמק בבעייה ולס־כול ממנה. „אין לי זמן. אני משחק בירושׁ־לים ובנצרת, וצריך להיות הרבה בתל־אביב בקשר לסרט. כשיש לי קצת זמן כנוי, אני קורא ספרים על תיאטרון."

עם ידידיו הערביים הוא ניתק כימעט לגמרי את הקשרים. יש לו הרבה ידידי־ם יהודיים, כאלה שלמד איתם בבית־הספר לאמנות־הבמה ברמת־גן, וחברים לעבו־דה. אבל חברים אמיתיים אין לו. מבחינה אמנותית, יש לי קשר עם הרבה חברי־ם יהודיים. יש הרבה שחקנים שיוצא לי להיפגש איתם. אבל חברים, ממש, אין לי. כי אין לי זמן לסתם בילוי."

הוא סגור בתוך עולם־התיאטרון, מסרב בעקשנות לצאת ממנו. „בפוליטיקה אני לא מתעניין „יש די הרבה אנשים שישברו את הראש על זה. בשבילי לעשות תפקיד טוב זה חשוב יותר מהכל. ובקשר למצב הערבים בארץ: „אני לא יודע. יש לנו תיאטרון ערבי בנצרת, ואילו היתה לנו תמיכה, היינו מצליחים להביא אותו לכל התושבים הערבים בישראל."

יוסף פראח (ימין) ב„אסירי החופש"
„שתתחתן או תפיל..."

לא לסרב. לבידור והנאות אין לו זמן. לא לבידור יהודי, ולא לבידור ערבי מסורתי, אין לו זמן. בתי־הקפה הוא אפילו לא יכול היה להרשות לעצמו לנסוע לביתו. ההורים לא כועסים על זה. „בעיניהם ניראה טוב כל מה שבעיני ניראה טוב. בשבילם, לא חשוב הכסף. אבא שלי אמר לי: „לא איכפת לי אם תעשה הצגה אחת בשנה. אבל תעשה. הוא לא חודר לאמנות, אבל מבסוט מהציבוריות. כי הקהל מכיר את הבן שלו."

הוא רוצה להתקדם בתיאטרון בכל מחיר. „אילו היו מציעים לי תפקיד בהבימה, או כל תיאטרון אחר, הייתי מקבל את התפקיד. הסיסמה שלי — לא לסרב." אבל הוא היה משתדל לא לזחזר על התיאטרון „ערבי.

התפקיד שקיבל באסירי החופש שינה את חייו. „אם לא הייתי עושה את הסרט, אני לי יודע איך הייתי חי." התיאטרון הערבי לא כיסה את עצמו, הוא עבד יחד עם חבריו מבלי לראות פרוטה, והתקיים על הלאוות. עכשיו הוא מוצף הצעות ועבו־דות: „אבל זוהי רק התחלה," מבטיח יוסף.

ליוסף מלאו עשרים וארבע שנים. יש לו פנים צעירים ויפים, והוא משתמש בהם לתיאטרון בלבד. „אילו הייתי מתאהב באשה יהודיה," הוא אומר, „הייתי מתחתן איתה. אילו הייתי מתאהב. אבל אני לא חושב על אהבה בכלל, וגם לא על חתונה. אני עסוק. יש לי הרבה עבודה. אם אתבסס, נירא."

סרטים

משחקים מסוכנים

משחקים (גת, ת״א, ארה״ב) בנסיון להחזיר את סימון סניורה לימי זוהרה, נע־שה למענה סרט הדומה מאד־ומדי לאחד ה־סרטים המפורסמים שלה — בנות השטן. אלא שאת הסרט הזה, בניגוד להוא, לא עשה קלוזו וזה מורגש מאד מאד.

עד שסימון סניורה נכנסת לתמונה יש נסיון ממושך להכניס את הצופה לאווירה מיסטית ומחשבות לא מעניינות ביותר, על מוות ומישחקי מוות. סימון סניורה מגיעה לכאורה במיקרה. היא מנסה למכור למשפ־חה השלוה והעשירה מוצרי קוסמטיקה, מת־עלפת באמצע המכירה ונשארת בדירה, ב־רשות הבעלים, עד לסוף.

היא מלמדת את הזוג שלדירתו נקלעה לשחק מישחקים מסוכנים יותר מאלה בהם היו מעבירים את זמנם הפנוי. מישחקים עם אקדחים אמיתיים. הזוג מוקסם ממנה, מוש־פע ממנה, ומכאן מתפתחת עלילת מתח מרתקת למדי, אך לא סבירה ביותר.

את המתח יוצר הבמאי, קרטיס הרינגטון, באמצעות עלילה שאינה מקורית, ואפקטים קלסיים שיגרתיים: וילון נע ברוח. חתול מיילל בחשכה. ידית של דלת מרשרשת ב־לילה. ידיים באפלה וזעקות אימים. סימון סניורה, למרות שהשמינה, עדיין מלאת קסם וכישרון יותר מכל מחליפותיה, והזוג ה־משתף איתה פעולה לא נופל ממנה בהרבה.

הכל קשור

אקדח מול אקדח (ירון, תל־אביב; ארצות־הברית) אר. קיי קוראל היה אחד מטובי המערבונים שגוצרו. ההמשך שלו, אקדח מול אקדח, יכול עדיין להגות כל חובב־מערבונים הגון.

הדברים מתרחשים בזמן שהחוק הפדראלי עדיין לא שלט על כל מדינות ארצות־הברית, והשליטים המקומיים היו מגיעים לשלטון בעזרת אקדח והרבה גוויות. מאבק כזה על השלטון בעיר קטנה מביא להרג משפחה שלמה, והגיבור, שהוא איש־חוק מסור, זונח את החוק החקוק, כדי לגאול את דם אחיו בהתאם לחוקי המידבר. פעולה ערה. דיאלוגים חדים ושנונים. פרצופים קשוחים, משוחקים במיטב הכישרון.

הסרטה

הבמאי והבמאי האמיתי

יוסף שלחין שביים את הילד מעבר לרחוב, סרט אוטוביוגרפי שזכה בהצלחה תסרת־תקדים, מביים עתה סרט אוטוביוגרפי

(המשך בעמוד 28)

אימפרסריו ברוך גילאון מציג:

לכבוד החג — במלאת 20 שנה לעצמאותנו

להקת הזמר המפורסמת

קומפניון דה שנסון

בתכניתם העשירה!

משולבת זמר ומשחק „לאוזן ולעין" הכוללת „להיטים" אוניברסליים והומורסקות מוסי־קליות ויזואליות

חיפה „ארמון" יום ה׳ 2.5 ב-9.00 בכורה
עין־השופט יום ו׳ 3.5 ● מוצאי-שבת 4.5

תל־אביב „היכל התרבות"
יום א׳ 5.5 — גאלה 8.30

ת״א „היכל התרבות" יום ב׳ 6.5 לצה״ל
באר־שבע „קרן" יום ג׳ 7.5 ב-9.00
רחובות „בית העם" יום ד׳ 8.5 ב-8.30
נתניה „שרון" יום ה׳ 9.5 ב-9.00
גבעתיים „נגה" יום ו׳ 10.5 ב-8.45
ק. ביאליק „סביון" מוצ״ש 11.5 ב-8.45

כרטיסים — בתל־אביב: „אוניון", „כנף", „רוקו־קו". חיפה: „נובה־ברגר". רחובות: „פלתורס" ויתר המשרדים. נתניה: „סגנל". גבעתיים: „גבע", „רכניץ" רמת־גן ועוד.

ROJA
PARIS
BRILLANTINE RICINÉE
ליופי ולבריאות שערותיך

קורס נוסף במסלול יום
גרפיקה שימושית

המכללה הפוליטכנית
מיסודם של יוצאי הסגל האקדמי של הטכניון. מכון מכנולוגי לישראל
רחוב טשרניחובסקי 31, תל־אביב; טלפון 612741
9.00—1.00 לפנה״צ; 4.00—8.00 בערב

קולנוע

(המשך מעמוד 27)

שני, הנושא את השם הבן האובד. עבודת־הבימוי מתנהלת כמו בסרט הקודם. פרדי שטיינהרט עומד מאחרי־המצלמה וצועק אקשן! עמוס מוקדי עומד לידו ומארגן את העניינים, ויוסף שלחין מסתכל. רק שבסרט הקודם היה זה ליאו פילר שעמד מאחרי־המצלמה ולא פרדי שטיינהרט.

„אני כתבתי את הסיפור," אומר שלחין, גבר בעל פנים פשוטים ומלאי־הבעה. „אני כתבתי איפה לצלם ומה לצלם. בסצינה הזאת אני, למשל, כתבתי שהאבא בא כדי למסור את הילד שלו למיסיון, ובחצר הילד נעצר ומסתכל על הילדים המשחקים. אז מה איכפת לי אם עמוס אומר כמה ילדים ישחקו בחצר. ופרדי אומר להם במה לשחק. אבל אם האבא ירביץ לילד אני אתנגד, או אם הילד יחייך כשהוא צריך להיות עצוב. יש כמה שוטים* שביימתי לבד. כאן, השוט הזה הוא שוט כללי, אז אפילו עמוס יכול לביים."

צה"ל הוא אנונימי. מצלמים בשקט, בין עצי־המיסיון ביפו. הילדים משחקים בסוס ארוך, נערת־תסריט יפהפיה, רושמת רשימות, ואישיותו של פרדי חולשת על הכל. הצוות מעריץ אותו וממלא את הוראותיו בנאמנות.

„כן, שמו קשור בסרט ששת־הימים," מתנצל למענו אחד מאנשי־הצוות, „אבל הוא בעצם לא עשה שום דבר. היתה ועדה של שלושים איש, שחתכה את כל העבודה שלו. בהתחלה הם אמרו: אי־אפשר להכניס לסרט מפקדים גבוהים. הוא עשה פורסרט של מפקד ידוע, ולא נישאר מזה כלום. הוא עשה קלוז־אפים. אמרו לו: צה"ל זה צבא אנונימי. אין קלוז־אפים, וככה נישארו רק המכונות."

פרדי שטיינהרט עצמו הוא בחור עניו ונחבא־אל־הכלים. על ששת־הימים אין הוא מדבר כלל, ובקשר לסרט הנוכחי אין הוא רוצה שיזכירו אותו. „אני רק יוצץ אמנותי. זה סרט של שלחין, ולי אין שום קשר אליו."

„הוא לא בחר את הסיפור, הוא לא בחר את השחקנים, ברור שהוא לא רוצה לתת את שמו," מגן עליו עמוס מוקדי, „די לו שבחוגי־המיקצוע יודעים שהוא ביים אותו."

של מי הנשמה? עמוס מוקדי, שהוא שחקן ובמאי תיאטרון בדרך כלל, הגיע לסרט לא במקרה. „אני הולך לקורס טלויזיה," הוא מספר, „ובינתיים חיפשתי עבודה. מרגוט קלאוזנר (שהיא אמו) אמרה לי שמחפשים בסרט עוזר־במאי. טילפנתי וקיבלתי את העבודה."

יוסף שלחין אינו פוחד שאחרים יקחו לעצמם את התהילה של סרטו. „השקעתי בסרט את כולי," הוא מספר, „הסיפור הוא עלי, כשהייתי ילד. הכל שלי. אבל אני ותרן, אני מוכן לשרת את האיש הכי קטן בסרט. כשסרט טוב, כולם לוקחים לעצמם את הקרדיט. ככה זה. אבל אני יודע שליאו פילר, למשל, לא עשה שום סרט טוב לפני שעשה את הסרט שלי. יגם פרדי שטיינהרט. מה שחשוב זה הנשמה שאני נותן להם. בלי זה הם לא יכולים."

צריך להגיד „מיאו". במהלך הסרטה יש רגעים בהם הוא מרגיש כאילו הילדות שלו עוברת לפניו. הוא נזכר בעכברים שהסתובבו בין המיטות של המיסיון בו למד וחי, בנזירים, בכל. ערב־ערב, לפני השינה, הוא מדריך את בני, השחקן הראשי, איך לשחק את התפקיד שהוא עבר בחיים.

„לפעמים אני לא מסכים עם פרדי," הוא אומר, „לפעמים, כשאני רואה מה הוא אומר לילד לעשות, אני מרגיש שאני, אילו הייתי בן שלוש־עשרה, לא הייתי עושה דבר כזה. אבל כשאני מרגיש שהידע שלו עומד על זה, אני מותר. כל זמן שזה לא פוגע לי בסיפור, אני מותר."

כמו שהתברר בידד מעבר לרחוב, יתכן שיש משהו חיובי בשילוב שבין סיפור של איש תמים ופשוט — חרט במיקצועי, המספר סיפורים פשוטים ונוגעים ללב על חיין ועל ילדותו — לבין בימוי מיקצועי, המשכלל והמשפץ את העלילה, וההופך אותה לסרט.

אבל לאנשי־הצוות יש טענות.

„כן, שלחין. הוא מפריע נורא," מתלונן

(המשך בעמוד 30)

* שוט באנגלית — צילום.

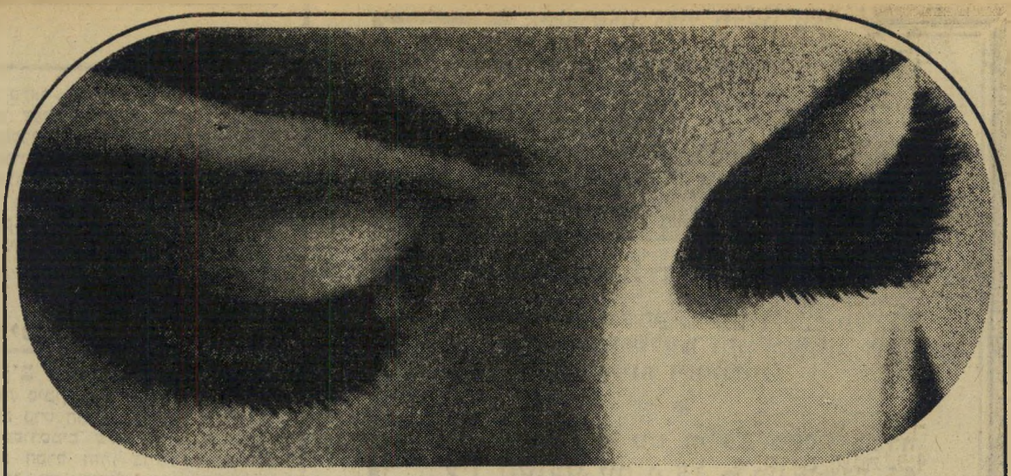

ריסים ארוכים -
הדרך הקצרה אל היופי

אין תחושה מרטיטה כמגעם של ריסים על לחייך, ואין מראה מקסים - מעינים שריסים ארוכים סוככים עליהן.
עם הריסים המלאכותיים של רבלון תראי - לפי בחירתך וטעמך - אצילה, ענוה או מפתה.
הריסים - המלאכותיים של רבלון מורכבים בנקל, נשאים בקלילות ונראים טבעיים לגמרי. (בשמוש נכון ובטפול נאמן הם יאריכו ימים - ממש כריסייך הטבעיים). הריסים - המלאכותיים של רבלון עשויים משער טבעי ומוצעים בגוון שחור ובגוון חום. בשני סוגים:

1. PRIVATE EYE LASHES-ריסים מלאים וסמיכים המותאמים מראש לכל עין, לכיסוי כל אורך עפעפייך.

2. DEMI LASHES-חצאי ריסים מותאמים בנפרד לכל עין, ונתנים לגזירה לשם התאמה לכל אורך העפעף או לחלקו. לפי טעמך. הם נועדו לעבות את ריסייך הטבעיים ולהוסיף להם אורך ונופך של חן.

הדרכה מקצועית להתאמת ריסים - מלאכותיים בפרפומריות המוסמכות למכירת מוצרי רבלון.

REVLON
PRIVATE EYELASHES
Pre-Shaped / Pre-Trimmed / Pre-Feathered
DEMI-LASH

REVLON
PRIVATE EYELASHES
Pre-Shaped / Pre-Trimmed / Pre-Feathered

טיול רווקים ורווקות

יתקיים בימי ששי ושבת, 26/27.4.1968
באוטובוסים מפוארים
לרצועת עזה ותעלת סואץ עד ראס סודר

המחיר —.59 ל"י למשתתף.
פרוספקט ישלח לכל פונה.

לפנות: שירותי חיפה, אבן סינא 4, חיפה, טל. 67722.
מספר המקומות מוגבל.

depilan
דפילן
להורדת
שיער מיותר
באיכות
שוויצרית
vitamol

בית ספר למחזאות
PLAYWRITING

לכתיבת מחזות, תסכיתי רדיו
תסריטי טלויזיה וקולנוע

על צוות ההוראה נמנים מרצים אוניברסיטאיים, אנשי תיאטרון, רדיו וטלויזיה.

המועמדים יצטרכו לעבור ועדת קבלה של בית־הספר.
החרשמה למחזור ג' מתקיימת יום יום בבית הסתדרות המורים, רח' בן־סרוק 8, ת"א (מאחורי בנין הועד הפועל) בין השעות 19.00—16.00

מספר המקומות מוגבל

הופיע רב־המכר
בוני וקלייד

המנוי —
קיבלת
חשבונך,
נא פרע
אותו בהקדם.

רחל מרחלת על כל השולם

היא בסדר

לפני שנתיים וחצי, כשהזמרת אודטה היתה בארץ, התנהל בינה לבין שמוליק קראוס רומאן עז. הם רקדו כל היום וכל הלילה בדיסקוטקים וברחובות. שרו, נהנו, הלכו בשלוש לפנות בוקר להתפלל בבית־כנסת תימני, הלכו לש־תות תה תימני, ולא נפרדו אף ליום ואף ללילה.

עכשיו אודטה הגיעה ארצה, וכאילו בדרך־פלא, יום אחד לאחר בואה, הגיע חנה — מאנגליה, גם שמוליק. „באתי כדי להקליט את הפס־קול של הסרט איריס,״ הוא אומר.

„כן צילצלתי אליה,״ הוא מודה,

אודטה

„אבל לא מצאתי אותה. ברור שאני אנסה שוב.״

היא הגיעה ארצה רזה בעשרים קילו מאשר בעבר, וגם גרושה יותר בשנתיים וחצי. היא באה. רצה לכותל. חזרה, ו־שאלה איפה אפשר למצוא את שמוליק.

„יש לנו זכרונות נעימים מהביקור הזה שלה,״ נזכר שמוליק, „בילינו נהדר. היא אשה ניפלאה. ובשאר העניי־נים היא גם בסדר.״

חצי־חצי אי־אפשר

המהנדס **אורי אפנצלר** סבל צרות צרו־רות בגלל אשתו הצרפתיה, השחרחורת וה־נאה. וזה מפני שהאשה סבלה צרות צרורות מן האקלים הישראלי האכזר.

אז בסוף נמאס לה, והיא נסעה בחזרה ל־פאריס, מפני שכאן אי־אפשר לסבול את ה־מצב, ואת האקלים ובכלל. אז אורי היה אומלל נורא. הוא שידל ושידל, ונסע אל האשה — ושם התפייסו, בני־הזוג, והחליטו שמעכשיו היא תגור כל הזמן בצרפת, ואילו המהנדס הישראלי יגור חצי־חצי: חצי שנה בפאריס וחצי שנה בישראל.

אבל כנראה שחצי־חצי — אי־אפשר. ה־שבוע כתבה לי ידידה מפאריס שאורי נורא אומלל בעיר־האורות. בגלל נסיעותיו הרחק ממקום פרנסתו, סבלו עסקיו. ובגלל שאשתו היתה רחוקה ממנו — סבלו קשריה עימו.

אז אורי אפנצלר החליט לסגר. בקרוב הוא ישוב ארצה, והפעם כדי לארגן את עצמו מחדש במולדת הנוייה.

מינוס אשה צרפתיה, נאה ושחרחורת אחת. זאת אומרת, אם היא תתן לו את ה־גט: למה שדוקא הצרפתיה הקטנה מרוצה מאוד מהמצב המשפחתי החצוי.

מנדי החדשה

„מאנדי הפילה!״ שמועה זו רצה, ב־יום ו׳ האחרון, מקפה „קליפורניה״ ל־קפה „רוול״, ומשם ל„סקאלה״.

סיפרו איך מאנדי המיסכנה סובלת על שבחודש הרביעי להריונה הפילה את ולדה האהוב.

אותה שעה ישבה מאנדי רייס־דייוויס־שאולי בדירתה, לצידו של בע־לה המובטל רפי שאולי, המנסה לאר־גן עסקים חדשים, מאז שהמשטרה סגרה לו את הדיסקוטק. ישבה — ועילעלה בקטלוגים של בגדי־תינוקות שנשלחו לה בדואר־אוויר מבית־האופנה הפאריסאי של „דיור״.

היא היתה שמנמנה מאוד, עגלגלה מאוד, והרה מאוד. היא גם היתה גזי־זת־שיער: כי מאז שנודע לה כי היא עומדת להיות אמא, שוקדת מאנדי רק על דבר אחד — איך להיראות ואיך להתנהג בתפקידה החדש.

חתונה חשאית

בילהה דוהרת שוב

מאז חזרה **בילהה דוידוביץ׳** לשמש כזבנית ברייפיי, חזרה גם לעיסוקיה מלפני התעלול עם ג׳יימס בונד, הוא **שון קונרי** — שעלה לה כימעט במישרתה, ועלה לה בצרות צרורות גם עם הגברים שלה.

בייחוד עם **ישראל בק,** בחור נחמד, שירש מאבא קצת כסף, הקים לעצמו מילק־באר ברחוב דיזנגוף, והחל מבזבז על בילהה, משך כשנתיים, חלק מהכנסות־הירושה.

אבל לישראל יש חוש של כבוד, ועם קונרי הוא לא היה מוכן להתחרות. על כן פיטר את בילהה מחברתו. רק כשנרגע, קי־בל אותה בחזרה.

אז תארו לעצמכם מה הפרצוף שלו, כש־הוא נכנס לדיסקוטק אחד שבכיכר־הקצב, ברחוב החשמונאים — ומוצא את בילהה רוקדת ריקודים סוערים, כשהמיני־מיני שלה מתעופף גבוה־גבוה בפני חברה־למיקצב, בעל־הגנגריה **ראובן וינגוש** (31).

השניים היו שתויים, אלימים ומאוהבים בבילהה. אז הלכו כימעט מכות רציניות — ורק התערבותם של בעלי־המקום, שהוציאו את בילהה ואת ראובן מהפתח האחורי, הצילה את המצב.

עכשיו לא יצטרך ראובן, אומנם, להסביר שום דבר לבק — אבל לעומת זאת אפשר שישאלו אותו בבית כמה וכמה שאלות מבי־כות בקשר לבילהה — כי הוא נשוי.

חג משפחתי

פסח הוא חג משפחתי באמת, חג המאחד את הלבבות.

זה הוכח השנה שוב, בביתה של מתכננת־האופנה **אלה גפטר,** שעמדה להתגרש מבעלה, עורך־הדין **ראובן גפטר.**

הם כבר היו ברבנות, דיברו על הכך, סיכמו את כל פירטי־הגירושין, ואפילו חיל־קו את הרכוש.

ואז בא חג־החרות, ועימו — פגישה מש־פחתית אחרונה בין השניים. היא היתה כה מוצלחת, ונמשכה בצורה כה סימפאטית, ש־אלה וראובן החליטו לתת לעצמם שאנס שני.

הוא אשר אמרתי: אילו היו אנשים יוש־בים יותר בבית, במקום לצאת לעבודה ול־בילויים בלילות — בוודאי שהכל היה מת־נהל אחרת.

בילהה בדרך כלל, הולכות וגדלות עם השנים. החתונה של אסי דיין היתה פי אלף יותר גדולה מכל מה שקדם לה, והחתונה של גליה בן־גוריון היתה יותר גדולה מהחתונה של אסי דיין, ובינתיים, כשמצפים בסבלנות לראות מי ישיג אותם, התברר שאחד ברח מהתחרות. התחתן לבד. עם אשתו בלבד. בלי להראות לאף אחד.

בחתונה של גדעון שמר השתתפו הוא, אשתו, הרבי, ואחיה של אשתו. זה הכל.

„הבת שלי, הללי, בת השתים־עשרה, שהיא הדבר הכי חשוב לי בחיים, ידעה על הח־תונה רק כמה ימים לאחר מכן, ולאמא שלי נודע שבועיים אחרי.״ זה קרה לפני שלושה חודשים, ואף אחד לא ידע — עד הרגע הזה.

למה החשאיות הזאת? „כי אני חושב שח־תונה זה דבר אינטימי,״ אומר גדעון, „וכל מי שעושה מזה פסטיבאלים, לא ראוי להיות נשוי.״ גם על החתונה שלו עם נעמי שמר הוא סיפר לאמו רק שבועיים לאחר מכן. מלבדו ומלבד נעמי השתתף בה רק הגזבר של הקיבוץ. וחתונה אחת שלו, לפני נעמי שמר, הוא העלים לגמרי, עד עצם היום הזה.

כך שבסך הכל היה נשוי שלוש פעמים. „כשזה לא הולך, זה לא הולך,״ הוא אומר, „ואני לא מהטיפוסים שבוגדים בנשותיהם. אני גבר לאשה אחת. ואם זה לא הולך, אני מתגרש.״

או שהוא לא מתחתן. הוא בודק ארוכות את הכלות שלו, עד שהוא מחליט מה לעשות בהן. את לבנת שלם, שחקנית בימת־השח־קנים שניאשה לו עכשיו, הוא מכיר עוד מגיל שתים־עשרה, כשלמדה בבימת השחק־נים. הוא חי איתה כבר שנתיים, ורק עכ־שיו החליטו להתחתן. לפני כן הוא הכיר ארוכות את תרצה אתר, ועוד, ולא החליט להתחתן איתן.

המעשים הסודיים שלו עולים לו כסף. על החתונה האחרונה הוא הפסיד מאה וחמישים לירות. מאה לירות שהיה מקבל דמי־חתונה מהתיאסרון הקאמרי, וחמישים לירות שלבנת היתה מקבלת מבימת השחק־נים. אבל זה לא הדאיג אותו ביותר. „אני מרוויח כסף מהעבודה,״ הוא אומר, „אני לא צריך להרוויח גם מהחתונות שלי.״

הוא תושב, בכל אופן, שזוהי החתונה

גידעון וליבנת שמר

האחרונה. אם כי הוא לא שונא במיוחד את עניין הגירושין.

„מתרגזים כאן על הכפייה הדתית,״ הוא אומר, „על זה שסוגרים דיסקוטקים, אבל מבחינת נשואין וגירושין זו המדינה הכי ליבראלית בעולם. הכרתי באנגליה את המנהל האמנותי של הרויאל קורט, ג׳ורג׳ לוין. אז הוא התאהב בציירת של ההצגה. אשתו הסכימה לגירושין, והם היו צריכים לחכות שלוש שנים עד שקיבלו את הגט. זה היה עינוי לכולם.

„כאן אין בעיות. חוץ מהרעש האיום ב־אולם, הרבנים הם נחמדים ומבינים, והכל עובר מהר ובשלום.״

חזה אופטר

יש הטוענים שהחזה של דליה פרידלנד, שהופיע גלוי בסרט אסירי החופש, היה רק טעות אופטית. יש הטוענים שהוא היה חי ואמיתי, בשר ודם. כולם אומנם ראו אותו, אבל לא כולם יודעים מה הם

דליה בסצנת־האהבה ב„אסירי החופש״

ראו. לכן פניתי לדליה פרידלנד, ושאלתי אותה מה זה היה.

„זה היה אמיתי,״ היא מספרת, „ובהסרטה זה היה עוד יותר אמיתי. התלכלכתי על הסט שלושה ימים — עירומה. הרגשתי ככה יותר חופשי ויותר טבעי. הבמאי הסכים שנראה את הצילומים, ומה שלא יראה לנו ייחתך.״

כשהיא סיפרה לאמה, השחקנית הזתיקה חנה־לה הנדלר, שהיא עומדת להופיע בסרט בעירום, האמא התרגזה. „זה לא יפה,״ היא אמרה, „בימים שלי לא היו עושים דברים כאלה.״ אבל מישה, בעלה, לא הראה שום התנגדות. „מה שעוזר בזה,״ היא אומרת, „זה הבדל הגילים ביננו. הוא מבוגר ממני בעשר שנים, והוא שחקן, בעל יותר צעיר לא היה מסכים.״

לדעתה — או שמצלמים סצינת־אהבה או שלא, אבל אם עושים את זה, אסור שזה יהיה עשוי לחצאים. זה מגוחך. „למשל, זה היה מצחיק,״ היא נזכרת, „באשת הגי־בור, כשבתיה התפשטה, ונשארה עם חזייה. זו היתה חזייה יפה מאוד, אומנם — אבל זה מגוחך. צריך ללכת עם הזמן. מה לע־שות.״

היא לא הגיעה לבכורה של סרטה. היא ושרגא פרידמן היו עסוקים אז בהצגות אחרות. היא הגיעה לקראת סוף הסרט, ואמא שלה ניגשה אליה ואמרה לה: „דליה, אני גאה בך, ומאושרת שעשית את זה.״

ואחר־כך ניגשה מארגוט קלאוזנר אל חנה־לה הנדלר ואמרה לה: „חבל שהאבא של דליה לא זכה לראות אותה.״

„כלומר,״ מסכמת דליה, „העירום לא הפ־ריע לאף אחד.״

הוא הפריע, בסך־הכל, בזמן ההסרטה: לטכנאים. משום שדליה ביקשה שכל מי שלא מוכרח להיות על הסט, שייצא. הטכ־נאים יצאו, וכעבור יום או יומיים, ניגש אליה החשמלאי ואמר לה: „את יודעת של־זרמן אוניקובסקי לא היה איכפת ש־נראה אותה בזמן הצילומים? אני לא מבין מדוע לך זה איכפת.״ ואחר־כך, כמובן, זה הפריע לצנזור, שחתך כמה קטעים שדליה עצמה לא הוציאה.

בכמה סצינות־עירום נוכח אפילו מישה עצמו, ואחר כך, יחד איתה, הוא עבר על הצילומים וקבע מה לחתוך ומה להשאיר. „הוא בעל אידיאלי,״ היא מספרת עליו, „אחרי תשע שנות נישואין, הוא עוד בעל־בית נהדר, ואוהב את הבית שלו. קונה מתנות לאשה שלו, הנה לקראת הבכורה של איי לייק מייק, הוא קנה לי טבעת־יהלום. ובכלל הוא בסדר.״

...היא והוא!

היא מחליקה על-פני הים
הוא מחליק על-פניך מבלי שתחוש בו

אדיסון

זכה במשאל העם 1967
כסכין הגלוח המובחר

הנאתך כפולה ומכופלת כי הדיספנסר
משמש לך כמחזיק מפתחות אותו אתה
מקבל **חינם!**

עבשיו דיספנסר של 7 סביני גלוח (6+1 חינם)

על כל פנים אדיסון יותר נעים

קולנוע

(המשך מעמוד 28)

אחד, „כל הזמן מסתובב ומעיר הערות, מפריע לעבודה. נורא קשה.“

„באחת הסצינות, למשל, צריך היה לצלם חתול. חתול עצבני נורא. עד שפרדי הצליח להושיב את כולם בשקט, וזה לא פשוט, עם כל הילדים האלה. כולם שקטים. אף אחד לא נושם. החתול לא זז, מתחילים לצלם, ופיתאום שלחין אומר: ‚אולי צריך להגיד לו שיעשה מיאו'. הוא הורס את העבודה.“

זה כתוב בחוזה. יצחק שילה, השחקן הראשי הממלא את תפקיד האבא, ניגש

נערה במיסיון לאחר שדורית שור נבחרה למלא את תפקיד חברתו של ג'בור הסרט הבן האובד, הנשלח למיסיון משום שלהוריו אין כסף לשלחו לבית־ספר, היא חלתה והוצע לקחת מישהי אחרת במקומה. הבמאי סירב. ההסרסה נדחתה עד שהילדה הבריאה, והיום אין איש מצטער על כך. הדחייה היתה כדאית.

ומזכיר לאחד האחראים: „אתה יודע שבחוזה שלי כתוב שבכל אינטרביו צריך להזכיר את שמי בראש.“ אבל שלחין גונב לו את ההצגה.

„אני מאמין,“ הוא מסכם בכנות, „שאנחנו, בארץ, יכולים להצליח בסרטים רק עם סיפורים מקוריים, מהחיים. כל במאי חושב שאם יראה יותר טכניקה, צילום נכון יותר, יכבוש את הקהל. אבל הקהל לא מעניין אותו אם מכינים לו תפאורה באלף לירות או לא. מעניין אותו מה הילד מרגיש. ואם באות: רגע יש עליו צל, או אין עליו צל, זה לא חשוב לו.“

תדריך

אמנות

גודאר מתאר, בדרכו המיוחדת, עולמה של זונה כאשה מאסיבית ובלתי־קומוניקטיבית, בסרטו הלא־כל־כך מזהיר **לחיות את חיי** (מקסים, תל־אביב). **הרחוב מן ההמון הסוער:** ב(פאר, תל־אביב) נפרש בצילומים משגעים הרומאן הקלאסי של תומאס הארדי, על היפהפיה בת־שבע, הורסת ונהרסת על־ידי הגברים האוהבים אותה. ג'ולי כריסטי מצויינת. **בהכנה לבשה שחורים** מתוארת אשה בעלת אידיאלים רומאנטיים מוחלטים, היוצאת לנקום את דם חתנה ההרוג מידי חבורה גברים שונים, שכל אחד מהם עלוב, מגוחך, קטנוני או מרגיז בדרך אחרת. הומור עדין ותיאורים יפים, במיסגרת סיפור־מתח.

פעולה

בוני וקלייד (מוגרבי, תל־אביב) הוא סיפורם של שני הגאנגסטרים התמימים של שנות השלושים, שרצחו ושדדו בתום־לב, בלי כוונה רעה. סרט מותח, משעשע ונוגע ללב. ואם מדברים על שעשועים, אז זאן גבין מאוד־מאוד משעשע ב**חזרה לפשע** (ארמון־דויד, תל־אביב) כשהוא חוזר למיקצוע הישן שלו, השוד, לאחר שיצא כבר לפנסיה, ומגלה שהוא עדיין לא משתלם. ולחובבי המערבונים יש במיקרה מערבון טוב בקולנוע ירון, בתל־אביב (**אקדח מול אקדח**).

לא יאומן כי יסופר

השראה בבגדי אשה

לסופר הצרפתי מוריס קוזין היה מקור השראה מיוחד במינו: כאשר ישב לכתוב סרקים המתארים את קורותיה ורגשותיה של אשה, היה לובש מערכת שלמה של בגדי נשים, החל בלבנים וכלה במגבעת ובתכשיטים, בתקוה כי הלבוש יעזור לו להבין נשים ולהרגיש נשים. אולם איך יכול היה מר קוזין המסכן להרגיש אותה הרגשה נהדרת שחשה אשה, כשהיא לובשת את המיני־גרבונים של „מרסי“? איך יכול היה לטעום את טעם השחרור מלחץ ביריות וגומיות, שטועמת אשה כשהמיני־גרבונים נצמדים לעור הרגל ללא לחץ בעזרת הסרט הפאטנטי המיוחד ונמתחים להפליא על חיטובי הרגליים? גבר לא יבין זאת, אבל כל אשה מבינה מדוע דחקה מיני־גרבונים של „מרסי“ (רק 4.50 ל״י לזוג) הם הדבר הנכון לעונה זו.

נשים נאמנות במרכי

Merci

מי זאת הבחולה ממאה שערים??

כשהיא בת שתים־עשרה:

רצתי במהירות הביתה, פיזרתי את צמתי העבותה והארוכה, פתחתי את דלת הארון, וניצבתי מול הראי הגדול. אכן, הדמיון היה מפליא. לא הייתי גבוהה כאותה נערה. עדיין לא מלאו לי שתים־עשרה... אך פני ושער רותי הבהירות, הפזורות, שיוו לי מראה דומה לזה של נערת־השעווה שבחלון־הראוה.

אותה עת ידעתי למה אני שואפת. רציתי להיות יפה ונגדרגית. רציתי לגדול במהירות ולקנות שמלות יפות, כמו אלו שראיתי בחלון...

◆

כשהיא בת חמש־עשרה:

שכבנו עירומים על המיטה ושפתיו מילמלו תשבחות על אורדות גופי. לא הפסקתי את מהלכיו החריפים. הוא נשק ונשק אותי בהתלהבות יוצרת, כאילו במעשה אמנות. גישתו הפסקנית לא נתנה בידי שהות להרהר ונסחפתי אתו לתשוקה חשאית, תשוקה מסחררת ומשכרת.

„אתה יפה,“ לחשתי אל תוך אזנו. דברי העידוד שלי הגבירו את עצמת חיבוקיו.

◆

כשהיא בת תשע־עשרה:

דברי העידוד שלי הגבירו את עוצמת חיבוקיו. גופי נע ווץ מתחת לגופו, הדורש את שלו. ברסט אצילי פילס איהוד את דרכו אל נבכי גופי. גופו השלם בא אל תוכי, מזמז בדבקות בתוך היכלי.

לפתע ניתק בקפיצה, עמד על רגליו ושאל, משתאה:

„היית בתולה? לא כן?“

אלי בן־ליש • „הבתולה ממאה־שערים“

הוצאת „גולן“, תל־אביב • הפצה: ספרי „אייל“, שטראוס 3, ת״א

מכתבים לרותי

בין המכתבים המגיעים אלי לאחרונה, יש כמה וכמה שהם העתק שני של מכתבים המצויים בידי, והסיבה היא ששולחיהם חשבו שמא לא הגיעו, או אולי הם מנסים לרמוז לי בטאקט, שאזכור אותם לטובה.

אני זוכרת את כולכם, ואין מכתב שהולך אצלי לאיבוד. יש עשרות מכתבים הממתינים לפירסום, וצריך רק הרכה סבלנות. תור כולכם יגיע, אינשאללה!

★ ★ ★

עיניים נ—ה—ר—ו—ת!

בהורסקופ שלי כתוב ש„השבוע זה יקרה". כדי לעזור להורוסקופ, הוא פנה, לייתר ביטחון אלי — ואני פונה אליכם, כדי שתוכיחו לו אם הכוכבים שוא ידברו.

הוא כבר גדול, בן שבע־עשרה וארבעה חדשים! וגם בוגר תיכון עם עיניים כחולות נהדרות. אז אם את בשנתון המתאים, או בת המזל המתאים, או סתם בת־מזל, אז (1/1599) הוא בטח בשבילך.

כולנו אוהבים מכתבים. עובדה שאנחנו נפגשים פה במדור. אבל הצרה איתכם שאתם לא קוראים את העיתונים הנכונים, כמו את העיתון החינוכי המהדהד ששמו הד החינוך.

הנה למשל, מכתב למערכת שפורסם בגליון האחרון:

„עם הופעת שמלות־המיני, באות רוב המורות לבית־הספר לבושות לפי האופנה האחרונה. למרבה הבושה יושבות הן מול תלמידיהן חשופות ירכיים! למותר להזכיר את הנזק החינוכי שבדבר, בעיקר בכיתות הגבוהות, שבכך נמצאת מקיימות „והיו עיניך רואות את מורותיך," ודי ביזיון וקצף:

„אמנם היקף המתגבר אינו מחוסן מהשפעת־הרחוב, אך אין בזה כדי להצדיק את עירטול ירכיה של מורתו לעיניו. מן הראוי שהסתדרות המורים ומשרד החינוך ייתנו דעתם על התקלה הזאת!"

ואחר־כך עוד אומרים שלא דואגים לחינוך הנוער!

להנות מאהבה

„לי נשבר מהשיגרה ולכן אני פונה אליך: אם ישנה עדיין נערה לא שגרתית, מקורית, ספונטנית עם הרבה הרבה מצב־רוח טוב, היודעת להנות מאהבה וביליוים", אז שתפנה ל־(2/1599), שהוא גם גבוה 1.83, גם גר באשקלון, וגם בן 22 וחצי.

★ ★ ★

שלוש בסירה אחת

והנה מכתב אחד — הכולל שלוש בחורות!

(א.) חיילת בת 20 כימעט, אבל ביישנית, מעוניינת להתכתב עם עליזים,

(ב.) היא בת 25, והיא חביבה, אבל נורא גלמודה,

(ג.) אחות חדר־ניתוח, בת 32, שעבודתה מרתקת במשך היום, אבל הערבים הם ארוכים כל־כך!

וכולן מחיפה, ומספרן (3/1599), בציון א', ב', ג', כמובן.

★ ★ ★

החצי — והשם שאבד

„חצי מחפש את השלם שאבד. פעם היתה שלמות כזאת, ומבלי משים, אבדה. קשה להתרגל לחיות על־גבי כדור שנישאר מבותר. ומחצית אין פירושה סתם מחצית של זוג אנשים — אלא מחציתה של שלמות שצריכה להשלים ולשלם. החצי השני חייב להיות אשה. ואשה שהיא אמיתית, ולא מזוייפת.

„חצי מחפש את השלם. היימצא?"

מי הוא החצי שתימצא — אינני יודעת. אבל החצי שמכתבו מתפרסם כאן — נקרא (4/1599), ואתן תאהבנה אותו.

23 בינואר - 18 בפברואר

לא כדאי לך לפנות לידידיך, בייחוד לא בכתב, ביום שלישי. הם יסרבו, ולאו דווקא באדיבות. כוח עליון, או מאמצים מבחוץ, יכשילו בתחילת השבוע כל מאמציך להתקדם במסלולים שקבעת לעצמך. לעומת זאת, אתה יכול להתחיל לתכנן מחדש ביום שבת. פגישה רצוייה ומאכובת. הזהרי מלעלות במישקל.

★ ★ ★

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

יש ימים, בהם השיגרה היא דבר ברוך. השבוע הוא כזה: טוב להידבק במעשים שעשית, קודם לכן, ו־אשר עלו יפה. רומאן ישן עדיף, משום כך, על הפגישות החדשות עם שני הבחורים הם: אל תתני לעצמך את הקרדיט המוגזם שנהגת לתת, ואל תעשי שטויות. יום א' מביא לך הטבה קטנה, בעיניני כספים. אבל לא כדאי לך לערוך קניות: את עשויה להתאכזב מן התוצאות. לבשי תכלת.

21 במרס - 20 באפריל

על אף נסיגות קלות, אתה ניצב על פרשת־דרכים טובה ומועילה, בסך־הכל. אפשרויות כלכליות חדשות מתגלות לעיניך, אתה תקח אותן והן תתגלינה כדרך־חיים חדשה. פגישה מאכזבת ופגישה שנייה — רבת הפתעות. זהו שבוע טוב לקשרים, התכתבויות עם חו"ל ורכישת ידידים חדשים.

★ ★ ★

21 באפריל - 20 במאי

פגישה ששינתה, בשבוע שעבר, את חייך, מתגלה השבוע כמשהו המשפיע עליך מבפנים, ולא כצורה הגורל. אל תהססי לנתק את הקשר איתו: הוא לא יודע להעריך מה שאת באמת. עבודה משונה אינה מוצאת חן בעיניך ואתה עשוי לדחותה. זו טעות: דרכה תפגוש שורה של אנשים, להם אתה זקוק. מתנת־פתע מידיד.

★ ★ ★

21 במאי - 20 ביוני

ערמומיותך הטבעית תאפשר לך להתגבר, בדרגה ומאחרי הקלעים, על המיכשולים שנתגלו בדרכך אל האושר — ואל התחילה. אתה תצטרך להתגייס על הרבה עלבונות, השבוע, ואתה תעשה זאת בחריקת־שיניים. אבל השקט משתלם. ולקראת יום שבת אתה נמצא שוב בנקודה ממנה אפשר להתחיל מיפעל חדש.

★ ★ ★

21 ביוני - 20 ביולי

מחדל קטן ובלתי־חשוב, לכאורה, מאפשר לך לוותר על אחריות טורדנית. את שוגה, כי מובן, אבל את שמחה שאת שוגה. פגישה עם גבר גבה־קומה מסתיימת במבוכה נעימה. הזהרי מפליטות־הפה אף של חברותייך הטובות ביותר. קצת חיסכון בהוצאותיך האישיות לא יזיק, בדרך־כלל, החודש.

★ ★ ★

21 ביולי - 21 באוגוסט

יום השבת יביא לך את הכוח להגשים את תוכניתך הישנה ורבת־ההיקף. לעומת זאת, התעלם מן התככים הבזויים והקטנוניים של כמה מן הסובבים אותך: הם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום א', כי ביום זה תיתקל ב־קשיי קומוניקאציה: אנשים פשוט לא יבינו אותך. ידיד ותיק ומרוחק יאכזב אותך מאד.

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

בסך־הכל, אמצע השבוע מוכיח לך שעליית על דרך חדשה, אבל אי־הנוחות שפקדה אותך לאחרונה, טרם סרה ממך. יום א' מביא את התגשמותן של תוכניות ישנות ושל עסקים חדשים, אבל יום ב', ו־בסוף השבוע, אל תזיז אצבע מחוץ לשיגרה. כוח הדימיון שלך הוא הישולם בכיפה. השבוע: אם תפעיל אותו ולא את הניתוח הקר, ייצא העניין מן התיאוריה אל הפועל. השבוע יש להיזהר באופן מיוחד מנסיעות פתאומיות.

★ ★ ★

21 במרס - 20 באפריל

על אף נסיגות קלות, אתה ניצב על פרשת־דרכים טובה ומועילה, בסך־הכל. אפשרויות כלכליות חדשות מתגלות לעיניך, אתה תקח אותן והן תתגלינה כדרך־חיים חדשה. פגישה מאכזבת ופגישה שנייה — רבת הפתעות. זהו שבוע טוב לקשרים, התכתבויות עם חו"ל ורכישת ידידים חדשים.

★ ★ ★

21 באפריל - 20 במאי

פגישה ששינתה, בשבוע שעבר, את חייך, מתגלה השבוע כמשהו המשפיע עליך מבפנים, ולא כצורה הגורל. אל תהססי לנתק את הקשר איתו: הוא לא יודע להעריך מה שאת באמת. עבודה משונה אינה מוצאת חן בעיניך ואתה עשוי לדחותה. זו טעות: דרכה תפגוש שורה של אנשים, להם אתה זקוק. מתנת־פתע מידיד.

★ ★ ★

21 במאי - 20 ביוני

ערמומיותך הטבעית תאפשר לך להתגבר, בדרגה ומאחרי הקלעים, על המיכשולים שנתגלו בדרכך אל האושר — ואל התחילה. אתה תצטרך להתגייס על הרבה עלבונות, השבוע, ואתה תעשה זאת בחריקת־שיניים. אבל השקט משתלם. ולקראת יום שבת אתה נמצא שוב בנקודה ממנה אפשר להתחיל מיפעל חדש.

★ ★ ★

21 ביוני - 20 ביולי

מחדל קטן ובלתי־חשוב, לכאורה, מאפשר לך לוותר על אחריות טורדנית. את שוגה, כי מובן, אבל את שמחה שאת שוגה. פגישה עם גבר גבה־קומה מסתיימת במבוכה נעימה. הזהרי מפליטות־הפה אף של חברותייך הטובות ביותר. קצת חיסכון בהוצאותיך האישיות לא יזיק, בדרך־כלל, החודש.

★ ★ ★

21 ביולי - 21 באוגוסט

יום השבת יביא לך את הכוח להגשים את תוכניתך הישנה ורבת־ההיקף. לעומת זאת, התעלם מן התככים הבזויים והקטנוניים של כמה מן הסובבים אותך: הם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום א', כי ביום זה תיתקל ב־קשיי קומוניקאציה: אנשים פשוט לא יבינו אותך. ידיד ותיק ומרוחק יאכזב אותך מאד.

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

בסך־הכל, אמצע השבוע מוכיח לך שעליית על דרך חדשה, אבל אי־הנוחות שפקדה אותך לאחרונה, טרם סרה ממך. יום א' מביא את התגשמותן של תוכניות ישנות ושל עסקים חדשים, אבל יום ב', ו־בסוף השבוע, אל תזיז אצבע מחוץ לשיגרה. כוח הדימיון שלך הוא הישולם בכיפה. השבוע: אם תפעיל אותו ולא את הניתוח הקר, ייצא העניין מן התיאוריה אל הפועל. השבוע יש להיזהר באופן מיוחד מנסיעות פתאומיות.

★ ★ ★

21 במרס - 20 באפריל

יש ימים, בהם השיגרה היא דבר ברוך. השבוע הוא כזה: טוב להידבק במעשים שעשית, קודם לכן, ו־אשר עלו יפה. רומאן ישן עדיף, משום כך, על הפגישות החדשות עם שני הבחורים הם: אל תתני לעצמך את הקרדיט המוגזם שנהגת לתת, ואל תעשי שטויות. יום א' מביא לך הטבה קטנה, בעיניני כספים. אבל לא כדאי לך לערוך קניות: את עשויה להתאכזב מן התוצאות. לבשי תכלת.

האנרגיה שלך מוגבלת, ולא כדאי לך לבזבז אותה על התאמץ, יתר־על־המידה, בתחילת השבוע הזה: אחרת את תתמוטטי, ותתכרבלי שוב בתוך עצמך. הימנעי מתח הרב שפקד אותך בעניינים רומאנטיים מזיק, אף הוא, השבוע, ומוטב לך לנסות ולהטות את העיניים לאפיקים שיגרתיים ושקטים יותר. יום א' הבא מביא לך שיפור ניכר במצב־הרוח ובמצב־הכיס. אל תשתמשי בשיפור זה לעריכת תקניות.

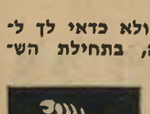

22 באוקטובר - 22 בנובמבר

★ ★ ★

23 בנובמבר - 20 בדצמבר

באמת, אתה עדיין מאמין עד כדי־כך בבני־האדם? ובכן, אחד מהם יאכזב אותך שוב, כרגיל. הישמרי מתאונות־בית קטנות, ביחוד בימים א' וב', נסה לרכז את כל מאמציך ומחשבותיך מסביב ליום השבת, בו אתה עשוי לשנות גם מה שכבר נחתך וניגזר. אל תוציא הרבה כסף ואל תתפנה לריכלות. קנה משהו לבת־זוגך — זה כמעט תמיד משתלם. אם אתה עוסק בענייני מסחר — חפש זוויות חדשות. רוחב צפוי לך.

★ ★ ★

21 בדצמבר - 19 בינואר

המשבר שעובר עלייך, ואשר בו לא רצית להודות, עשוי לגרוף אותך לתוך מערבולת ממש — אם לא תחלים, אחת ולתמיד, מה אתה הולך לעשות בנדון. לעומת זאת, אישיותך מתפתחת, הופכת לחזקה, מושכת ומרתקת, דווקא משום המבוכות הפוקדות אותך בסודי־סודות. יום השבת הוא היום: בו אתה תחליט לכאן או לכאן, ובו כדאי לך לקבוע את הפגישה, לה ציפית מזמן. נסה להמר השבוע על האפשרות הנראית דווקא בלתי־סבירה לחלוטין.

ואילו מציאות...

מי זה מוצא ומאבד בבת־אחת? זה אתם. שמוצאים מציאות ומאבדים את עשתונותיכם. איזה מזל שיש לכם אותי!

למשל הנערה בתצלום: היא נמצאה (בתמונה, לא בבחורה), על־ידי מישהו יוצא־מן־הכלל בתחנה המרכזית, ומאז הוא ממש מאוהב בה לנצח (בבחורה, לא בתמונה). ושתתקשר מיד.

רק אולי תסבירו לי מדוע תמיד בחורים מוצאים במיקרה תמונות של בחורות, ובחורות מוצאות תמיד במיקרה תמונות של בחורים?

★ ★ ★

מציאה מספר שתיים: **„בשם אלילות המזל והיופי, עזרי לי למצוא דרך מדורגת את הרמתגנית היפהפיה המשגעת שהשאירה אותי עם פה פעור ואף לא הספקתי להגיד לה כמה שהיא מוצאת חן בעיני. זה קרה ביום חמישי 4.4.68, בין מושב אודים — לרחוב ארלוזורוב, תל־אביב, במשאית הלבנה שלי."**

★ ★ ★

ועכשיו מספר שלוש, וגם היא, כלשונה: **„הגערה השחרחורת עם העיניים החומות פלוס בחור צמוד שהסתכלה חזק חזק בבחור גבוה, ביום שלישי, בשעת הצגת בוני וקלייד, מאד מאד מתבקשת להודיע את כתובתה, דרך המדור."**

אז אתם זוכרים איך לימדתי אתכן בפעם האחרונה איך צדים בחור בעזרת מבטים. אז הנה לכם ההוכחה כמה שאני חכמה וכמה שצדקתי.

מס' 1599 כ"ו ניסן תשכ"ח, 24.4.68 המחיר 130 אג'

העולם הזה

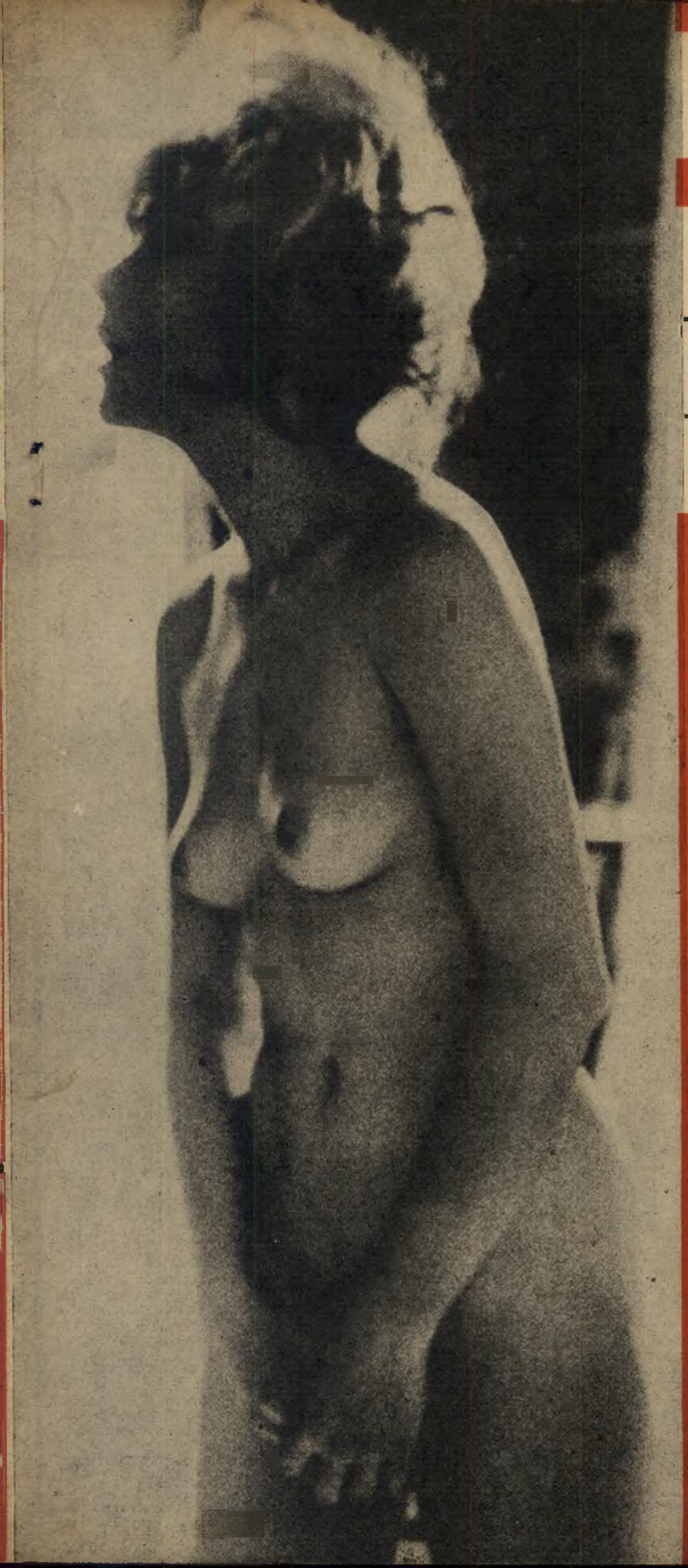

החטיפה הגדולה

חתיכה עירומה משגעת את הארץ ←

דן בן־אמוץ מגלה את עברו:

מי את ה, דן בן־אמוץ ?